

Kære frø-kunder,

Med vores katalog 2010 kan vi igen, siden dannelsen af vores initiativ-kreds 'Initiativkreis für Gemüsesaatgut aus biologisch-dynamischem Anbau' i 1985 - dvs efter 25 års frø-avls-arbejde, tilbyde jer et stort sortiment af økologiske grøntsags-, krydderurter- og blomsterfrø. Til den kommende sæson kan vi tilbyde ti nye sorter. Fire af dem er helt nye, biodynamisk forædlede, sorter af Foreningen Kultursaat e.V. Disse er som sædvanligt karakteriseret med det lille 'spire'-logo.

Vedligeholdelses-avl af egne nye sorter, står Kultursaat selv for. Andre sorter af vores sortiment plejes ligeledes indenfor vores netværk. Dette sker på biodynamiske bedrifter (karakteriseret med betegnelsen b-d-EHZ) eller økologiske bedrifter (betegnelsen b-EHZ.). EHZ står for ErHaltungszucht - vedligeholdelses-avl. Flere informationer om dette finder I på side 2.

Frøforædlings-arbejdet, som begyndte med 5 gartnere i 1985, består nu af et omfangsrigt netværk med en veldefineret struktur og opgave-fordeling. Det vigtigste mål er stadigvæk at frembringe kvalitets-frø til økologisk erhvervsdyrkning. Til den, glædeligvis, voksende skare af hobby-gartnere, hus/parcelhus-ejere, forsøger vi ligeledes at sammensætte et tiltalende sortiment. Vores Internet-Shop (som i februar 2010 kan fejre sit et-års-fødselsdag) er derfor på opfordring af begge kundegrupper etableret: Der kan I finde den dags-aktuelle situation om større partier er til rådighed, ligesom hobbygartnere der kan finde informationer om situationen for portions-poserne. Webshoppen er for os en god mulighed til at forbedre og komplementere service og fleksibilitet ved levering. Den skal supplere den personlige kontakt mellem jer og os, ikke erstatte.

Ved IFOAM's (International Forening for Økologisks Landbrug) første internationale kongres for økologisk dyr- og plante-avl/forædling i august 2009 i USA, blev retningsgivende principper diskuteret. På IFOAM's hjemmeside (www.ifoam.org) kan man læse slutdokumentet. Og på det specielt dertil oprettede Webblog er der, efter konferencen, givet mulighed for at diskutere videre. Hvad angår forædlings-metoder foreslår IFOAM to principper for økologisk avl: 1.) Forædlings-arbejdet skal foregå på det stadie som hedder: hele planten, og ikke umiddelbart på det molekylære stadie. 2.) Forædling skal tage hensyn til og bibeholde den naturlige formerings-evne af planten. Derudover fordrer slutdokumentet at vigtige principper i økologisk landbrug, såsom proceskvalitet og socio-økonomiske aspekter (bl.a. ingen patent på liv) også gennemføres i forædlings-arbejdet. Vi understøtter disse principielle udsagn og arbejder med på den konkrete udformning af IFOAM's standarder.

De 'rigtige' sorter og det 'rigtige' udsæd er de første vigtige skridt på den lange vej 'fra frø til helsekost (naturkost)'.

Til jeres planlægnings-, bearbejdnings-, pleje- og høstarbejde, frem til salget af 'helsekost', ønsker vi jer stor succes og megen glæde i dette gøren.

På vegne af Bingenheimer Saatgut AG's team,

Gebhard Rossmann und Petra Boie.

på Bingenheimer Saatgut AGs vegne
Kronstrasse 24, D-61209 Echzell
Tel.: +49 (0) 6035 1899-0
Fax: +49 (0) 6035 1899-40
E-mail: info@bingenheimersaatgut.de

Indholdsfortegnelse

Sæsonen 2010

Forklaringer

Grøntsager

Ærter
Agurker
Asiasalat
Aubergine
Blomkål
Bønner
Buskbønner
Cikoriesalat
Drivsalat
Endivier
Fennikel
Frilandsalat
Glaskål
Græskar
Grønkål
Gulerod
Hovedsalat
Hvidkål
Hvidløg
Iceberg /Batavia
Julesalat
Kålroer
Karse
Kinakål
Knoldfennikel
Løg
Melder, Spise-
Melon
Namenia
Pastinak
Peber
Persille
Persillerod
Pluksalat
Porre
Pralbønner
Radis
Ræddike
Rødbeder
Rødkål
Romainsalat
Rucola
Salat
Savoykål
Selleri
Skorzonerrod
Sølvbede
Spinat
Squash
Stangbønner
Stikløg
Sukkerærter
Suktermajs
Tomat
Valske bønner
Vårsalat
Vinternortulak

Krydderurter

Basilikum
Blodkvæsur/bibernelle
Citronmelisse
Dild
Fennikel
Hjertensfryd/citronmelisse
Hjulkrone
Isop
Kommen
Koriander
Kørvel
Lavendel
Løvstikke
Merian
Oregano
Persille
Purløg
Rude
Salvie
Sar
Sortkommen
Spisechrysantemum
Syre
Timian
Vinterkarse

Blomster

finder du i alfabetisk
rækkefølge sorteret efter
deres latinske navne

Vildblomsterblandinger

Sommerblomsterblandinger
Biblomsterblandinger
vildblomsterblandinger

Grøngødning

Portræt

Initiativkredsens medlemmer – ikke oversat
Portræt: Der Krebsbachhof.

Baggrund

Økologi har brug for selvstændig forædling
– ikke oversat
Foreningen Kultursaats arbejde: vejen til en
ny sort.
Kinakål-projekt
Kommunikation: FAIR BREEDING®
Grøntsager med karakter
"Bingenheimer Saatgut AG" - Del af et
netværk.
Aktuelt
Fra afdelingerne: Indkøb og (pleje af)
opformeringen

Service

Nyttigt og sjovt at give gaver
Prisliste
Leveringsbetingelser
Certifikater – ikke oversat
Bestillingsblanketter

SÆSON 2010

NYE SORTER:

G146 Buskbønne:	Sanguigno 2
G181 Vårsalat:	Verte de Cambrai
G203 Blomkål:	White Rock
G213 Savoykål:	Smaragd
G241 Kinakål:	KS-CN-01 –Atsuko
G291 Pastinak:	Aromata
G343 Rødbede:	KS-UK-08 – Jannis
G419 Tomat:	KS-RS-02 – Tica
G341 Rødbede:	Forono
G681 Aubergine:	De Barbentane
G449 Squash:	Alberello

Information om sorterne

Ved siden af beskrivelsen af en sort finder du yderligere informationer om hvem der står for formering og vedligeholdelse, og om sortens anvendelse. "Bioland" eller "Demeter" angiver, hvilken økoforening avleren er tilknyttet. Hvis der ikke er angivet forædler (ved f.eks. salat Rolando) så drejer det sig om en sort, som der ikke længere er "copyright" på. Den plejes af medlemmer fra initiativkredsen for grøntsagsfrø fra biodynamisk dyrkning. Hvor denne vedligeholdelses-avl (EHZ: Erhaltungszucht) finder sted kan du også se: b-d EHZ står for biodynamiske, b-EHZ for økologiske bedrifter. Sorter som er fremgået af foreningen Kultursaat eV.'s arbejde er kendetegnet med spire-logoet. Selve formeringen sker på en lang række bedrifter, hvis forkortelse til to til tre bogstaver findes forklaret på siderne om portrætter (side 57-61 i det tyske katalog).

Hele sortimentet stammer fra økologisk frøavl og i reglen fra bedrifter, der er tilsluttet en økologisk avlerforening. Kun undtagelsesvis tilbyder vi også frø, som er dyrket ifølge EU - økoreglerne. Alle sorter er OP, frøfaste. En del af sortimentet stammer fra biodynamisk forædling.

Anbefalinger

For at gøre valget nemmere for dig har vi anført vore anbefalinger om hvilke formål (anvendelse) hver sort kan tjene til. Bogstaverne D;H;V;S; eller T står ved siden af hvert sortsnavn. Inddelingen blev udarbejdet i samarbejde med erfarne gartnere og forædlere. De er delvis intenst diskuteret på grund af de forskellige afsætningsstrukturer og erfaringer. Selv indenfor en bestemt afsætningskanal (fe. en gros) er salgskriterierne ofte meget variabel, afhængig af aftageren. Desuden kan forskellige dyrkningsbetingelser, og ikke mindst vejret, føre til forskellige resultater. Vær venlig og tag med i betragtning, at hver sort har sine potentialer og kendetegn. Hvor udprægede disse bliver, er afhængig af vekselvirkningen mellem plante og miljø.

Beskrivelserne er ikke statiske, og vi vil gerne udvide dem i fremtiden. Desuden kan nye spise- eller handelsvaner føre til ændrede beskrivelser. Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at henvende dig til os. Hvis du selv har erfaringer at tilføje, bliver vi glade for din tilbagemelding.

Forklaringer for udvidet oplysning om sorterne:

(D): "Egner sig til erhvervsdyrkning med direkte salg til kunderne"

Disse sorter er klassiske torvegartner-sorter, der især kan bruges til salg gennem gårdbutik, torvebod eller abonnements-kasse.

(H): "Egner sig til erhvervsdyrkning med salg til øko-grossister"

Disse sorter egner sig ved siden af direkte salg også til salg gennem mellemhandlere, dvs. økologiske grossister.

- (V): **"Egner sig til erhvervsdyrkning med kommerciel forarbejdning"**
Industri-sorter. Disse sorter anvendes f.eks. til fremstilling af gulerodssaft, surkål eller dybfrostvarer.
- (S): **"Specialitet"**
Disse sorter kendetegnes ved en speciel form, habitus, farve eller en særlig smag. De kan være en interessant berigelse for et individuelt torvesortiment. I teksten til hver enkelt sort er den pågældende specialitet nøje beskrevet.
- (T): **"Traditionel sort"**
Disse sorter har allerede en lang tradition - de kan være et interessant supplement i hobbyhavens mangfoldighed eller for Liebhaberere.

Teknisk frø

Normalfrø: Frøet renses og testes, det opfylder, udover de lovlige krav, vore interne kvalitetsmål. Det sælges efter vægt eller antal korn.

Kalibreret eller størrelsessorteret normalfrø: Frøet sorteres efter størrelse (=kalibreret). I reglen tilbyder vi dig kaliberstørrelserne S (small), M (medium) og L (large). De nøjagtige størrelsesangivelser finder du ved teksten til den pågældende sort og i prislisten. Der sælges efter vægt. Vi tilbyder indenfor denne kategori vårsalat, kål, gulerod, radise og ræddike.

Præcisionsfrø: Frøet er kalibreret og har højere spireevne og drivkraft end normalfrø hhv. kalibreret normalfrø. Mindste spireevnen er fastlagt for hver art og er angivet i katalogets sortsdel. Der sælges efter antal korn.

Pilleret frø: Frøet omgives med et lag af ler så hvert korn får samme runde form og størrelse. Derfor er det nemt at så som enkeltkorn. Det er klart, at coatingmaterialet er fri for plantebeskyttelsesmidler. Pillernes diameter er angivet i prisdelen.

Såruller / såplader / såskiver: Her placeres frøet i veldefinerede afstande mellem to lag specialpapir. Angivelserne til størrelsen af rullerne, pladerne eller skiverne finder du i prisdelen.

Kvalitetstests

Spireevne: testes efter ISTA-metoden (International Seed Association). Spireevnen, som den er på det tidspunkt hvor frøet forlader vores firma, angives på posen. Bingenheimer Saatgut AG har fastsat sin egen nederste grænse for spireevnen, som er højere end lovkravet.

Drivkrafttest: Her drejer det sig om en stresstest, hvor spirerne skal trænge op under vanskeliggjorte forhold. Denne test blev udviklet for de enkelte grøntsagsarter i lighed med den såkaldte "Majskoldspiretest i teglstensgrus" ifølge ISTA.

Plantesundhedstests: Testning af frøet med hensyn til frøbårne sygdomme foretager vi her i huset eller i samarbejde med plantebeskyttelsesmyndigheden i byen Wetzlar og andre institutioner. Frø kan aldrig være helt sterile, dvs. absolut fri for svampesporer eller andre mikroorganismer. Hvis testen viser et signifikant angreb, så foretager vi en varmtvandsbehandling. Først når behandlingen viser sig at have virket, frigives frøet til salg. Planternes sundhed i marken er afhængig ikke kun af frøkvaliteten, men også af andre faktorer som miljøforhold, godt håndværk, dyrkningssystem mm.

Kravene til frøets ydre kvalitet stiger hele tiden. Dem opfylder vi ved at teste partierne på lageret regelmæssigt for at se, om spireevnen daler, og ved, i givet fald, at tage partiet ud af handelen. Hvis betingelserne er for ugunstige ved dyrkning og høst, kan det i ekstreme tilfælde føre til, at kvalitetsstandarderne ikke er opfyldte. Frøet bliver da ikke solgt. I de tilfælde hvor det er redaktionen bekendt inden trykning af kataloget, vil den pågældende sort være tilsvarende mærket.

Prisdannelse

Fælles prisdannelse: "Initiativkredsen for biodynamisk grønsagsfrø" og Bingenheimer Saatgut AG har sat sig som mål at stille biodynamisk og andet økologisk frø til rådighed. Dette frø produceres i dagens økobrug ifølge nu gældende regler og med høje kvalitetskrav. Desuden må det sikres, at frøformeringen er rentabel for bedriften på lang sigt. Samtidig bør frøet kunne tilbydes vore kunder til attraktive priser. – Initiativkredsen og Bingenheimer Saatgut udvikler prisdannelsen og betalingsmodaliteterne i dialog med hinanden.

Licenser: Bingenheimer Saatgut AG betaler en licens til de forædlere (firmaer), hvis beskyttede sorter formeres af initiativkredsens medlemmer. Licensbetalingen yder et bidrag til opretholdelsen af sorten og til refinansieringen af forædlingen.

Sortsudviklingsbidrag: For sorter, som er tilmeldt i Kultursaats navn betaler vi et sortsudviklingsbidrag. Det gælder både beskyttede som ubeskyttede sorter. Det bidrager til opretholdelsen af en sort og udviklingen af nye sorter. Dette bidrag indgår i kalkulationen til frøprisen. På denne måde deltager forbrugerne af frøet i opretholdelsen og udviklingen af nye sorter ved købet. Med foreningen Kultursaats e.V. er der truffet en aftale om at udvide og øge licensbetalingerne for opretholdelsesforædling. Foreningen får dermed flere midler til rådighed for nye projekter.

Frø er værdifuldt

Frø er mere end et produktionsmiddel. Det er udgangspunktet for produktionen af næringsmidler, det bærer en strøm af kulturplanternes udvikling fra fortiden til fremtiden. Det er ét af vore mål at sikre det til fremtidige generationer. Vort frø får sin særlige værdi ved at produktionen, opretholdelsen og udviklingen sker på økologiske og biodynamiske bedrifter fra "Initiativkredsen for grøntsagsfrø fra biodynamisk dyrkning".

Forbehold for levering

Forbehold for muligheden for levering: Da redigering og opsætning af kataloget tager lang tid, er endnu ikke alle frøpartier testede ved trykningen. På trods af at vi planlægger med omhu, kan det derfor forekomme, at en udbudt sort ikke er til rådighed. Derfor er der forbehold leveringsdygtighed for hele sortimentet. Vi håber på din forståelse for dette.

Bestilling

Bagest i kataloget finder du tre bestillingsblanketter. Det ene er kun for stikløg og hvidløg. Vi modtager også gerne bestillinger per E-mail, fax og selvfølgelig telefon. Vær venlig at tage hensyn til, at der i reglen kun kan bestilles de mængder, for hvilke der er angivet pris i prislisten. Ved større mængder beder vi dig om at kontakte os. Prislisten samt leverings- og forsendelsesbetingelser finder du i slutningen af kataloget.

Bingenheimer Saatgut AG

Kronstraße 24

D - 61209 Echzell-Bingenheim

Tel: 0049 / 60 35 / 18 99 - 0 , Fax: 0049 / 60 35 / 18 99 - 40

Internet: www.bingenheimersaatgut.de

E-mail: info@bingenheimersaatgut.de

GRØNSAGER

Buskbønner

Såning: Fra begyndelsen af maj til beg. af juli. Sådybde mindst 3 cm.
Afstand: 40 - 60 cm ved såning i rækker og 8 - 10 cm i rækken
40 x 40 cm ved såning i klynger (4 - 8 frø / hul)
Udsædsmængde: 0,8 - 1,2 kg / 100 m². Tusindkornsvægt (TKV) mellem 150 - 450 g (se tabel).

Sort	Bælgens farve	Bælgen s form	Bælg-længde	Planteform	Meget tidlig	tidlig	middel-tidlig	TKV	Anbefaling
Saxa	Lysegrøn	rund	12-13	Rund-høj		*		380g	D, S
Marion	Mørkegrøn	rund	11	Høj		*		150g	D, H, V
Maja	Mellemgrøn	rund	18-20	Høj	*			440g	D, H
Marona	Mellemgrøn	rund-oval	17-18	Rund-høj	*			370g	D, H
Maxi	Mellemgrøn	rund	18-20	Rugehønetype		*		390g	D, H
Wade	Mørkegrøn	rund-oval	16-18	Rund-høj			*	490g	D
Caruso	Grøn	rund	17-19	Rund-høj			*	240g	D,H
Cupidon	Mellemgrøn	rund	16-20	Rund			*	300g	D
Philetta	Mellemgrøn	rund	16-19	Høj		*		320g	D
Sanguigno 2	Lysegrøn, rød-flammet	fladoval	10-15	Høj		*		600g	D, S
Helios	Lysegul	rund	16-18	Rund		*		410g	D, H

Grønbelgede

G 120 Saxa **D, S**

Ældre, velkendt sort. Mellemlange, grønne bælg. Tidlig og højtydende, uproblematisk spiring, derfor også velegnet til mere barskt klima. Lang høstsæson. Resistent overfor fedtpletsyge, virustolerant. Kraftig smag.

G 121 Marion **D, H, V**

Velegnet til konserves/syltning med ca. 11 cm lange, trinde, mørkegrønne bælg, 5,5-8,0 mm i diameter. Bælgen hænger i en koncentreret klynge højt på planten, som vokser meget opret og er solidt stående. Resistent mod bønnemosaikvirus 1 og brandplet. Marion har en kraftig, aromatisk smag.

G 123 Maja **D, H**

Maja udmærker sig ved sin tidlige modenhed til plukning. Bælgen er meget lange og runde. Bælgelængde ca. 18-20 cm. Højtydende, også velegnet til drivkultur.

G 124 Marona **D, H**

Marona er en meget tidlig, langbælget, rundoval sort. Hurtig vækst. Højt, tidligt udbytte. Også velegnet til drivning og efterårsdyrkning. Giver højt udbytte også i tørre år.

G 125 Maxi **D, H**

Opret vækst, bælgene er runde, ca. 18-20 cm lange og hænger højt over løvet. Let at plukke. Maxi er meget tidlig og højtydende. Også velegnet til drivning. Hynning anbefales.

G 126 Wade **D**

Velafprøvet, middeltidlig sort med lange, lige, rundovale, mørkegrønne bælg og godt udbytte. Bælgen har en meget glat overflade. Pålidelig spiring selv i kølig-fugtig vejr. Mørkviolette frø. Wade har en god, kraftig smag.

G 128 a Cupidon**D**

Grøn filetbønne med fine, ca. 16-20 cm lange bælg. Kan høstes som filetbønne i ung tilstand, og senere som almindelig buskbønne. Bælgene sidder delvis over bladene, hvilket gør plukningen lettere. Resistent mod bønnemosaikvirus 1 og brandplet. Cupidon har en fin, aromatisk smag.

G 129 Caruso**D,H**

Meget lang og yderst højtydende. De mørkegrønne bælg er 17-19 cm lange, lige og med en diameter på 8-11 mm. Ligeledes velegnet som haricot vert-bønne. Meget ensartet. Resistent mod bønnemosaikvirus 1 og brandplet.

G 145 Philetta**D**

Hvide frø. Middeltidlig filetbønne med middelgrønne runde bælg, der bliver ca. 16-19 cm lange. De kraftige, oprette planter tåler og behøver en god hypning. De tynde bælg bør høstes i ung tilstand og smager mild til sød med en kraftig, nøddeagtig aroma.

G 146 Sanguigno 2**D, S NYHED**

Frodig, udbytterig buskbønne, med brede, lidt flade, lysegrøn-rød schatterede/flammede bælg, som bliver helt grønne ved kogning. Sund, robust og tørketolerant. Elsker solrigt placering. Alsidig hobby- og torvegartner-sort. Sås/plantes ikke for tæt, hypning anbefales. Handplukkes, i flere omgange. Kan nydes både direkte frisk, som halvmodne bælgede og som modne tørre bønner. De aromatiske bælg forbliver også på et ældre stadie spiselige og bliver ikke sej. Herlig smag og letfordøjeligt.

Gulbælgede/voksbønne**G 132 Helios****D, H**

Meget frodig og robust gul buskbønne med mellemlange til lange (16-18 cm), lysegule, runde, let bueformede bælg. Tidlig og meget højtydende, sorte kerner. En berigelse til enhver grøntsags-sortiment. Meget god smag.

Stangbønner

<i>Såning:</i>	<i>Fra begyndelsen af maj til slutningen af juni</i>
<i>Afstand mellem stængerne:</i>	<i>80 x90-100 cm</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>0,7 - 1 kg / 100 m², TKV (= tusindkornsvægt) 400 - 500 g, per stang sås 6 - 10 bønner, ved 100 stænger ca. 500 g</i>

Sort	Driv hus	Friland	Bælgfarve	Bælg i tværsnit	bælg længde	Høst efter ...dage	Tidlighed	TKV i gram	Anbefaling
Trebona	X	X	Mellemgrøn	Rundoval	25 – 27 cm	81	Tidlig	500	D, H
Neckarkönigin		X	Mørkegrøn	Rund	27 – 28 cm	91	Middel	490	D, H
Neckargold		X	Dyb gul	Rund	23 – 25 cm	90	Middel	370	D, S
Blauhilde		X	Blå	rundoval	25 – 27 cm	91	middel	420	D, S

Grøn bælgede**G 133 Trebona****D, H**

Tidlig. Velegnet til drivning og tidlig frilandshøst. Bælgene rundovale, meget lange, tiltalende kvalitet. Under glas og på friland giver Trebona topudbytte. I forsøgene vores bedste!

G 136 Neckarkönigin**D, H**

Middeltidlig høst ved meget højt udbytte. Lange, kødfulde, lige og sarte, trinde bælg. Modstandsdygtig mod ugunstig vejrlig.

Gulbælgede

G 139 Neckargold **D, S**

Meget højtydende af lange, trinde, kødfulde, dybgule bønner. Ualmindelig i smag. Kan betegnes som en voks-Neckarkönigin (se G 136). Modstandsdygtig mod mosaikvirus. Torvehandlersort!

Blåbælgede

G 139a Blauhilde **D, S**

En blåbælgstangbønne af typen Neckarkönigin med lange, trinde, kødfulde bælg, som bliver grønne ved kogning. Meget udbytterig og sund. Udmærket smag. Torvehandlersort med fortrinlig smag!

Pralbønne

G 139b Preisgewinner **T**

Rød blomstrende; meget lange, kødfulde bælg, højvoksende, højtydende. Frø: violete, sortplettede. Populær, robust hobbysort. Kan både spises direkte friske, som halvmodne bælgede og som tørrede ved iblødsætning.

Valske Bønner

<i>Såning:</i>	<i>så tidligt som muligt på friland, fra slutningen af februar</i>
<i>Afstande:</i>	<i>10 x 60 cm</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>ca. 2 kg / 100 m², TKV ca. 1000 g.</i>

G 140 Hangdown med grønne kerner **D**

Middelsildig og robust sort med 4-5 grønne kerner og lange, nedhængende bælg.

G 142 Frühe Weißkeimige **D, H**

Tidlig sort, bliver brun ved kogning. Flot bælgsetning med smukke bælg og store kerner.

Ærter

<i>Såning:</i>	<i>Slik- og sukkerærter fra marts, marrowærter fra begyndelsen af april</i>
<i>Afstande:</i>	<i>30 - 45 cm eller dobbeltrækker med 60 - 80 cm mellem hver dobbeltrække. I rækken ca. 3 cm, sådybde mindst 3 cm</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>ca. 2 kg / 100 m², TKV 180 - 250 g.</i>

Sukkerært

G 150 Kleine Rheinländerin **D**

Lav vækst. Tidlig, meget højtydende sort med forholdsvis lange, mørkegrønne bælg.

Marrowært

G 155 Wunder von Kelvedon **D**

Tidlig høst. Lav sort med lange, mørkegrønne bælg. Højtydende og modstandsdygtig.

G 156 Ambassador **D, H, V**

Vigtig og kendt marrowært til industri og friskmarkedet. Ambassador bliver ca. 80 cm høj. Modningstiden er middelsildig. Bælgene er ca. 8 cm lange og med afstumpet spids. Ambassador har ca. 8-9 mørkegrønne korn per bælg. Tusindkornsvægten er ca. 200 g. En optimal bestand har omkring 80 - 90 planter per m²(ved såning 170 - 200 kg/ha). Yderst modstandsdygtig sort (bl.a. resistent mod ægte meldug),derfor også velegnet til sene sæt. Produceret i EU-økokalitet.

Slikært

G 161 Ambrosia **D, H**

Denne sort er en sukkerært, som over en lang årrække har vist sig være værdifuld; højtydende. Ca. 70 cm høj. Sød og god aroma.

Drivagurk / Salatagurk

<i>Såning:</i>	<i>Forkultur til dyrkning i drivhus fra midt i februar. På friland direkte såning fra midt i maj eller når der ikke ventes mere frost.</i>
<i>Afstande:</i>	<i>100 - 150 cm, i rækken 40 - 60 cm</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>ved direkte såning 30 - 50 g / 100 m², TKV 15 - 30 g.</i>

G 172 Helena

D

Drivagurk. Danner lange, glatte frugter med mellem- til mørkegrøn farve. Sorten er forædlet i Nordtyskland og er især tilpasset betingelserne der. På varm standplads lidt følsom for at få "brændt hoved" - visne topskud, skal derfor skygges hvis nødvendig. Slangeagurk af partenokarp type, kan under stress give enkelte hanblomster. Helena er lidt mindre krævende med hensyn til gødning end andre sorter. Frugterne har en fremragende, fin nøddeagtig smag.

G 174 Tanja

D

Højtydende sort til frilandskultur. Høstet i ung tilstand er frugterne mørkegrønne, slanke og ca. 35 cm lange. Fuldstændig bitterfri.

G 176 Arola

D, S

Arola er en slangeagurk med både han- og hunblomster. Frugterne er lange, middel- til mørkegrønne og med enkelte pigge. Skallen er lidt fastere end ved de gængse slangeagurker, men ikke mere end at den kan nydes uskrællet. Derfor forholdsvis gode lageregenskaber. Arola er en meget robust plante, som har vist sig være modstandsdygtig mod skadedyr og sygdomme og kan derfor give udbytte til langt på efteråret. Obs.! Frugterne dannes hovedsageligt på sideskuddene! Derfor beskæres sideskuddene efter frugtansatsen. Når den bærende metaltråd er nået er det nok med at fjerne de afhøstede sideskud for at give lys. Arola er en sand ganefryd! Allerede de unge frugter smager "af noget" og er desuden let søde.; når først de fine, naturlige kerner er dannede får agurken desuden en nøddeagtig smag. Bør ikke høstes i overmoden tilstand.

G 175 Persika (overvejende bitterfri)

D

Højtydende salatagurk med særlig velsmagende grønne, korte til mellemlange, glatte frugter. Dyrkning på friland og til opbinding i drivhus. Har både han- og hunblomster og må derfor ikke plantes i hus sammen med rent hunblomstrende sorter af agurk. Ved dyrkning i hus fjernes sideskud efter anden agurk. Bør høstes som ung, lille miniagurk, dermed fremragende egnet som "madpakkeagurk" til frikvarteret. Særdeles velsmagende.

Drueagurk

G 170 Vorgebirgstrauben

T

Vel afprøvet, højtydende sort til syltning med mange små frugter ved rettidig høst.

Vårsalat

<i>Såning:</i>	<i>På friland fra begyndelsen af juli til midt i september, under glas fra sidst i september til sidst i oktober</i>
<i>Afstande:</i>	<i>På friland 10 - 15 cm mellem rækkerne, under glas 8 - 10 cm</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>Ca. 150 g / 100 m², TKV 0,9 - 1,3 g</i>
<i>Præcisionsfrø:</i>	<i>Bingenheimer Saatgut AG Standard: mindst. 90 % spireevne</i>

Hvert parti af vårsalatfrø testes på de frøbårne sygdomme *Phoma val.* og *Peronospora valerianellae* ("Falsk meldug"). Hvis den er konstateret, gennemføres varmtvandsbehandling. Derved er det muligt at ødelægge de fleste sporer. Hvert parti af vårsalat undergår desuden lige inden sår sæsonen - udover testen på spireevne - en test på drivkraften. Derfor anbefaler vi dig: Bestil dit vårsalatfrø først lige inden såning.

Vi garanterer: Der findes ingen eller næsten ingen levedygtige sporer af meldug eller *Phoma* på vores vårsalatfrø.

Hvad vi ikke kan garantere for: at den vårsalat som står på marken og er vokset op af vores frø er fri for meldug og *Phoma*, da en infektion afhænger af mange faktorer, såsom kulturmetode, smittetryk fra jorden og luften.

Sort	Under glas	Fri land	TKV	Ca. korn/g	Såning under glas	Plantning under glas	Såning friland	anbefales
Verte à cœur pl. 2		*	1,4 g	1100	-	-	VII-IX	D, S
Verte de Cambrai		*	1,3 g	700-800	-	-	VIII-IX	D,H
Vit	*	*	1,5 g	600-700	Hele året	Hele året	VII-IX	D, H
Hollandsk Bredbladet		*	2,6 g	400	-	-	VII-VIII	D, H
Elan	*	*	1,5 g	600-700	IX-XII	X-XII	VII-IX	D, H

G 180 Verte à cœur plein 2 (Dunkelgrüner vollherziger 2) D, S

Mørkegrønne, mellemstore, kortovale blade. God sundhed og modstandskraft. Velegnet til overvintring på friland; ikke til drivhus. Meget fyldig smag.

G 181 Verte de Cambrai

Verte de Cambrai er af samme type som Dunkelgrüner Vollherzige (Verte á cœur plain 2). Denne sort har lidt lysere og større blade end nr. G 180, og rosetformet, kompakt vækst. Vokser hurtigt og er meget vinterfast. Velegnet til friland, efterårs- og vinterkultur. Sen blomstring, derfor lang høsttid. God sundhed og modstandskraft. God, fyldig smag.

G 183 Vit (meldugtolerant) D, H

Særligt hurtigvoksende, mørkegrøn og rundbladet. Egner sig fremragende til efterårs- og vinterhøst under glas eller plastfolie/ fiberdug pga. højt udbytte og tolerance overfor falsk meldug. Frøet er lidt større, derfor beregnes ca. 2 g per m² i udsæd.

G 184 Elan (meldugtolerant) D, H

Vokser endnu hurtigere end Vit; velegnet til dyrkning under glas, plastfolie / fiberdug og på friland. Som mellemafgrøde i vintermånederne før eller efter hovedafgrøden. På friland er såtid fra sidst i juli til september (direkte såning eller tiltrækning). Såtid i drivhus: september – december.

G 186 Hollandsk Bredbladet D, H

Vårsalat med store, lange, mellemgrønne blade, højtydende men ikke til overvintring. God til efterårshold. Danner store rosetter ved tilstrækkelig stor afstand.

Fennikel

<i>Afstand:</i>	<i>40 cm mellem rækkerne og 30 cm i rækken</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>Ca. 50 g / 100 m² ved direkte såning, ca. 15 g / 100 m² ved forkultur. TKV 5 g</i>
<i>Udviklingstid:</i>	<i>Ca. 3 måneder</i>

G 190 Fino D

En knoldfennikel med fladrund knold. Egner sig til tidlige hold da den er særlig langsom til at gå i stok. Såning: fra Februar med forkultur under glas, udplantning i tunnel eller under folie. Senere hold direkte på friland fra begyndelsen af april. Gødskes og vandes godt.

G 192 Perfektion D, H

Fine, hvide knolde som går meget lidt i stok. Til tidlig og sildig kultur. Tidlig såning som ved Fino, sen såning fra midt i juni til midt i juli. Godt udbytte og god smag.

KÅL

Blomkål

Udsædsmængde: ved forkultur 2 - 3 g / 100 m², TKV 3 - 4 g

G 199 Odysseus

D, S

Tidlig blomkål med hurtig udvikling. Renhvid, fast blomst uden antocyanfarvning. Foretrækkes i tidlig dyrkning til kold tunnel og de første tre hold på friland, men også egnet til høst i efteråret. Grundlaget for gode høstresultater er en hurtig, næringsmæssig velforsynet forkultur og en velforberedt, velgødet jord. Skal dækkes af frem mod høst. Temmelig ensartet høsttidspunkt. 8-10er sortering. I tunnel plantes på 75 x 35 cm (eller 50 x 50 cm), på friland 75 x 40 - 50 cm. Ualmindelig god smag.

G 201 Neckarperle

T

Danner højrunde, fine blomster af renhvid farve med lang høstperiode. Det kraftige løv beskytter den unge blomst og gør den senere dækning nem. Ikke til højsommer.

G203 White Rock

D, H

NYHED

Middelsen til sen, frodig sommer- og efterårssort (udviklingstid 120 dage, såning fra april til høst i august), modstandsdygtig og god dæk-evne. De halvstore men tunge hoveder er creme-hvid, fest og af meget god kvalitet.

Rødkål

Udsædsmængde: ved forkultur 2 - 4 g / 100 m², TKV 3 - 4 g

G 207 Amarant

D, H

Rødkål af den tidlige gruppe (sommerrødkål). Ekstremt kort stok med flad bladstilling. Runde, mellemstore hoveder. Ved tidlig plantning kan der høstes fra slutningen af juni. God, fin smag.

G 208 Topas

D

Rødkål af den tidlige gruppe. Lidt længere udviklingstid end Amarant. Middelhøj stok og opret bladstilling. Hoveder lidt sværere end Amarant og egner sig til korttidslagring.

G 209 Granat

D

Rødkål som er temmelig hurtigvoksende, men alligevel ret godt egnet til lagring. Blade godt voksede og sunde. Kan give gode udbytter selv i egne med kortere vegetationsperiode.

G 210 Rodynda

D

Frodig, kortstokket sort med kraftig rodsystem og stærkt hylsterblad. Kompakte, højoval hoveder, lille indre stok. Til kort og mellemlang lagring. Sås i begyndelsen af april på friland eller midt i april under folie. Folien gør udviklingen 2-3 uger hurtigere og mindsker angreb af jordlopper. Plantes fra midt i maj til midt i juni på 50 x 50 cm, eller 70 x 36 cm, hvilket giver 37 000 planter pr. ha. Rodynda er sød-aromatisk, ikke stærk og meget velsmagende, derfor også meget fin til råkost.

Hvidkål

Udsædsmængde: ved forkultur 3 - 4 g / 100 m², TKV 3 - 4 g

G 218 Marnier Lagerweiß

D, H

Mellemstore til store, runde, kompakte hoveder som modner sent. Mellem til stort dækblad med halvt opret bladstilling. Gode lageregenskaber.

G 219 Dottenfelder Dauer

D, H

Frodig, kortstokket sort med ensartet dækblad, kompakte, rund til let højoval hoveder, kort indre stok, gode lageregenskaber (til januar). Udsæd og plantning fra begyndelsen af april, plantes fra midten af maj til midten af juni på 50 x 50 cm eller 70 x 36 cm, hvilket giver 37.000 planter/ha. Dottenfelder Dauer er meget velsmagende og mild. Også fortrinlig til råkost. Gennemsnitlig vægt af hovederne 1,5 kg.

G 220 Türkis

D

Frodig lagerkål med forholdsvis fladoval hovedform og stærke bladårer. Blad stærkt vokset og meget sundt. Giver snarere store, tunge hoveder - alt efter planteafstand - som er gode til lagring.

G 221 Dowinda

D, H

Frodig, højtstående vinterkål. Bladene har et tykt vokslag. Det kompakte hoved er højovalt med ekstremt kort indre stok. Sorten er god til lagring. Ligner i smag Dottenfelder Dauer, men med en anelse lettere aroma og mindre sød.

Til surkålsfremstilling

G 215 Donator

D, V

Forbedret af sorten September. Danner højrunde hoveder med kompakte indre bladlag. Fremragende til surkål, giver masseudbytter. Smag og indre kvalitet meget god. Donator er det bedste valg for at få velsmagende surkål. Kulturtid ca. 120 dage; høst fra midt i september.

G 216 Holsteiner Platter

D, V

Frodig, sort med store hoveder og kraftigt dækblad. Fladrundt hoved; til surkålsfremstilling, ikke til lagring. Såning fra begyndelsen af april, plantning på 70 x 48 cm, som giver 28 000 planter per ha. Denne selektion er særlig velsmagende.

G 217 Filderkraut

D, V, S

Sen spidskål. Kompakt, mellemsen og fin surkålssort. Spids hovedform, sukkerrig. Vor stamme er fremragende i smag.

Savoykål

G 214 Vorbote 3

D, T

Allertidligeste savoykål som supplerer torvesortimentet om forsommeren og sommeren. Ufølsom overfor kulde og derfor velegnet til tidlig udplantning. Hovederne vejer 0,5 - 1 kg og har en højrund form. Meget god til direkte forbrug og høst i månederne juni til august. Anbefalet planteafstand 50 x 35 cm. Tydeligt krusede blade, mild, aromatisk smag.

G 213 Smaragd

D, H

NYHED

Frodig sort, med mellem- til mørk-smaragdgrønne, meget krusede dækblade. Fest, rund- til flad-oval hoved, mellemkort stok, god lagerevne til januar. God og fin smag. Forædlet på 'Domäne Fredeburg' gennem flere års selektions-avl ud fra sorten 'Hammer'.

G 222 Langendijker Bewaargele (Lagersavoy)

T

Vintersort med god holdbarhed på lager. Store, runde, kompakte hoveder med lysegrøn bladfarve. Sent høstmodent.

G 223 Winterfürst 2

D

Meget sen sort med mellemstore, fintkrusede, kompakte, runde til fladrunde hoveder. Skal sås tidligt (april) og danner meget sent hoveder (september-oktober). Gode lageregenskaber. Også egnet som overvintringssavoy til høst i det tidlige forår.

G 224 Sankt Martin

D

Nyforædling, meget god på let jord med god humusforsyning, men også gode resultater på tung jord. Høstmoden i november - december. Gode lageregenskaber. Mørkegrønne planter med lyst indre, kraftigt dækblad, rundt til fladrundt hoved, god lukning af hovederne.

Grønkål

<i>Såning:</i>	<i>Juni-juli</i>
<i>Afstand:</i>	<i>40x40-40x75 cm</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>ved forkultur 2 - 4 g / 100m², TKV ca. 3 - 4 g</i>

G 225 Halbhoher grüner Krauser

D

Højtydende sort med mellemgod frosthårdførhed. Høst til januar. Mørkegrønne, krusede, mellemstore blade. Udmærket smag.

G 226 Westländer Winter

D, H

Selektion med god frosthårdførhed, halvhøje planter med kruset blad, meget ensartet bestand. Sorten har en let sød og aromatisk smag.

Glaskål (Glaskålrabi)

Udsædsmængde: ved forkultur 5 - 10 g / 100 m², TKV 3,5 - 4,5 g.
Præcisionsfrø: Bingenheimer Saatgut AG-standard: mindst 92 % spireevne

Sort	Under glas	Tidl. Friland	Friland sommer	Friland efterår	farve	Form	modning
Azur star	*	*		*	Blå	Fladrund	Tidlig
Lanro		*		*	Hvid	Rund	Tidlig
Superschmelz				*	Hvid	Højrund	Sildig
Noriko		*	*	*	Hvid	Fladrund til rund	Middeltidlig
Blaro			*	*	Blå	Fladrund	Middeltidlig
Blaril				*	Blå	Fladrund	middelsildig

G 227 Azur Star **D, H**

Den smukkeste og tidligste blå sort til drivning og friland. Både til varmt og koldt hus eller under folie samt første hold på friland indtil forsommeren. Til efterårshøst sås indtil slutningen af juli, ikke senere. Azur Star er stokløbningsresistent, har en smuk, let fladrund, dybblå og lækker knold på høj stok. Toppen er mellemkraftig med fine stilke. Fin smag.

G 228 a Lanro **D, H**

Ældre, velafprøvet hvid glaskålsort til tidlige frilandshold, også under fiberdug og folie; kulderesistent, modstandsdygtig mod frost og stokløbningsresistent. Til de sidste efterårshold med såning indtil midt i august. Sprøde knolde som ikke får trevler selv om de bliver store. Også til store arealer til industri.

G 230 Superschmelz **D, H, S**

"Smelter som smør på tungen." Hvid til lysegrøn kæmpeglaskål, som kan blive op til 8 kg tung uden at blive træet. Vokser langsomt og har god stokløbningsresistance. Sås i marts. Udplantes på friland på 60 x 60 cm. Ved sen såning (først i juni) bliver knoldene ca. 1-1,5 kg tunge. Kan lagres til marts. Kraftig, meget aromatisk glaskål-smag.

G 231 Noriko **D**

Tidlig, hvid frilands-glaskål til dyrkning i forår, sommer og efterår. Stor, fladrund til rund, finkødet knold, høj stok, opret stærk top også om sommeren; god kulderesistens. Sås ikke før februar. Sidste såning til midt i juli for efterårshold.

G 232 Blaro **D, H**

Frilands-glaskål til tidlig sommer og efterårshold. Toppen er halvt opret, middelstærk, med mellemlange bladstilke. Knoldene er mellemstore, fladrunde og af smuk, blåviolet farve. Blaro vokser hurtigt, er frostresistent og har god stokløbningsresistance. Iøjnefaldende er dens høje stresstolerance og udmærkede smag.

G 233 Blaril **D, S**

Til sensommer- og efterårshold. Store, blå, fladrunde til runde knolde, som på trods af deres enorme størrelse (op til 1 kg) forbliver sprøde uden at blive træede, såfremt der vandes tilstrækkeligt. På lager holdbar til marts.

Kinakål

Såning: begyndelsen af juli til begyndelsen af august
Afstand: 50x40 cm
Udsædsmængde: med tiltrækning af småplanter 6-10 g / 100m², TKV ca. 2,5-3 g

G 240 Granat **T**

Danner høje, slanke, kompakte hoveder. Sås fra midt i juli til begyndelsen af august.
 Tips: Ideel til opvarmning, f.eks. asiatiske retter i 'wokken'.

G 241 KS-CN-01 Atsuko **D, H, S NYHED**

Tilmeldt 'sortsafprøvningen'. Let kompakt vækst, med ovalt hoved, middelstor (ca 1000 g). Blade er lysegrøn og let-krusede. Ved for tidlig såning er sorten lidt stokløbnings-modtageligt. Såtidspunkt: juli. Denne frøfaste sort kendetegner sig ved stor ensartethed, feste hoveder og god småplante-udvikling. De kompakte hoveder er ideel til abonnements-kasser og single-husstande. Dens dejlige smag er afrundet og intensiv.

Majroe

Såning:	<i>fra midt i marts til slutning juli / begyndelsen august</i>
Afstand:	<i>rækkeafstand 20 cm, i rækken 10 - 15 cm</i>
Udsædsmængde:	<i>25 - 40 g / 100m², TKV ca. 2- 4 g</i>

G 244 Golden Ball **D, H**

Majroer er, særlig ved tidlig høst, sprøde og gulkødede, sammenligneligt med kålroer. Denne hurtig voksende rodgrøntsag er et godt supplement til forårssortimentet eller bruges som efterafgrøde, hvor den også kan lagres om vinteren. Høst allerede efter 8 uger. Majroer har et fint aroma med et mild skær af peberrod.

Kålroe

Såning:	<i>i maj til udplantning, direkte fra midt i juni</i>
Afstand:	<i>Ca. 40 x 40 cm</i>
Udsædsmængde:	<i>Ved direkte såning ca. 60 g / 100 m², TKV ca. 2,5 - 3,5 g</i>

G 245 Wilhelmsburger **D**

Gul kålroe med grønne skuldre, velformet, meget højtydende og med fast kød og meget gode lageregenskaber. Værdifuld vintergrøntsag. Tåler lidt frost, hvis roerne hyppes.

Asiasalat

Afstand:	<i>direkte såning: rækkeafstand 15-25 cm, i rækken 2 -3 cm ved plantning: 10 -15 cm i rækken.</i>
Udsædsmængde:	<i>Ved direkte såning til bundtevarer: 80 - 100 g / 100 m², til snit: 150 – 180 g /100m². TKV 2,5 – 3,5 g; 1g = ca. 330 frø.</i>
Tips om dyrkningen:	<i>Asiasalat kan dyrkes enten til engangshøst, hvorved hele rosetten skæres af, eller som løsvare der høstes flere gange.</i>

Amchoi / Bladsennep

G 247 Green in Snow **D**

Det er de løse blade eller rosetter, der anvendes. De er gode at blande i salaten pga. deres karakteristiske, sennepsstærke smag. Mulig at høste ad flere omgange. Sås i høj- eller sensommeren, fordi planterne går i stok ved såning i forår eller tidlig sommer. Sen kultur i efterår eller vinter, på friland eller i koldhus. (Udførlig dyrkningsbeskrivelse kan rekvireres.)

G 248 Red Giant **D**

Spidse, let takkede blade. Røde bladårer. Godt aroma, let stærkt, senneps-lignende.

G 249 Mizuna **D**

Meget hurtigvoksende baby-leaf-salat med højt udbytte. Danner en tæt roset med stærkt fjersnitdelte, lysegrønne blade, der kan skæres op til fem gange. Første skæring allerede 2-3 uger efter udsæd. Kan også høstes som hele hoveder. Velegnet til friland eller særlig som mellem- eller efterafgrøde i koldt drivhus. Meget kuldetolerant. Afstand: 25 x 20 cm til 30 x 30 cm.

Karse

Såning:	<i>om vinteren i drivhus, senere i drivbænk, fra midt i marts på friland</i>
Afstande:	<i>i drivhus bredsås, på friland max. 10 cm mellem rækkerne</i>
Udsædsmængde:	<i>60 - 80 g / m² når du bredsås, ca. 20 g / m² når du sår i rækker</i>

G 250 Sempel **D, H**

Hurtigvoksende. Standardsort for helårs drivkultur under glas, også god på friland. Ideal til produktion i bakker pga. fjersnitdelt løv.

G 251 Storbladet **D, H**

Giver højt vægtudbytte og holder sig længere frisk i afskåret tilstand end Sempel Karse, derfor ideal snitsort.

Græskar

<i>Såning:</i>	<i>På friland fra midt i maj eller forkultur i potter med udplantning efter den sidste frost.</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>20 - 50 g/100 m², TKV 200 - 500 g alt efter sort.</i>
<i>Afstande:</i>	<i>1,2 - 2 m mellem rækkerne, i rækken ca. 1 m.</i>

G 253 Pyntegræskar / blanding (Cucurbita pepo L.) 100-110 dage **D, S**

Blanding af småfrugtede, dekorative sorter i forskellige farver.

G 254 Zappho (C. maxima) **D, S**

Zappho er botanisk set en græskar sort, men benyttes som squash og skrællen spises med. Frugterne bør høstes når de har nået en diameter af 8 - 12 cm og er endnu lysegrønne. Frugterne er bredrunde og har gult frugtkød. Planterne er ikke-rankende, men kan hen til efteråret nå en længde på op til 1 m. Mellemstort næringsbehov. Aromatisk smag, frugterne dufter af friske ærter, når man ridser dem.

G 255 Jack O'Lantern (C. pepo) **D**

Velsmagende græskar med dybgylden farve. Frugtkødet tilberedes som suppe. Planten er let rankende, frugterne bliver op til 3 kg tunge og er holdbare i ca. 4 måneder. God til udhulning til halloween.

G 256 Bischofsmütze (C. maxima) (Bispehue) 110 dage **D, H, S**

Rankende, flerfarvet rød-hvid-grøn, gennem sin karakteristiske form meget dekorativ. Kan dog også spises. Oranget farvet kød, lidt sødlig smag. Frugtvægt ca. 1-1,5 kg, meget gode lageregenskaber.

G 257 Rondini (C. pepo) **D**

Rankende med mange små, runde, grønne frugter, der spises i ung tilstand som squash. I moden tilstand god til lagring. Frugtvægt 0,2-0,3 kg.

G 258 Patisson, Custard White (C. pepo) 95 dage **D**

Ikke-rankende. Flade, runde, cremefarvede græskar, med bølget kant. Begrænset lagerevne. Mild smag, kan spises i ung tilstand som squash. Frugtvægt 0,5-1 kg.

G 259 Futsu Black (C. moschata) **D, S**

Moschata-type. Med ranker. Ynder varme, bør afmodne fuldstændigt på planten. Frugterne er først mørkegrønne, ved tiltagende modning ændres farven til beige med et gråt skær. Indeni lysende orange. Fremragende, frugtagtig smag og god til lagring; frugtvægt 1-2 kg.

G 260 Gele Centenaar (Gelber Zentner) (C. maxima) 110 dage **D, S**

Rankende, stærkt voksende, med meget store, fladrunde frugter. Frugtkød gulorange. Traditionel sort til syltning. Frugtvægt 10-30 kg.

G 261 Rouge vif d'Etampes (Roter Zentner) (C. maxima) 125 dage **D, S**

Rankende, stærkt voksende, med meget store, fladrunde orange til røde frugter. Frugtkød gulorange. Lang holdbarhed. Frugtvægt 5-25 kg.

G 262 Red Kuri (C. maxima) 110 dage **D, H, S**

Hokkaido-type. Bredrund, orange madgræskar med gult kød. Den har den ideale frugtvægt, nemlig 1-1,5 kg. Gennem selektion over mange år god ensartethed. På lager holdbar til februar ved høst i september/oktober. Tusindkornsvægt ca. 220 g. Optimal spiring opnår du ved 20° C og kun ringe temperaturnedgang om natten. Høj sundhedsværdi, fordi den fortæres med skal. Fin nøddeagtig smag. Højtydende.

G 263 Green Hokkaido (C. maxima) 110 dage **D, H, S**

Grøn hokkaido. Udmærker sig ved en særdeles fin smag og en god holdbarhed. Det anbefales at udskyde salget til efter Red Kuri. Mørkegrøn skal, frugtkødet er gul til orange. Frugtvægt 1,5-2 kg.

G 263 a Blue Kuri (C. maxima) 100 dage **D, H, S**

Japansk sort med gråblå frugter. Frugternes vægt varierer mellem 1-2 kg. Planterne er rankende og bærer hver ca. 4-5 frugter. Kan lagres i op til 6 måneder. Anvendes til råkost, fyldning og gratiner, til supper, postejer og desserter. Meget god smag.

G 265 Muscat de Provence (C. moschata) 125 dage **D, S**

Rankende, frodig sort med mørkegrønne, fladrunde, rillede frugter der får et gulgråt skær ved modning. Frugtkød orangerød. Frugterne vejer ca. mellem 5-10 kg. Langsomt voksende. Hvis man ikke høster for tidligt i efteråret får de god holdbarhed.. Varmeelskende, egner sig særlig til regioner med vindyrkningsklima. Meget aromatisk. Fremragende smag.

G 266 Butternut Waltham (C. moschata) 90 dage **D, H, S**

Et spisegræskar med en påfaldende særpræget, pærelignende form. Frugterne er beige og er forarbejdningsvenlige: den ca. 30 cm lange "valse" er helt fri for kerner. Kernehuset befinder i en lille hule for enden af frugten. Meget god til lagring. Fin, nøddeagtig smag. Frugtvægt 1,5-2 kg.

G 267 Sweet Dumpling (C. pepo) 105 dage **D, H, S**

Lille, rundt, i det ydre meget tiltalende græskar: Frodige planter. Frugten er cremehvid grundfarve med grønne rillestriber. Gennemsnitlig vægt 500 - 600 g; kan lagres i 3-4 måneder. Frugtkødet er orange og smager af spisekastanier. Særlig lækker når den bages eller koges i skallen.

G 268 Blue Ballet (C. maxima) 100 dage **D, H**

Runde, let pæreformede frugter med turkis til blågrøn skal og fast, gulorange frugtkød. Vægt ca. 1 - 3 kg. 2-3 frugter per plante. Per 100 m² plantes ikke mere end 100-200 planter. Meget god til lagring (til april/ maj). Konsistensen er let melet med en udpræget nøddeagtig smag.

G 269 Ungarischer Blauer (C. maxima) **D**

Rankende græskar. Frugter lysegrå til turkis, frugtkød lysende orange. Hver frugt vejer ca. 5-10 kg. Velsmagende sort som er god til lagring.

Sølvbede / Bladbede

<i>Såning:</i>	<i>Direkte fra april eller udplantning af småplanter, til overvintring fra juli i drivhus o.l</i>
<i>Afstand:</i>	<i>30 - 40 cm mellem rækkerne</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>100 - 150 g / 100 m², TKV 15 - 20 g.</i>

G 270 Glatter Silber **D, H**

Stilksølvbede med brede, sølvhvide bladribber. Mørkegrønt løv. Højtydende. Hvis afgrøden beskyttes kan den overvintre. Denne forædling er særlig resistent mod stokløbning.

G 272 Lucullus **D, S**

Ny, forbedret selektion. Den udmærker sig ved sin frisk-grønne farve samt forbedrede bladribber og god holdbarhed. Let krusede blade. Bruges som rib- eller skære-sølvbede. Fremragende smag.

G 274 Walliser **D, H**

Særlig bredribbet sort (op til 10 cm bred), renhvide ribber, meget resistent mod stokløbning, lang høsttid. Til friland eller beskyttet kultur (behøver kun lidt opvarmning).

Melon

<i>Såning:</i>	<i>April / maj under glas; temperatur til spiring 22 °C.</i>
<i>Afstand:</i>	<i>100 x 50 cm</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>5 - 10 g / 100 m²; TKV 30 - 35 g</i>

G 276 Petit Gris de Rennes (Honningmelon) **D, S, T**

Højtydende honningmelon med frugter mellem 500-800 g, Frugterne modner også under mindre varme betingelser; modenheden ses af, at det næstfølgende løvblad på frugstilkens visner. Sødt, orangefarvet frugtkød. Tidlig modnende og aromatisk.

Gulerod

<i>Såning:</i>	<i>på friland fra begyndelsen af marts til senest sidst i juni.</i>
<i>Afstand:</i>	<i>alt efter sort 30 - 40 cm, i rækken 2 - 4 cm.</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>30 - 40 g / 100 m² for tidlige sorter, 20 - 30 g / 100 m² for sene sorter, TKV 0,8 - 1,2 g.</i>
<i>Mod gulerodsfluen:</i>	<i>Jorden bør være fri for ikke-omsat kompost; vælg et frit liggende sted med blæst eller dæk af med net</i>
<i>Præcisionsfrø:</i>	<i>Bingenheimer Saatgut AG-standard: mindst 85 % spireevne.</i>

sort	type	modning	vækst (dage)	form	egnethed	anbefales til
Nantaise 2 / Fanal	Nantaise	mellemtidlig	100 - 110	lang, cylindrisk	bundt og friskmarkedet	D, H
Nantaise 2 / Milan	Nantaise	tidlig	fra 90 til bundtning, til 140 for lagring	lang, cylindrisk	bundt og friskmarkedet, lager til februar	D, H
Nantaise 2 / Fynn	Nantaise	mellemtidlig	100 - 120	mellemlang, cylindrisk	bundt, friskmarkedet og lager til februar	D, H
Rodelika	'røde kæmper'	sen	140 - 150	let kegleformet, afrundet	friskmarkedet, lager, industri	D, H, V, S
Rolanka	'røde kæmper'	sen	150 - 160	let kegleformet til cylindrisk, lang, afrundet	friskmarkedet, lager	D, H, S
Leira	'røde kæmper'	sen	140 - 160	let kegleformet	friskmarkedet, lager	D, H, S
Robila	Lange rote Stumpfe	sen	150 - 160	slank, cylindrisk, afrundet	friskmarkedet, lager	D, H, S
Oxhella	Chanteney	tidlig	ca. 120	kegleformet	friskmarkedet og lager	D, H, S

Nantaise-type:

G 285 Nantaise 2 / Fanal **D, H**

Lang cylindrisk form uden grøn nakke. Glat overflade, let at afvaske. Saftig, sød kvalitet med intensiv rødfarvning og lille hjerte af samme farve.

G 286 Nantaise 2 / Milan **D, H**

Velegnet såvel til tidlig kultur som bundte- og vaskegulerod, men også som sildig kultur til lagergulerod. Hvis varen er sund kan den lagres helt ind i foråret. Sås til tidlig brug fra slutningen af februar, til lagring til slutning af maj. Forbedret sundhed af toppen, glat skind som glinser lysende orange efter vask. Høst til bundter fra efter 90 dage. Behagelig, rund smag.

G 287 Nantaise 2 / Fynn **D, H**

Tidlig til middeltidlig gulerod af typen Nantaise 2 med cylindrisk, lang rod krop, glat skind og fin løvansats. Guleroden er mellemorange og godt gennemfarvet. Forædlet i Nordtyskland på let sandjord, derfor har Fynn et ringe næringsbehov og sikker trivsel på lette jorder. Men i vores forsøg gav Fynn også på tungere jord i Sydtykland gode resultater. Vi anbefaler Fynn som tidlig bundtevarer og ved tilsvarende senere såning også som posegulerod til friskmarkedet. Lagring mulig til februar. Fynn har en fin, aromatisk-sød smag og lækker-sprød konsistens.

Rodelika-type:

Alle sorter i denne gruppe kan i kraft af deres indre kvalitet betegnes som Premium-gulerødder. Ved sammenlignelige sorter vil de vise forskellig jordbunds-tilpasning.

G 280 a Rodelika **D, H, S, V**

Forbedret Rothild. Frodigt voksende sort med kraftig top. Stor, afrundet, glatskindet gulerod med intensiv orangerød farve.. Mellemhøje udbytter. Meget god til lagring og velegnet til industriel forarbejdning, også på tunge jorder. På sandjord og/ eller tørt klima kan sorten blive overaromatisk. Såning midt i april til midt i maj. Kulturtid ca. 140-150 dage. I marken sås ikke mere end 1,5 kg / ha. Kraftig, sød-aromatisk smag

G 282 Rolanka **D, H, S**

Rodelika-type. Rolanka er en mellemlang til lang gulerod. I sammenligning med Rodelika er den cylindrisk, skulderen er mere rund og spidsen er rundet af efter 160 dages væksttid. Skallen er glat og flot dyborange, kroppen er jævnt gennemfarvet i det indre. Rolanka er kraftig sød-aromatisk i smagen.

G 284 Leira **D, H, S**

Rodelika-type. Mellemfrodig vækst med mørkegrøn, kraftig top. Kroppen er kraftig orangerød med god gennemfarvning. Let kegleformet rod med veldannet skulder. Sås fra midten af april til midten af maj. Kulturtid 140 - 160 dage. Særlig velegnet til blandet eller mellemtung jord. Udmærker sig ved en dejlig sød aromatisk smag.

Andre typer:

G 281 a Robila **D, H, S**

Forbedret "Lange rote stumpfe ohne Herz". Lang, slank, cylindrisk, vel afstumpet efterårs- og vintergulerod. Modstandsdygtig mod Alternaria. Velegnet til løs muld- eller sandjord, men giver også god kvalitet på mellemtung jord. Kulturtid ca. 150-160 dage. Godt farvet helt igennem. Med udpræget sød, gulerodstypisk smag.

G 288 Oxhella **D, H**

Forbedret Oxheart. Oxhella udmærker sig ved en mellemstor, kompakt, kegleformet rod og kan sælges som en ægte specialitet. Oxhella er dermed et fremragende komplement i gulerodssortimentet. Den har meget stabil, stor top. Alt efter jord-type: 60-80 planter /løbende meter; rødderne er 12-16 cm lange. Takket være sin stimulerende, aromatiske smag og god farve vil sorten hurtigt finde sine faste aftagere.

Pastinak

<i>Såning:</i>	<i>marts til juni</i>
<i>Afstand:</i>	<i>rækkeafstand: 30-40 cm, i rækken 5 - 10 cm.</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>30 - 50 g / 100 m², TKV 2 - 4 g.</i>
<i>Kalibreret præcisionsfrø ved efterspørgsel</i>	

G 290 Halblange Weiße **D, H**

Meget ensartet og velformet, konisk rod. Også velegnet til vinterhøst. Meget højtydende. Ingen yderligere gødskning nødvendig.

G 291 Aromata **D, H, S** **NYHED**

Aromata blev frem-avlet ud af en gen-bank-sort, ved intensiv smagning og udvælgelse. Aromata har lange slanke 'smør'farvede rødder. En omhyggelig såbedsetablering skal forudgå såningen (fra marts til juni). Ved for tidlig såning er spiringen ujævn. Ukrudtregulering er vigtig i det tidlige stadium; senere er plantens konkurrence-evne stor. Pga. deres sødme og udpræget aroma er de feste og saftige rødder også rigtig godt egnet som råkost.

Peber

<i>Såning:</i>	<i>Fra begyndelsen til slutningen af februar; udplantning under glas fra midt til sidst i april, i varme egne på friland fra midt i maj.</i>
<i>Afstand:</i>	<i>70 x 50cm</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>5 - 10 g / 100 m², TKV 6 – 7,5 g</i>

Sort	Type	Form	Farve	Vægtykkelse	Tidlighed
Pantos	Sød	aflang, spids, trekantet	mørkegrøn-mørkerød	tyk	middelsen, rødmodne
Neusiedler Ideal	Sød	blokformet	gulgrøn-rød	tynd-mellem	tidlig
Yolo Wonder	Sød	blokformet	mørkegrøn-rød	tyk	middeltidlig, rødmodne
Pusztagold	Sød	Let aflang	lysegul-rød	mellem	middeltidlig
Swebana	Sød	Spids. trekantet	lysegul-rød	tynd	meget tidlig
Sweet Dreams	Sød	aflang, spids, trekantet	lysegul-rød	tynd	meget tidlig
De Cayenne	Stærk	Lang, tynd	grøn-rød	tynd	middel
Ferenc Tender	Sød	Spids, trekantet	lysegrøn-rød	tyk	tidlig

G 299 Pantos **D, H, S**

Aflang type med spidse (ca. 20 cm lange, 200 g tunge), store, glinsende mørkegrønne, middeltidlige frugter som bliver røde ved modning. Spiringen og tiltrækningen er lidt mere træg end for andre pebersorter. Sorten gør sig bemærket ved sin enorme frodighed (ved tidlig plantning i slutning af marts opnås en højde på 2,5 - 3 m i september !) og sundhed. Meget tolerant mod jordbårne sygdomme. Som kulturmetode anbefales beskæring til tre grene. I begyndelsen beskæres og bindes op ad tre snore, ad hvilke det senere hen er meget let at sno de tre hovedskud (arbejdsbesparelse). De tykvægede, røde frugter er meget velsmagende og saftige, en sand nydelse! Udmærket til at spise rå eller som stuvet grønsag.

G 300 Yolo Wonder **D, H**

Store, glinsende mørkegrønne, kødfulde frugter af firkantet bloktype. Specielt til drivhus, sundt voksende. Modner relativt tidligt med rød farve. Meget højtydende. God smag.

G 301 Neusiedler Ideal **D**

Middelstore, firkantede, gulgrønne frugter, røde ved modning. Meget højtydende og tidlig, frugterne er lidt mere tyndvægede og lette. Til drivhus eller anden form for beskyttelse og friland.

G 303 a Swebana **D**

Tidlig, mild, højtydende grøntsagspeber med trekantede, spidse frugter. Lysegul, rød ved modenhed. Ca. 60 cm høje planter. Resistent mod TMV O. Mild smag.

G 303 b Sweet Dreams **D**

Meget højtydende, tidlig, mild grøntsagspeber af peperonitype: lange (til ca. 15 cm), smalle frugter, ca. 3 cm brede, spidse. Lysegule, røde ved modenhed. Mild smag.

G 304 De Cayenne **D**

Stærk chili med 10-12 cm lange slanke, grønne frugter. Røde ved modenhed. Planter ca. 60 cm høje.

G 306 Pusztagold **D**

Middeltidlig, højtydende peber med lysegule, store, afstumpede frugter. Til beskyttet kultur og i varmere egne på friland. Mild, men alligevel aromatisk smag; også god at spise rå inden fuld modenhed.

G 309 a Ferenc Tender **D**

Tidlig moden peber med lysegrønne, kødfulde, spidse frugter, der er lysende røde ved modenhed. Til beskyttet kultur, og i varme egne på friland. Meget sød og højtydende.

Persille

<i>Såning:</i>	<i>marts til begyndelsen af juni</i>
<i>Afstand:</i>	<i>20 - 30 cm mellem rækkerne</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>Ca. 100 g / 100 m², TKV 1,2 - 1,8 g.</i>

G 310 Mooskrause 2/ Moskruset 2 **D, H, V**

Mellem- til mørkegrønne, stærkt krusede blade. Frodig opret til halvt opret vækst.

G 311 Grüne Perle 2 **D, H, V**

Til friland eller drivkultur. Tunge, tæt fyldte, mørkegrønne bladpolstre på stærke stilke, som muliggør rationel bundtning og salg.

G 312 Einfache Schnitt 3 **D, H, V**

Bredbladet, meget aromatisk.

G 313 Gigante d'Italia **D, H, V**

Bredbladet snitpersille med store blade og kraftige stilke. Meget højtydende. Velegnet til at skære i efteråret. Ved såning om foråret og ugunstig vejrlig fare for stokløbning efter det første snit.

Persillerod

<i>Såning:</i>	<i>Marts til begyndelsen af juli</i>
<i>Afstand:</i>	<i>Ca. 30 cm mellem rækkerne.</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>Ca. 25 g / 100 m², TKV 1,3 - 1,5 g.</i>

G 315 Halblange **D**

Danner en glat, kegleformet rod. Højt udbytte og relativ nem at grave op. Den glatbladede top kan bruges som bladpersille.

Porre

<i>Såning:</i>	<i>Februar / marts til udplantning i maj. Direkte såning så tidlig som mulig.</i>
<i>Afstand:</i>	<i>30 - 40 cm mellem rækkerne, i rækken 8 - 15 cm</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>10 - 15 g / 100 m² ved udplantning, 60 g / 100 m² ved direkte såning. TKV 2 - 4 g</i>
<i>Såplader leveres på 7,5 m ruller</i>	

Sommerporrer

G 322 Hilari **D, H**

Til høst i sensommer, efterår eller tidlig vinter. Mellemgrønt løv. Meget gode, lange, kompakte skafter. Velegnet til forkultur under glas / folie. Sås fra december til plantning fra marts.

Efterårsporrer

G 321 Blaugrüner Herbst / KS-MG-02 **D, H** **NYHED**

Sorten er til sortsafprøvning. Frø til forsøgsdyrkning. Ny stamme af sorten "Blågrøn efterårsporre" ("Blaugrüner Herbst"). Langskaftet med stort hvidt parti, mørk, blågrøn opret top. Meget ringe løgdannelse. Begrænset vinterfast, derfor anbefalet til høst fra oktober til december.

G 323 Hannibal / Herbstriesen 2 **D**

Mørkegrøn efterårs- og vinterporre med tykke skafter. Egner sig til dyrkning i hold, højtydende. Sås februar til april.

Vinterporrer

G 324 Blaugrüner Winter **D**

Velegnet til overvintring på marken. Højtydende vinterporre med god vinterfasthed. Blågrønt løv og tykke, mellemlange, hvide skafter, høj tilvækst i foråret.

G 324 a Blaugrüner Winter / Husky D, H

Vinterfast, højtydende vinterporre til høst om foråret. Langt, hvidt skaft uden løgdannelse. De blågrønne blade er sunde, stabile og står relativt opret, derfor let at høste.

G 325 Siegfried D, S

Lysere, vinterfast sort med mellemlange, mellemtykke skafter. Særlig velegnet til høst om foråret, da den lægger godt til i marts/april. Pga. den lyse bladfarve er den for en vinterporre særlig velsmagende, sprød og aromatisk.

G 326 Blaugrüner Winter / Avano D, H

Den nye stamme Avano er kendetegnet ved en forbedret skaftlængde og tættere bladstilling. Toppen er kraftig blågrøn og har god frostresistens. Gennem mange års selektion kunne udbyttepotentialet forbedres.

Radis

<i>Afstand:</i>	<i>15 - 25 cm mellem rækkerne, 2 - 3 cm i rækken.</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>200 - 300 g / 100 m², TKV 8 - 11 g.</i>
<i>Præcisionsfrø:</i>	<i>Bingenheimer Saatgut AG-standard: mindst 90 % spireevne.</i>

Sort	Under glas	Tidlig friland	Friland sommer	Friland efterår	farve	form	Modning
Eiszapfen	*	*		*	hvid	cylindrisk	tidlig
Cherry Belle		*	*	*	kirsebærrød	rund	middel
Marike	*	(*)		(*)	skarlagensrød	rund	tidlig
Sora		*	*	*	karminrød	rund	middel
Parat			*		karminrød	rund	middel
Rudi GS		*	*	*	rød	rund	tidlig

G 329 Eiszapfen D

10-12 cm langt, cylindrisk, hvid, radise med kort top; hurtigtvoksende. Ved rettidig høst er dyrkning hele året rundt mulig. Også som kalibreret frø, se prisliste.

G 330 Cherry Belle D

Kirsebærrød, hurtigtvoksende, med kort top. Til friland fra forår til forsommer samt efterår. Sås fra slutningen af marts direkte på friland.

G 331 a Marike D, H

Velegnet til tidlig kold og varm drivkultur samt i for- og efterår på friland. Hurtigtvoksende. Lysende skarlagensrød, kuglerund med fin top- og rodansats. Middelstærk top. Sprød konsistens, fast og får ikke let revner.. Fin, mild smag.

G 332 Sora D, H

Velegnet til friland fra for- til efterår.. En fast, karminrød radise med flot rund form. Sora forbliver lang tid fast og sprød, selv når den bliver større. Meget udmærket, krydret smag.

G 333 Parat D

Stokløbningstolerant, karminrød sommerradise. For at komme dens højere varmebehov i møde, bør den ikke sås for tidligt. Ved tilstrækkelig fugtighed kan Parat kultiveres uden problemer helt hen til sensommeren. Saftig og ikke for stærk smag.

G 334 Rudi GS D, H

Frilandsradise med relativt tidlig modenhed og meget ensartet udvikling. Knolden revner ikke let og er resistent mod fusarium. Kuglerund, højrød med fin rod og stabil top. Nem at bundte. Sås indtil september.

Ræddike

<i>Udsædsmængde:</i>	<i>30 - 60 g / 100 m², TKV 8 - 12 g.</i>
<i>Præcisionsfrø:</i>	<i>Bingenheimer Saatgut AG-standard: mindst 90 % spireevne</i>

G 335 Runder schwarzer Winter D, H

Kuglerund, sort, fast vinterræddike, holdbar til marts/april på lager. Sås i juli. Direkte såning, rækkeafstand 25 - 30 cm, i rækken 5 - 10 cm.

Rødbede

Såning:	<i>Fra midt i april, til friskmarkedet også senere.</i>
Afstand:	<i>30 cm mellem rækkerne, i rækken ca. 5 - 10 cm.</i>
Udsædsmængde:	<i>Ca. 150 - 200 g / 100 m², TKV 14 - 20 g</i>

G 343 KS-UK-08 Jannis **D, H** **NYHED**

Tilmeldt sortsafprøvningen. Rødbeden er rund til høj-rund. Tydelig overgang mellem rødbeden og roden. Pga. dens flotte form, glatte hud, tætte bladansats og tidlighed specielt egnet til bundt og friskmarkedet. God lagerevne. Ret mild, godt egnet til råkost.

G 344 Jannis (teknisk monogerm) – Præcisionsfrø **D, H** **NYHED**

Tilmeldt sortsafprøvningen. Som G343, se ovenfor. G 344 er teknisk monogerm, kalibreret, til enkeltkorns-såning. Kaliberstørrelser: Se prislisterne.

G 345 Robuschka (tidligere Rote Kugel 2) **D, H, V**

Frodig sort med kraftig top. Rund, glat, meget holdbar rod med godt gennemfarvet mørkerødt indre. Lige velegnet til både friskmarkedet, lagring og industriel forarbejdning. Vores selektion udmærker sig ved en særlig behagelig, frugtagtig-sød smag. Også fremragende til råkost. Denne populære linie er nu til tilmelding hos Bundessortenamt.

G 346 Robuschka (teknisk monogerm) – Præcisionsfrø **D, H, V**

Beskrivelse se G 345; G 346 er teknisk monogerm, kalibreret frø. Kaliberstørrelser: se prislisterne.

G 341 Forono **D, H, V** **NYHED**

Aflang rødbede, mørkerød gennemfarvet, som giver ens skiver ved forarbejdning. Vækstperiode lidt kortere end Robuschka. Til sommer- og efterårshøst. Behagelig, mild-sødlig smag.

G 342 Forono (teknisk monogerm) – Præcisionsfrø **D, H, V** **NYHED**

Som G341, se ovenfor. G342 er teknisk monogerm, kalibreret, til enkeltkorns-såning. Kaliberstørrelser: Se prislisterne.

G 347 Egyptisk fladrund **D**

Kort top, tidlig, med mørkerødt indre. Især velegnet til tidlig dyrkning. Fladrund form. Tidlig såning til sommerhøst, såning fra midt i juni til midt i juli til vinterhøst.

G 349 Tondo di Chioggia **D, S**

Specialitet til gårdbutik eller torvesalg. Lys rød skal, med rød-hvidt, ringformet stribet indre, lysegrøn top. Dyrkes som Robuschka.

SALAT

Afstand:	<i>20 x 25 cm hhv. 25 x 25 cm for drivsalat. På friland op til 35 x 35 cm, 30 - 40 cm mellem rækkerne ved direkte såning.</i>
Udsædsmængde:	<i>5 - 10 g / 100 m² ved udplantning efter forkultur, 15 - 25 g / 100 m² ved direkte såning. TKV ca. 1g</i>

Hovedsalat

G 359 Briweri **D, H**

En velmagende drivhus-salat til varmt eller koldt hus / plasttunnel. Middeltidlig, mellemtung, meget meldugtolerant type med stærkt, mellemgrønt dækblad. Danner mellemtunge, godt lukkede faste hoveder med blondt hjerte. Meget tolerant mod råd, da yderbladernes stilling tillader en god gennemluftning. Egnede planteterminer: midt i februar til midt i marts. Pga. dens robusthed og brede sygdomstolerance i marken er der gjort første gode erfaringer med dyrkning i tunnel om efteråret (plantning først i september). Efter undersøgelserne fra Bundessortenamt (myndigheden for plantesorter, plantedirektoratet) har Briweri følgende resistenser at opvise: *Bremia lactucae* (salatskimmel) BL 12, 17,18, 22, 24, 25.

Fås også pilleret.

G 360 Larissa**D**

Til varm og kold tidlig kultur under glas og folie. Under gode forhold lykkes også efterårshold. Meget tidlig sort, særlig velegnet til dyrkning af tidlige kulturer med lang udviklingstid. Sund, meldugtolerant, vokser meget hurtigt og danner godt lukkede, faste, blonde, meget velsmagende hoveder. Stærk imod tipburn. Færdige hoveder bør dog høstes hurtigt. Såtid: slutning af november til begyndelsen af februar, hhv. midt i august til midt i september. **Fås også pilleret.**

G 363 Maikønig**D, S**

Til tidlige frilandshold og kold drivbænk. Mellemstore, faste hoveder med rødt skær. Meget god, krydret smag. Også under fiberduk eller folie. Sås februar til marts.

G 364 Rolando**D**

Middeltidlig, glinsende friskgrøn hovedsalat. Danner store, tunge hoveder med fin lukket bund. Meget sprød og velsmagende, mildt krydret aroma. God modstand mod falsk meldug og tipburn; resistent mod salatmosaikvirus (LMV). Fortrinnsvis til forårsdyrkning med såning til slutningen af marts. Behøver kun ringe gødskning, derfor særlig velegnet til mere mager jord. Relativ lang høstperiode, derfor velegnet til friskmarkedet med mindre hold. Ifølge undersøgelserne fra Bundessortenamt (myndigheden for plantesorter) kan Rolando fremvise følgende resistenser mod Bremia (salatskimmel): BL 12, 17, 18, 22, 24 og LMV. **Fås også pilleret.**

G 366 a Wunder von Stuttgart**T**

Sommersalat, sen stokløbning. Danner yderst sprøde, store gule hoveder. Under fiberduk og folie også til tidlige forårssåninger, og særlig velegnet til efterårsdyrkning.

G 367 Neckarriesen**D**

Velegnet til forårs-, forsommer- og efterårsdyrkning. Kan også dyrkes om sommeren i kølige egne. Danner store, faste hoveder af tiltalende kvalitet. **Fås også pilleret.**

G 368 Merveille des quatre saisons (Fire årstiders vidunder) D, S

Rødbrun hovedsalat med god hoveddannelse og sen stokløbning. Velegnet til forår og efterår. Kompakt type. Særlig aromatisk. **Fås også pilleret.**

G 352 Skipper**D, S**

Hurtigvoksende hovedsalat som er velegnet til forårs-, forsommer- og efterårsdyrkning. Danner store, flotte lysegrønne hoveder. Salatskimmelresistenser (Bremia lactucae) BL 1 - 16, virustolerant. Sås februar til slutningen af april og i juli. **Fås også pilleret.**

G 603 Cindy**D, H**

Anbefales til forårs- og tidlige sommer hold. Hurtig udvikling, kompakte, mellemtunge hoveder med godt lukket bund og frisk grøn farve. Størrelsen er så der passer 8 styk i en kasse. Sorten har en mildaromatisk smag med den for salat typiske blanding af let krydret sødme og en nøddeagtig eftersmag. **Fås også pilleret.**

Iceberg- og Bataviasalat**G 356 Saladin****D, H**

Ældre og velafprøvet icebergsort; en meget stærk sort, særlig velegnet til sommerhøst fra juni til oktober. Lang høstperiode pga. god modstandsdygtighed og ringe stokløbning. Denne selektion er kompakt og meget ensartet. Med godt lukket bund. Sås februar til juli. Frisk krydret smag. **Fås også pilleret.**

G 370 Laibacher Eis 4**D, H, S**

Store, middelfaste, stokløbningstolerante hoveder af gullig grøn farve med rødt skær. Til høst i forår og sommer, med god hoveddannelse. Meget dyrkningssikker. Populær pga. sit flotte, enestående udseende og dens fremragende smag. Seneste såning i begyndelsen af juli. **Fås også pilleret.**

G 371 Great Lakes**D**

Iceberg. Store, glinsende, friskgrønne hoveder med ensartet høstmodning. Stokløbningsresistent. Fastere, mere sprøde blade. Forår til efterår. Godt lukket bund og harmonisk form. Fortrinlig, frisk, mildt krydret smag. **Fås også pilleret.**

G 373 Maravilla de Verano D, H

Rødlig batavia-type, med lysegrønt hjerte og opret stående yderblade, robust. Kan stå længe på marken, da den kan skæres så snart hovedet begynder at lukke sig. Kan stå længe på bedet når den er høstmoden. Til dyrkning hele frilandssæsonen, også meget velegnet til højsommeren, i det tidlige forår også under glas og folie. Kan også bruges til baby-leaf-produktion. Meget god smag. **Fås også pilleret.**

G 374 Kamalia D

Rød, attraktiv bataviasalat med løs vækst. Bladene er fint krusede, farven lyser op. Egner sig fra forår til efterår; salatskimmelresistens BL 1 - 16. **Fås også pilleret.**

G 600 Mythos D, H

Mythos er en friskgrøn, meget fast og sprød iceberg, der sidder godt i dækbladene og er modstandsdygtig mod salatskimmel og råd. Hovedet er ligesom dækbladet mellemstort. Det godt lukkede, meget kompakte hoved er let at høste og passer til pakning i kasser med 8 eller 10 styk. Mythos har en mild, let sød smag. **Fås også pilleret.**

G 601 Modiva D, H

Modiva er en friskgrøn, fast, sprød iceberg. Kulturtiden er lidt kortere, farven lidt lysere og hovederne ikke helt så faste som for Mythos. Hovedet er godt adskilt fra dækbladene og dermed let at høste uden dette. Hovedet er stort og ligeledes er dækbladet. Hovederne er godt lukkede og kompakte og kan pakkes i kasser med 8 styk i hver. Modiva er modstandsdygtig mod salatskimmel og råd. Smagen som Mythos: mild og let sød. **Fås også pilleret.**

G 604 Marius D, H

Sorten er til tilmelding. Frø til forsøgsdyrkning. Af typen "Great Lakes". mellemtidlig, velegnet til hele frilandssæsonen. Iceberg. Store, tunge hoveder til 6er eller 8er kasser. Meget frodig, sund og modstandsdygtig. **Fås også pilleret.**

Romainesalat / (Cossalat)**G 375 Brun d'hiver T**

Flot, fuld, rød romainesalat, som også danner hoveder i langdagsperioden. Hovedernes vægt ligner Valmaine; robust og sund. Kan også bruges til baby-leaf-produktion. Kan sås fra midt i februar til begyndelsen af juli.

G 376 Valmaine T

Opret voksende, mørkegrøn sort med sprøde, aflange blade. Meget sund og modstandsdygtig. Til forsommer- og efterårsdyrkning. Planteafstande mindst 30 x 30 cm. Kan også bruges til baby-leaf-produktion.

G 369 Parris Island D

Mørkegrøn, opret voksende Romansalat. Ligner Valmaine, men er tidligere. God hoveddannelse. Midt om sommeren fare for stokløbning. Amerikansk forædling.

Pluksalat**G 378 Amerikansk brun T**

Stærk, opret roset, delvis hoveddannelse, med brunrøde, let bølgede blade og grønt hjerte; lang høstperiode. Kan også anvendes til baby-leaf-produktion.

G 379 Red Salad Bowl T

Rød egebladsalat, der danner tæt fyldte buske. Resistent mod stokløbning. Dyrkes forår til efterår, også til kold tunnel. Fra januar med varm forkultur. Planteafstand: 30 x 25 til 30 x 40 cm. Kan også anvendes til baby-leaf-produktion.

G 380 Lollo Rossa T

Rød, stærkt kruset bladbatavia med mellemstore, kugleformede planter. God holdbarhed, populær til brogede salater. **Fås også pilleret.**

G 381 Lollo Bionda T

Ligner fuldstændig Lollo Rossa, men af lysegrøn farve. Sås fra januar med følgehold helt ind i efteråret. Også til koldhus. Planteafstand: 25 x 25 cm til 30 x 25 cm. **Fås også pilleret**

G 357 a Picarde**D, H**

Rød egebladsalat til friland. Kompakte planter, tæt fyldte rosetter som er nemme at høste, meget tolerant mod stokløbning. Aflange blade med meget flot farve. Til høst fra forår til efterår. Tolerant mod salatvirus. **Fås også pilleret.**

G 382 Till**D, H, S**

De tæt lagte blade med særprægede bladspidser danner en hovedlignende, frisk grøn roset med lysegult hjerte. En stokløbningstolerant sort til dyrkning fra forår til efterår. Også meget velegnet til tidlig indendørs dyrkning under glas og folie. Lang holdbarhed på marken. Kan også anvendes til baby-leaf-produktion. Meget velsmagende, sprød salat. **Fås også pilleret.**

G 383 Venezianer**T**

Attraktiv pluksalat med lysegrønne, aflange, brede, sprøde blade. Hurtigvoksende buskede planter som der kan høstes af i lang tid. Stokløbningstolerant og god salatskimmeltolerance. Til meget tidlig forår eller efterår.

G 384 Red Sails**T**

Typisk pluk- eller snitsalat med hurtig udvikling, særlig også til tidlig dyrkning indendørs under glas eller folie. Stærkt krusede, mørkerøde blade, ingen hoveddannelse. Lang holdbarhed på marken. Meget velegnet til baby-leaf-produktion.

G 379 b Pasha**D**

Kompakt salat med egebladform. Åbne, med fyldte hoveder; røde, sprøde blade med god smag og god holdbarhed. Stokløbningstolerant. Dyrkningssikker og robust. Til dyrkning hele året på friland eller tidlige hold i koldhus. **Fås også pilleret.**

G 602 Cerbiatta**D, S**

En særpræget og sjov salat med takkede, oprette blade. Velegnet til hele frilandssæsonen samt under glas o.l. Dens form vækker straks kundernes opmærksomhed. Ingen stokløbning. Sprød, let stærk smag, fremragende berigelse til direkte salg, torvesalg mm. Sås fra sidst i januar, første udplantning fra anden uge i marts, sidste såning begyndelsen af juli, sidste udplantning i begyndelsen af august. Sorten udmærker sig ved tidlig udvikling og jævn modning af bestanden. **Fås også pilleret.**

Endivier

<i>Såning:</i>	<i>Fra midt i juni med forkultur eller direkte på friland.</i>
<i>Afstand:</i>	<i>30 x 30 cm.</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>3 - 5 g / 100 m² ved udplantning, 15 - 25 g / 100 m² ved direkte såning. TKV 1,2 g. Mod den første frost er det godt at dække af med plastfolie eller fiberdug. Ved dyrkning under glas eller folie er det godt at sprøjt med padderokke-te for at kompensere for vinterens lysmangel.</i>

G 385 Escariol grøn**D**

Pålidelig, frosttolerant sort med god holdbarhed på lager. Til efterårsdyrkning på friland eller senere i koldt folie- eller glashus. Kødfulde, helrandede blade, velfyldt gult hjerte, mild smag.

G 385 a Bubikopf 2**D**

Pålidelig, robust og frosttolerant sort. Velegnet til dyrkning på friland om efteråret og i folie- eller glashus. Hele blade med velfyldt hjerte. Stokløbningstolerant. Ved varm forkultur (over 18 °C) også velegnet til tidlig kultur under fiberdug.

G 387 Géante Maraîchère**D**

Endivie til dyrkning i efteråret med store, meget godt fyldte hoveder og stor andel gule blade. Vokser højere end Escariol og bladene er mere bløde. Skal bruges inden den første frost.

G 388 Diva**D**

Bliver større end Bubikopf og Escariol. Opret vækst, tidlig og tæt fyldt, derfor meget god selvblegning. Modstandsdygtig mod bladpletter, gulfarvning og råd.

G 389 a Wallonne / Valdo (Frisée) D

Kruset endivie af Wallonne-typen. Meget robust sort til friland i efteråret. Stærkt voksende, tåler godt fugtig vejir og de første frostnætter. Selekeret med henblik på velfyldt hjerte.

Cikoriesalat

<i>Såning:</i>	<i>Fra midt i juni til midt i juli.</i>
<i>Afstande:</i>	<i>30 x 40 cm til 40 x 40 cm.</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>Ca. 4 g / 100 m² ved udplantning, ca. 1,5 kg / ha ved direkte såning. TKV ca. 1,4 g.</i>

G 390 Zuckerhut **D, S**

Hovederne er højrunde, oftest spidse og har form som en sukkerhat eller kegle. En vintersalat, hvis smag er lidt finere end endiviernes. Tåler let frost. Fra -4° bør den beskyttes med fiberdug. Holdbar til februar, hvis den slås ind med roden. I kølerum holdbar i 6-8 uger. Krydret, nøddeagtig og frisk aroma.

G 391 Roter von Verona **T**

God salatrosen, til høst i det tidlige forår. Sås direkte på stedet i juli, udtynnes til 25 x 8 cm. Omplantning er mulig. Bedet renses godt inden vinter, eller slås (2,5 cm). Planterne overvintrer på marken. Dækkes evt. med fiberdug fra februar for tidligere høst. Rosetterne må ikke blive for store, da vil bitterheden blive stærkere.

G 392 Grumole Verde **T**

Grøn salatrosen til høst i det tidlige forår. Som Roter von Verona (G 391) beriger den salatudbudet i det tidlige forår. Dyrkes som denne.

Julesalat

<i>Såning:</i>	<i>Begyndelsen af maj.</i>
<i>Afstande:</i>	<i>40 - 50 mellem rækkerne, i rækken udtynnes til 12 cm.</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>10 - 20 g / 100 m², TKV 1,3 g.</i>

G 395 Tardivo **D**

Til middelsildig og sen drivning. Høst december til marts. Kan drives med eller uden jorddække. Danner tunge, faste hoveder. Liflig, ren julesalatsmag.

G 396 Brusseler Witloof **T**

Ældre sort til tidlig eller middeltidlig dyrkning med dækjord. Danner flotte, faste og store, aflange hoveder.

Skorzonerrod

<i>Såning:</i>	<i>Så tidlig som muligt.</i>
<i>Afstande:</i>	<i>Ca. 30 cm mellem rækkerne, i rækken udtynnes til 3 - 7 cm</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>150 - 200 g / 100 m², TKV 10 - 13 g</i>

G 400 Hoffmanns Schwarze Pfahl **D**

Tyk, fast og sprød rod. Alt efter jordforholdene: middellang til lang. Afstumpet og med få forgreninger. Flot sortbrun farve og fint skind.

Selleri

<i>Såning:</i>	<i>ikke før marts pga. fare for stokløbning.</i>
<i>Udplantning:</i>	<i>Fra maj efter de sidste sene frostnætter.</i>
<i>Afstande:</i>	<i>Ca. 40 x 40 cm.</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>Ca. 1 - 2 g / 100 m², TKV 0,5 g.</i>

Hvert parti af sellerifrø, som når ud til salg, er blevet testet for frøbårne sygdomme. Såfremt der er blevet konstateret smitte med Septoria har det gennemgået en varmtvandsbehandling og sporerne er blevet ødelagt.

G 402 Ibis **D, H**

En hurtigvoksende forædling med en glat, kuglerund, knold med hvidt kød. Toppen er frisk grøn, mellemlang, opret og har en stærk Septoria-tolerance. Nem at rense pga. lille top- og rodansats. Ved varm forkultur ved ca. 18 °C høj tolerance mod stokløbning, derfor velegnet til tidlig dyrkning under plast. Ideal sort til friskmarkedet, til salg med og uden top samt til industri og lagring.

G 403 Bergers weiße Kugel (Bergers hvid kugle) D, H

Top kraftig, blade groft fjersnitdelte. Meget god modstand mod Septoria. Knolden er stor, tung, rund som en kugle. Knoldens farve er lysebrun. God tolerance overfor stokløbning. Bergers weiße Kugel er meget aromatisk.

G 405 Ortho D, S

Pålidelig knoldselleri, som giver relativt tidlige, flotte runde knolde. Kan lagres til marts. Stærkt aromatisk smag.

G 406 Monarch D, H

Meget stor og meget tung, rund til trapezformet, lysfarvet knold med samlede rødder. Fremragende hvid og fast indre kvalitet. Ufølsom overfor Septoria. Også hvid efter kogning. Tiltalende mild, nøddeagtig smag, velegnet til lagring.

Snitselleri**G 409 Gewöhnlicher Schnitt (tidligere "Aromatischer") D**

Frodig vækst. Bladene er meget aromatiske og bruges som krydderurt i frisk eller tørret tilstand. Til friskmarkedet eller forarbejdning, også velegnet til fryseren som vinterforråd. På steder med gunstig klima og ikke alt for hård frost kan planterne overvintre ude.

Blad-/Blegselleri

<i>Såning:</i>	<i>April – maj</i>
<i>Afstande:</i>	<i>30 - 32 cm eller ca. 10 planter / m²</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>til såning i kasser 2 g/m², 1 g giver ca. 1000 - 1200 planter, TKV 0,4 - 0,6 g</i>
<i>Udplantning:</i>	<i>I tunnel fra begyndelsen af april, på friland fra midt i april (første hold beskyttes med plast eller fiberdug).</i>

G 409 a Tall Utah D

Blegselleri med middelsildig modning, dybt mørkegrøn top og middel højde. Ca. 25-30 cm lange glatte, grønne, kødfulde ribber, udmærket smag. Meget frodig og højtydende.

Spinat

<i>Såning:</i>	<i>til tidlig dyrkning fra begyndelsen af marts til midt i april, sommerhold: slutning af april til midt i juli, efterår: sidst i juli til midt i august; til overvintring: begyndelsen af af august til midt i september</i>
<i>Afstande:</i>	<i>20 - 35 cm mellem rækkerne.</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>300 - 400 g / 100 m², TKV 8 - 10 g</i>
	<i>Fås også kalibreret - se prisliste.</i>

G 410 Butterflay D

Til forår og efterår; også overvintring. Meget robust, resistent mod spinatskimmel. Hurtigt voksende, stokløbningstolerant. Flot grøn farve.

G 412 Matador D

Middel- til mørkegrøn farve. Til forår og efterår. Vinterfast. Langsommere vækst end Butterflay.

G 414 Winterriesen Stamm Verdil D, H

Meget hurtig vækst med store, robuste blade; flot roset af middelgrøn farve. Til efterårshøst og overvintring. Såning fra begyndelsen af august til midt i september til høst fra november til begyndelsen af april. Mindre velegnet til dyrkning i forår. 3-cm's enkeltkornssåning anbefales. Meget karakteristisk bladform med flige i den nederste ende. Smag særlig aromatisk, derfor også velegnet til at spise rå som spinatsalat.

G 415 Gamma D, H

Monøcisk, meget stokløbningstolerant spinatforædling, som modner sent; glatte, runde, mørke blade. Velegnet til alle høstterminer, men frem for alt til sommerhøst. Resistent mod spinatskimmel A og B, tolerant mod C-stammen.

Aubergine

Såning:	<i>Fra januar til varmt hus, i marts til friland</i>
Afstand:	<i>I dobbeltrækker 75 x 40 cm til 75 x 60 cm i hus, på friland 100 x 50 cm afstand</i>
udsædsmængde:	<i>1 g giver 130 – 150 planter, TKV: 4 – 5 g.</i>

G 681 De Barbentane T NYHED

En frøfast sort fra Frankrig, med opret vækst. Opbinding nødvendigt. Frugterne bliver ca 20 – 25 cm lang, aflang, mørk, sort farve og glat, glinsende hud. Kræver varm tiltrækning (Spiretemperatur: 20 – 25 °C). Når de første blomster kommer frem på sidegrenen kan hovedstammen kortes ind til bedre frugtsætning.

Tomat

Såning:	<i>Fra januar til varmt hus, i marts til dyrkning på friland.</i>
Afstande:	<i>75 x 40 cm til 75 x 60 cm under glas, 100 x 50 cm på friland.</i>
Udsædsmængde:	<i>Ca. 2 g / 100 m², TKV 3 - 4 g</i>

sort	form	farve	modning	vækstform	anvendelse
KS-RS-01 - Pilu	rund	rød	tidlig - middel	med støtte	frisk
KS-RS-02 - Tica	fladrund	rød	tidlig - middel	med støtte	frisk
Ruthje	rund, let hjerteformet	rød	middel	med støtte	frisk
Hellfrucht	rund	rød	tidlig - middel	med støtte	frisk
Oldenrot	rund	rød	tidlig - middel	med støtte	frisk
Moneymaker	rund	rød	middel	med støtte	frisk
Matina	rund	rød	tidlig	med støtte	frisk
Goldene Königin	rund	gul	middel	med støtte	frisk
St. Pierre	bøftomat	rød	middel	med støtte	industri og frisk
Marmande	bøftomat	rød	tidlig - middel	med støtte	industri og frisk
Piroka	bøftomat	rød	middel - middelsen	med støtte	industri og frisk
Zuckertraube	cocktailtomat	rød	middel	med støtte	frisk
Roma VF	aflang	rød	middel	med støtte	industri og frisk
San Marzano	aflang	rød	middel	busket	industri og frisk
Quadro	oval	rød	middel	med støtte	forarbejdning
Berner Rose	rund	rosa - rød	middel	med støtte	frisk
Yellow Submarine	pæreformet cocktailtomat	gul	middel	med støtte	frisk
Rotkäppchen (Rødhætte)	rund	rød	meget tidlig	busket	altan

G 418 KS-RS-01 Pilu D, H

sort til erhvervsgartnere.

Sorten er til tilmelding. Frø til forsøgsdyrkning. Frodig, middeltidlig til tidlig tomat-sort med lange internodier (stængelafsnit), til dyrkning i hus eller tunnel. Sorten kombinerer meget gode vækstegenskaber med en jævn frugtsætning og konstant høst på højt ydeniveau. Frugterne er lysende, kraftig røde, gennemfarvede og middelfaste, 80 - 100 g tunge og velegnede til enkelthøst med smuk mørkegrøn stilk. Ved fuld modning er de velsmagende, 2-3 kamrede saftige frugter velegnede til direkte salg; ved halvmodning også til grossist o.l. Sorten har et harmonisk sukker / syre forhold. Meget velegnet til kultur fra marts til oktober i Layer-system. Positivt testede resistenser: Fusarium oxysporum f. sp. lycopersici (Fol 0,1) samt Cladosporium (Fløjlsplet) (Ff 1 - 5). (Se også baggrundsartiklen)

G 419 KS-RS-02 Tica D, H NYHED

Ny sort til erhvervsgartnere.

Sorten er til tilmelding. Frø til forsøgsdyrkning. Dyrkning som G 418. Denne sort har fastere skal og højere frugtfasthed og er derfor en oplagt en gros handelstomal. Påviste resistenser: Fusarium oxysporum (Fol 0,1), Cladosporium (Fløjlsplet, Ff 1-5), Tomatmosaikvirus (TMV 0,1,2), Verticilium.

- G 433 Ruthje** **D, H, S**
Glinsende blade, stærkt løv, korte stængelafsnit mellem bladakslerne, god frugtsætning, egner sig ikke som klase-tomat. Meget lysende, rød tomat, let hjerteformet. Frugten vejer mellem 40-55 g. Smagen er ualmindelig god og tåler sammenligning med en god cocktailltomat. Frugterne er faste og holder sig længe på planten, bør blive på planten indtil den fulde røde farve er opnået. Sorten er forædlet i Nordtyskland mhp. lav næringsstofbehov. Er blevet testet her med godt resultat på flere erhvervsbedrifter. Gød sparsomt, så opnås den bedste smag.
- G 420 Hellfrucht** **T**
Frilandstomat med højt udbytte. Tidlig, revner ikke selv ved skiftende vejrlig, modstandsdygtig. Også til indendørs dyrkning.
- G 420 a Oldenrot** **D**
Stærk drivhustomat med faste, store, højrøde frugter. Frugterne har god holdbarhed og vejer ca. 90 - 120 g.
- G 421 Moneymaker** **T**
Anbefalelsesværdig frilandstomat med røde, mellemstore frugter uden grøn krave. Velegnet til alle formål. En hovedsort til solrige egne.
- G 422 Matina** **D**
Tidligste frilandstomat. Bladene ligner kartoffelblade; frugterne er mellemstore, højrøde og revner ikke let. Også til drivhus med godt tidligt udbytte.
- G 423 Goldene Königin** **D, S**
Middelstærkt voksende frilandstomat som skal støttes. Frugterne er guldgule, runde, mellemstore og med god skal. Lavt indhold af syre, derfor mild, men alligevel aromatisk smag.
- G 424 St. Pierre** **T**
Bøftomat med store, fladrunde frugter. Højtydende. Også velegnet til forarbejdning.
- G 425 Marmande** **T**
Bøftomat med store frugter og godt udbytte. Modner tidlig til middelsildig. Også til indendørs dyrkning.
- G 425 a Piroka** **D, T**
Bøftomat med store, røde, søde frugter. Velegnet til indendørs dyrkning, eller udendørs med beskyttelse mod regn. Middel til middelsildig høst. God salattomat.
- G 427 Zuckertraube** **D, S**
Produktiv, relativt stor cocktailltomat med fremragende smag. Lange klaser med små røde, aromatiske, tiltalende frugter. Frodig vækst. Til drivhus eller med beskyttelse mod regn. Kan også gro med flere grene.
- G 428 Roma VF** **T**
Ældre, robust sort med ægformede frugter. Busktomat med 4-5 klaser.
- G 429 San Marzano** **T**
En robust tomat; skal støttes. Aflange frugter, som også er velegnede til fremstilling af tomatpure.
- G 430 Quadro** (tolerant mod gråskimmel/Phytophthora) **T**
Frodig, højtydende tomat som skal støttes. Både til indendørs og udendørs dyrkning. Frugterne er ovale, med tyk marvdel, særlig velegnede til purefremstilling.
- G 431 Berner Rose** **D, S**
Meget velsmagende, med store frugter, en specialitet til torvehandlere, meget tiltalende, i øjne faldende med sin let rosa farve. Tynd skal.
- G 432 Yellow Submarine** **D, S**
Gul cocktailltomat med åben vækst. Kartoffellignende blade. Mange små, pæreformede, meget flotte frugter i store klaser med lækker smag. Pga. den sjove vækstform og den dejlige smag er dette tomaten til børnene.
- G 434 Rotkäppchen (Rødhætte)** **S, T**
Kompakt busktomat med relativ åben vækstform og med velsmagende små runde røde frugter. Frugtvægt ca. 40 g. Meget velegnet til altan og blomsterkasser. Sælges som unglante. Lys frugttype med god fasthed mod revner. Busktomater har en begrænset højdevækst, derfor er det ikke strengt nødvendigt at nippe sideskuddene af.

Vinterportulak

<i>Såning:</i>	<i>på friland i august, i koldhus fra september til februar. (ved 12°C). Udbytte ca 1 kg/m² pr gang.</i>
<i>Afstand:</i>	<i>rækkeafstand: på friland. 10 – 15 cm, i koldhus: 15 – 20 cm</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>ca. 0,5 – 1,0 g/100 m²</i>

G 435 Vinterportulak **D, H**

Salatgrøntsag til høst i efterår, vinter og forår. Kultur som vårsalat. Undgå lugning ved at plante på fiberduk med perforeringer eller hulplastic (25 x23 cm). Ved dyrkning indendørs er det muligt at skære vinterportulakken flere gange i løbet af vinteren.

Squash

<i>Såning:</i>	<i>Fra midt i april som forkultur til udplantning fra midt i maj (efter de sidste frostnætter) eller direkte fra midt i maj.</i>
<i>Afstande:</i>	<i>100 x 100 cm</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>50 g / 100 m², TKV ca. 170 g</i>

G 449 Alberello **D, S** **NYHED**

Ikke rankende, med lyse, let marmorerede, cylindriske og let buede frugter. Rig frugtsætning. Ideel supplering hos torvegartneren. Frugtkødet har en dejlig konsistens og er meget smagfuld.

G 450 Cocozelle de Tripolis **T**

Lange, grønne, sribede frugter. Middelsen frugtsætning, specielt til hobbyavl. Liebhabersort til gourmeter.

G 451 Zuboda **D**

Ikke rankende, med grønne, let marmorerede, aflange frugter, kernehuset er lille. Høstid ca. 6 uger efter plantning. Tidlig og højtydende. Åben vækstform.

G 254 Zappho (C. maxima) **D, S**

Zappho er botanisk set en græskar sort, men benyttes som squash og skrællen spises med. Frugterne bør høstes når de har nået en diameter af 8 - 12 cm og er endnu lysegrønne. Frugterne er bredrunde og har gult frugtkød. Planterne er ikke-rankende, men kan hen til efteråret nå en længde på op til 1 m. Mellemstort næringsbehov. Aromatisk smag, frugterne dufter af friske ærter, når man ridser dem.

Sukkermais

<i>Såning:</i>	<i>Fra midt i maj ved mindst 12 °C jordtemperatur.</i>
<i>Afstande:</i>	<i>Ca. 60 cm mellem rækkerne, 80 - 100 cm ved dobbeltrækker, i rækken 20 - 25 cm</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>Ca. 200 g / 100 m², TKV 100 - 300 g. Mod majs borebillen sprøjtes med naturlig (ikke syntetisk) pyrethrum eller Bacillus thuringiensis.</i>

G 455 Golden Bantam **D**

Kolbernes kvalitet er god hvis de høstes rettidigt. Behagelig smag, mindre sød end hybridernes. Omsætningen af sukkeret til stivelse foregår hurtigere end ved F1-hybriderne, derfor skal den, uden uafbrudt kølekæde, bruges indenfor et døgn.

Løg

<i>Såning:</i>	<i>Fra marts til først i maj.</i>
<i>Afstande:</i>	<i>25 - 30 cm mellem rækkerne, udtyndes til 5 cm i rækken.</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>50 - 80 g / 100 m² til spiseløg, ca. 1000 g / 100 m² til produktion af stikløg, TKV 3 - 4 g.</i>

G 460 Stuttgarter Riesen **D**

Runde til fladrunde, gule løg med god holdbarhed. Også god sort til produktion af stikløg.

G 461 Sturon **D, H**

Middeltidlig, rund sort med gulbrun skal, både til spise- eller stikløgproduktion; højtydende og god til lagring.

G 462 Rijnsburg 5 / Bajosta **D, H**

En selektion af Rijnsburger 5 med gode lageregenskaber, modstandsdygtig og højtydende. Middeltidlig såløg med smuk, rund form og lysbronze skal. Hurtigvoksende, kraftig top. Meget velegnet til småplanteproduktion i såplader / multibakker. Fast, rund lagersort med fast skal, højtydende.

G 463 Robelja **D, H**

Middeltidlig, mørkerød, indvendig godt gennemfarvet løg. Rund til fladrund. Til friskmarked og lagring; denne selektion har vist sig at være frodig og robust. Meget højtydende, sund og velegnet til mellemlang til lang lagring.

G 464 Braunschweiger, mørkt blodrøde **D**

Fladrund, snarere flad form, meget fast og holdbar.

G 466 Ishikura Long White (*Allium fistulosum*) **D, H**

Forårsløg som ikke danner løg, men lange, tykke, hvide skafter. Toppen er friskgrøn, tolerant mod trips og står meget opret. Velegnet som bundteløg til såning i for- og efterår, meget frosttolerant.

Spisemelde

<i>Såning:</i>	<i>Fra februar.</i>
<i>Afstande:</i>	<i>25 - 30 cm mellem rækkerne</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>Ca. 100 g / 100 m², TKV ca. 4 g.</i>

G 474 Gul Melde **T**

Dyrkning og anvendelse som spinat; engangshøst når planterne er 10-20 cm høje ca. 6-8 uger efter udsæd; eller muligt at plukke bladene af stænglerne mens planten vokser. Gule blade. God smag.

Rucola

<i>Såning:</i>	<i>Hele året med beskyttelse mod frost.</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>Ca. 75 g / 100 m², TKV ca. 2 g.</i>

G 480 Ruca, Salatrucola **D, H**

Salat- og krydderurt med kort kulturtid (som radise). Dyrkes såvel på friland som under glas; meget lidt krævende. Ualmindelig men behagelig, let pikant smag. Særlig velegnet til blandede salater. Anvendes også som spirer ligesom karse.

Vild Rucola

<i>Såning:</i>	<i>Marts til september på friland, i drivhus hele året.</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>Ca. 15 g / 100 m², TKV 0,25 g</i>

G 481 Wilde Rauke (Vild rucola) **D, H**

Fint fjersnitdelt form, beslægtet med den populære salatrucola. Vækst lidt langsommere end denne. Danner flerårige rosetter og kan skæres mange gange. Tydeligt længere holdbar i afskåret tilstand end G 480 (salatrucola).

Fås som multipille. En pille indeholder ca. 12 - 15 frø.

Namenia

<i>Såning:</i>	<i>Direkte; mellem december og marts under glas, fra marts på friland. Fra august/ september sås tyndere</i>
<i>Udsædsmængde:</i>	<i>300 - 500 g/a, TKV 2 - 3 g</i>

G 490 Namenia Stielmus **D**

Meget højtydende og velsmagende grøntsag, anvendes stuvet eller også som salat. Tæt såning og tidlig afskæring giver to gange høst. Ved udtynding fås en salatrosset af størrelse som en endivie.

Stikløg / Hvidløg

Stikning:	<i>I det tidlige forår eller om efteråret.</i>
Afstande:	<i>Ca. 30 cm mellem rækkerne, i rækken 10 cm</i>
Behov for stikmateriale:	<i>Alt efter størrelsessortering ca. 10 kg / 100 m².</i>

G 521 Sturon

D, H

Store, runde, stokløbningsresistente løg med fast skal, gode til lagring. Sorteringer: 10-21 mm, 14-21 mm og 21-24 mm. **Produceret af biodynamiske demeterfrø eksklusivt til vore kunder - mængde begrænset - vær venlig og bestil i god tid.** (I tilfælde af flaskehalse i leveringen forbeholder vi os retten til at levere erstatning.)

G 525 Red Baron

D, H

Rødløg. Særlig velegnet til bundteløg. Varmebehandlet, derfor stokløbningstolerant. Sortering: 10-21 mm.

G 530 Vinterstikløg Radar

D, H

Rund løgform, fast skal, velegnet til dyrkning over vinter. Plantetid til slutning af oktober. Leveres i september !

G 535 Skalotteløg Red Sun

D, H

Rund sort med rødt skal, til gourmet-køkkenet. Skalotteløg udmærker sig ved deres særlig krydrede, men alligevel milde smag. Planter efter 1. april pga. fare for stokløbning.. Ved en rækkeafstand på ca. 25 cm, i rækken 12 - 15 cm, bruges ca. 8 - 10 kg / 100 m.

Obs! om stikløg

*Produktionen af stikløg til økobrug stiller producenterne stadig i dag for store problemer. Især i fugtigt vejr under afmodnings- og høstfasen er faren for infektion med svampesygdomme stor. I Holland har man derfor udviklet et system med varmtvandsbehandlinger. Stikløg, skalotteløg og hvidløg får en forebyggende varmtvandsbehandling mod evt. sporer af *Fusarium oxysporum* og *Peronospora destructor* (ægte meldug). En sideeffekt kan være, at de yderste løgskaller får et gråt eller sølvagtigt skær.*

Lagring: Hvis løgene skal lagre inden udplantning er det vigtigt at se til, at løgene ligger frostfrit og tørt under konstant lufttilførsel.

Antal sætteløg pr. kg ved de forskellige sorter:

1 kg sætteløg indeholder ved:

G521a- størrelse 10-21 mm: ca. 350 - 450 stk

G521b- størrelse 14-21 mm: ca. 250 - 350 stk

G521c- størrelse 21-24 mm: ca. 150 - 180 stk

G525 - størrelse 10-21 mm: ca. 350 - 450 stk

G535 - størrelse 25 45 mm: ca. 40 - 60 stk.

Udsædsmængde, alt efter kaliber: 7 -25 kg/100 m².

G 540 Hvidløg Messidrome

D, H

Danner store knolde med cremehvide fed. Plantetid til slutningen af oktober. Plantning i efteråret giver højere udbytte end forårsplantning.

G 541 Hvidløg Frolia

D, H, S

Planter midt til sidst i september. Om efteråret kun lille tilvækst. Om foråret overbeviser sorten ved sin frodighed. Frolia hører til de sorter der danner en stilk med små løg i toppen. Ved at brække stokkene af, som skyder fra midt i juni, fås større knolde. Undgå at høste for tidligt, så feddene kan afmodne ordentligt. Vær ikke bange for at knolden falder fra hinanden. Hver knold indeholder 5 - 10 fed, der er omgivet af en lysebrun, fast hinde. Knoldene har en gråhvid farve, er violet flammede og holder godt sammen på feddene. Sorten udmærker sig især ved at høstmaterialet kan igen bruges til plantning. Hvis du ikke gennemfører selektion, så anbefaler forædleren at indkøbe ny plantemateriale alle 3 - 4 år.

G 542 Hvidløg Printanor

D, H

Renhvide, mellemstore, tætte knolde. Feddene er i en let rosa skal; yderskallen sidder godt fast. Til plantning om foråret. Leveres i marts!

Vedr. hvidløg:

Levering er i hele hvidløg. Vigtig: Del løgene til fed først kort inden plantningen.

Grøngødning

Anvendelsen af grøngødning spiller en betydningsfuld rolle i det økologiske jordbrug. Arealer, som i et kortere eller længere tidsrum ikke bruges til dyrkning af afgrøder bør konsekvent sås til med grøngødninger. Jorden får lov til at hvile/styrke sig, rodnettet trænger dybt ned i jorden, jordkvaliteten forbedres,

- Vinterfaste arter stopper kvælstofudvaskningen i vinterhalvåret
- Hurtigt voksende arter undertrykker ukrudt
- Arter med dybe rødder henter næringssalte op fra dybere lag.
- Bælgplanter samler kvælstof ved hjælp af deres symbiosebakterier og gør det tilgængeligt til følgende afgrøder.

Den følgende tabel giver et overblik over de forskellige arters anvendelsesmuligheder.

Nr	art / sort	sås	frø i g / 100m ²	étårig (x) / flerårig (xx)	bemærkninger	biplante	overvintrer
D 10	Honningurt	III-IX (X)	100 - 300	x	Oktobersåninger kan overvintre. Sædskifteneutral	+	-
D 110	Boghvede	IV - VIII	600 - 800	x	hurtigt jorddække	+	-
D 120	Solsikke	IV - VIII	400 - 800	x	Stort udbytte i grønmasse. Binder kvælstof, hindrer udvaskning	+	-
D 200	Vintervikke	VIII - X	600 - 800	x	Dyb og kraftig rodmasse efterlader stor organisk masse i jorde. N-samlende	+	+
D 201	Fodervikke	IV - VIII	1000 - 1250	x	Undertrykker ukrudt ved stor bladmasse. Kvælstofsamlende	-	-
D 210	Aleksandrinsk kløver	IV - VII	200 - 300	x	Rask jorddække, hurtig udvikling. Kvælstofsamlende	-	-
D 211	Perserkløver	V - VIII	180 - 250	x	Kvælstofsamlende	+	-
D 220	Blodkløver	IV - IX	250 - 300	xx (til næste forår)	Vintermellemafgrøde. Kvælstofsamlende	+	+
D 260	Sødlupin	III - VII	1200 - 1500	x	til let og mellemtung jord. Kvælstofsamlende	-	-
D 140	Westerwoldisk rajgræs	IV - VIII	400	xx toårig	god vinterfasthed og varighed	-	+
D 300	Serradella	IV - VIII	400	x	Kvælstofsamlende. Til mager jord	+	-
D 301	Esparsætte	II - VI	1900	xx	ekstremt tørkeresistent	+	+
D 400	Rug-vikke blanding	IX - X	1500	xx(til næste forår)	hindrer udvaskning om vinteren. Intensiv roddannelse. Kvælstofsamlende	-	+
D 410	Lupin-blodkløver-solsikke blanding	til sidst i VIII	1000 - 1500	x	meget grønmasse, evt. til foder	-	-
D 420	Kløvergræs	til sidst i VIII	350 eller 200 til undersåning	xx	bælgplanteandelen er 25%, velegnet til alle jorder (undtagen ekstremt tør)	-	+
D 460	Havre-vikke blanding	til sidst i IV	1000 - 2000	x	sommerafgrøde. Kvælstofsamlende. Intensiv roddannelse	-	-

D 10 Honningurt - Phacelia tanacetifolia

Giver en god jordstruktur og er en førsteklases biplante. Udsåninger fra marts til juli når at blomstre, sene udsåninger til begyndelsen af september giver en god grøngødnings effekt og fryser væk om vinteren. Hvis der er sået i oktober overvintrer honningurt normalt. Spirer i mørke - frøet dækkes godt.

Udsædsmængde: 100 - 300 g/100 m².

D 110 Boghvede

Spirer hurtigt og giver hurtigt grønt jorddække. God biplante. Denne sort er ikke for frodig og dermed stabil og mindre udsat for at lægge sig ned. Udvintre i frostvejr. Ca. 80 cm høj. Udsædsmængde: 600 - 800 g/100 m².

D 120 Solsikke

God grøngødningsplante med højt grøntmasseudbytte, også som foder eller ensilage. Det er godt at lade den stå om vinteren, hvor den giver ly for nytte dyr. Udsædsmængde: 400 - 800 g/100 m². Kan sås indtil august.

D 200 Vintervikke "Ostsaat"

Bruges hovedsageligt som overvintrende mellemafgrøde i blandingen "Landsberger Gemenge". Vintervikken hører til de vinter-mellemafgrøder, der med deres dybtgående rødder beriger jorden bedst med organisk materiale.

Fremragende forfrugt for porrer, rosenkål mm. Udsædsmængde: 600 - 800 g/100 m².

D 201 Fodervikke (Berninova)

Med små frø, frodig grøngødningsplante og proteinrig foderplante. God til at undertrykke ukrudt med sin stærke grønmasse. Stærk roddannelse, god til at lukke jorden op, giver god jordstruktur og øger kvælstofindholdet i jorden. Ikke vinterfast. Udsædsmængde: 1,0 - 1,25 kg/100 m².

D 220 Blodkløver (Heusers Ostsaat)

Vinter-mellemafgrøde. Kan kun slåes en gang. Blodkløver har ringe krav til jorden; den danner et stærkt forgrenet rodsystem. Kvælstofsamlende. Udsædsmængde: 250 - 300 g/100 m².

D 211 Perserkløver (Ciro)

Hurtig voksende sommerkløverart, kan slåes flere gange, ikke vinterfast, med højt proteinudbytte og meget god regenerationsevne efter slåning helt frem til det sene efterår. Blomsterne dufter intensivt af honning og er ideale biplanter. Sås: Maj til august. Tåler alle jordtyper, foretrækker mellem tung jord. Sådybde 1 - 2 cm; udsædsmængde 180 - 250 g / 100 m².

D 260 Sødlupin

Langsom udvikling af småplanterne. Gule blomster. Vokser godt på let til mellem tung jord (18 - 60 point). Dybe rødder, god til at samle kvælstof. Forbedrer jordstrukturen. Udsædsmængde: 1,2 - 1,5 kg/100 m².

D 210 Alexandrinerkløver (Alex)

Kan slåes flere gange, velegnet til etårig kløvergræs, meget hurtig udvikling i ungdomsstadiet, hurtig jorddække, samler kvælstof. Udsædsmængde: 200 - 300 g /100 m²; sås til sidst i juli.

D 140 Westerwoldisk Rajgræs (Ligrande)

Godt med grønmasse, god vinterfasthed. Westerwoldisk rajgræs er en god partner i "Landsberger Gemenge" og i græsblandinger med rød kløver. Udsædsmængde: 400 g/100 m².

D 300 Serradella

Serradella er en robust bælgplante til mager jord. I begyndelsen er udviklingen lidt langsom. Slåes kun én gang. Ikke vinterfast. God forkultur til stærkt tærende afgrøder. Vokser også ved lavere temperaturer helt hen til slutningen af efteråret og tåler frost ned til -5° C. Kalkfølsom, foretrækker sur til lerblandet jord. Rig, lyserød blomsterpragt. Proteinrig foderplante til mange hus- og kæledyr. Kvælstofsamlende, forbedrer sandjord. Sås i april til august. Sådybde 1 - 2 cm; udsædsmængde 400 g / 100 m².

D 301 Esparsette

Særlig velegnet til tør jord med ringe dybde af muldlaget. Til jord som ikke mangler kalk. Flerårig, varmeydende, vinterfast bælgplante. Ekstremt tørkeresistent med sit vidtrækkende rodnet. Pionérplante. Bruges som proteinrigt foder og kvælstofsamlende jordforbedrer. Rig blomsterpragt i rosa, meget god nektar- og pollenplante til bierne. Sås i februar til juni. Sådybde 1 - 2 cm, udsædsmængde 1900 g / 100m².

D 400 Rug / Vintervikkeblanding

Vinterfast foderblanding med grøngødnings effekt, bestående af rug og vintervikke. Mindsker kvælstoftab gennem udvaskning om vinteren. Udsædsmængde: 1,5 kg/100 m².

D 410 Blanding af Lupin, Blodkløver og Solsikker

Sås til sidst i august. Meget grønmasse, som også kan bruges som foder. Udsædsmængde: 1,0 - 1,5 kg/100 m².

D 420 Kløvergræs

Denne blanding indeholder 25% rødkløver, 20% rajgræs, 20% Westerwoldisk rajgræs "Lipo", 35% Westerwoldisk rajgræs "Tine".(Ret til ændringer i blandingsforholdet forbeholdes.) Udsædsmængde 350 g / 100 m².

D 460 Havre / Vikkeblanding til sommeravl

Havre og sommervikker, samler kvælstof og sender rødder dybt gennem jorden. Udsædsmængde 1-2 kg / 100 m².

Grøngødning leveres i små portioner til gartnerier. Vær venlig og læg mærke til portionsstørrelserne i prisdelen.

Vort frø til grøngødning er økologisk dyrket og stammer fra førende leverandører til økologisk jordbrug. Omkostningerne er meget store for en godkendelse af frø, som det foreskrives af loven. For tiden er partierne endnu temmelig små. Derfor tilbyder vi frøet foreløbig som økologisk frø ifølge EU-forordning EU-VO 2092/91.

Frøet er næsten udelukkende produceret på arealer som desuden er autoriserede af et af følgende forbund: Bioland, Naturland, Bio Suisse (Schweiz) og Ernte-Verband (Østrig). Det er for tiden ikke muligt at deklarerer hvert enkelt frøparti mht. dette.

Krydderurter

For alle basilikumvarieteter gælder følgende: Krydderurt og lægeplante, meget varmeelskende, tåler ikke frost. Megen regn og temperaturer under 8 °C forårsager misfarvning af bladene. Forkultur til friland fra midt i april, prikles i små buketter. Planteafstand ca. 25 x 25 cm; direkte såning er mulig fra midt i maj, men tiltrækning af småplanter anbefales. Sås overfladisk, behøver lys til spiring. Høstmoden inden og ved begyndende blomstringen. Tusindkornsvægt (TKV) 1,1 - 1,7 g; ved direkte såning er udsædsmængden 40 - 50 g/100 m², ved forkultur 3 - 4 g / 1000 planter eller 20 g for 1000 potter. Obs! Snegle elsker basilikum!

K 8 Buskbasilikum - *Ocimum basilicum* var. *Minimum* D

Meget kompakt, forgrenet, med små blade, sent blomstrende, velegnet til pottekultur.

K 10 Basilikum (R) mellemstorbladet - *Ocimum basilicum* D, H

etårig, ca. 30 cm høj. Den mellemstorbladede form forener god aroma med tilstrækkelig stærk vegetativ vækst.

K 11 Basilikum storbladet - *Ocimum basilicum* D, H

Genoveser-type; storbladet form, kraftig voksende, meget god aroma. Yderst velegnet til pottekultur, bundtevarer og forarbejdning. Planteafstand 40 x 25 cm.

K 12 Basilikum rød - *Ocimum basilicum* D, H

Rød-brun, dekorativ, aromatisk basilikum. Meget tiltalende i bundter. Kræver lidt mere varme end de grønne sorter.

K 13 Citronbasilikum - *Ocimum americanum* D

Basilikum med citronsmag; meget aromatisk; til te og salater; frisk eller tørret.

K 14 Kanelbasilikum - *Ocimum basilicum* D

Behagelig aroma. Forbinder kanel og basilikum til en enestående aromabuket. Med store blade og små violette blomster; også dekorativ i blomsterbedet.

K 15 Sar (R) - *Satureja hortensis* D, H

Etårig, højde til 50 cm, direkte såning er mulig; høstes kort inden blomstring. TKV 0,4 - 0,6 g; ved direkte såning behøves 50 - 60 g / 100 m². Kan også betale sig som afgrøde nr. to med såtid i juli.

K 16 Vintersar (R) - *Satureja montana* D

Flerårig krydderurt og lægeplante, kræver lys til spiring; prikles til enkeltplanter eller små buketter à 2-3 planter; 50 cm høj, TKV 0,3 - 0,5 g; planteafstand 50 x 40 cm.

K 18 Hjulkrone - *Borago officinalis* D, H

Krydderurt som anvendes frisk, etårig, 80 cm høj, med blå blomster, velegnet til såvel direkte såning som pottekultur.. Det er de unge blade som høstes.. TKV 16,0 - 22,0 g; ved direkte såning behøves 250 g / 100 m²; 150 g / 1000 potter; rækkeafstand mindst 30 cm.

K 20 Dild - *Anethum graveolens* D

Til produktion af dildspidser, bundter og frø. Op til 100 - 120 cm høj, sommerhold går hurtigt i blomst. Fra april direkte på friland. TKV 1,4 - 2,2 g; ved direkte såning behøves 80 - 120 g / 100 m²; for dildspidser bør der sås tættere (op til 400 g) end til dildkroner, og rækkeafstanden kan være smallere. Ved forkultur 3 g / 1000 planter, 20 g / 1000 potter; rækkeafstand 30 cm, sådybde 2 - 3 cm. Spireevnen kan øges ved at udvaske de naturlige forekommende spirehæmmende stoffer inden såning.

K 22 Tetrådild - *Anethum graveolens* D, H

Etårig; tættere blade end K 20; meget bladmasse; særlig velegnet til bundter; sås og anvendes som K 20. Også til drivning. TKV 1,4 - 2,2 g; Udsædsmængde og rækkeafstand som K 20.

K 25 Kommen - *Carum carvi* D

Et- til toårig krydderurt, kraftig, stram smag, appetitvækkende og fremmer fordøjelsen. Op til 90 - 120 cm høj, ikke særlig krævende, trives bedre på dybt løsnet jord som er velforsynet med kalk og humus, kan tåle frost. Sås april / maj til sent i juni; velegnet til at blive sået under andre kulturer; ved forkultur sås i marts til maj. TKV 2,5 - 3,0 g; 60 - 100 g / 100 m²; ved forkultur 8 g / 1000 planter; rækkeafstand 30 cm, i rækken 5 cm; sådybde 1 - 2 g.

K 30 Kørvel, Verena - *Anthriscus cerefolium***D**

Etårig, sås i flere hold; til forårssupper og salat. 90 - 120 cm høj, mulig at så om foråret, men såning fra juni anbefales for at undgå blomstringen. Kan skæres flere gange. TKV 1,1 - 2,3 g; 40 - 60 g / 100 m², 45 g / 1000 potter; rækkeafstand 15 - 20 cm. Til den tidligste høst om foråret sås i slutningen af juli (sådybde 1,5-2 cm).

K 31 Koriander - *Coriandrum sativum***D**

Etårig; som grønt drys i supper, til kødretter, eller de stødte frø til grønsager, f.eks. rødbeder. 40 - 60 cm høj, foretrækker en let, løs jord. Direkte såning fra marts / april; langsom udvikling i begyndelsen. TKV 10,0 - 17,0 g; 80 - 100 g / 100 m²; ved forkultur 8 - 10 g / 1000 planter; rækkeafstand 30 - 50 cm, plantes 25 cm fra hinanden eller i dobbeltrækker: 10 - 15 cm mellem dobbeltrækkerne og 30 - 40 cm mellem to dobbeltrækker. sådybde 1 - 2 cm.

K 32 Krydderfennikel - *Foeniculum vulgare***D**

Et- til toårig, tåler ikke frost, skal dækkes til om vinteren; til grønt drys i køkkenet; frøene modner meget sent; direkte såning i marts / april, langsom ungdomsudvikling, til 200 cm høj, forkultur anbefales. Anvendes til mave- og babyte. TKV 3,5 - 8,5 g; 60 - 80 g / 100 m², ved forkultur 10 g / 1000 planter, 20 g / 1000 potter; rækkeafstand 40 - 50 cm.

K 35 Syre - *Rumex acetosa***D, S**

Flerårig; de unge, friske blade bruges om foråret i salater, supper, krydderurteblandinger; blodrensende og appetitvækkende. TKV 0,8 - 1,3 g.

K 38 Lavendel - *Lavandula officinalis***D**

Flerårig staude, halvbusk, 50 - 80 cm høj, forkultur anbefales, foretrækker tør, kalkrig, let og veldrænet jord, også i bjergegne; læge- og duftplante. Sås til småplanteopproduktion i begyndelsen til midten af februar i drivhus; vekslende temperaturer bryder frøets spirehæmning (20 - 30°C). Prikles. Småplanten udvikles langsomt; plantetid fra maj. TKV 0,7 - 0,9 g; 20 g / 100 m²; 2 g / 1000 planter; planteafstand 50 x 30 cm.

K 40 Løvtikke - *Levisticum officinale***D, H**

Flerårig, til 200 cm høj, forkultur anbefales, mulig at så direkte. Kan bruges i 3 - 4 år, under humusrig, veldrænet, næringsrig, fugtig jord; småplanter trækkes fra begyndelsen af marts, plantning i april; TKV 2,4 - 3,6 g; 50 - 60 g / 100 m², ved forkultur 8 g / 1000 planter, 40 g / 1000 potter; rækkeafstand 40 - 50 cm.

K 45 Merian - *Origanum majorana***D, H**

Etårig krydderurt, 30 - 50 cm høj, potteskultur anbefales, under veldrænet, frugtbar, kalkholdig jord som hurtigt varmes op; til frilandskultur udvælges kun varme, beskyttede steder, stort varmebehov under spiringen samt tilstrækkelig fugtighed. Sås fra begyndelsen af maj; i kolde egne forkultur i drivhus, småplanterne udvikler sig langsomt. TKV 0,12 - 0,18 g; 50 - 80 g / 100 m², ved forkultur 0,6 g / 1000 planter, 4 g / 1000 potter; rækkeafstand 25 - 30 cm.

K 46 Oregano - *Origanum vulgare spp.hirtum***D**

Flerårig; pizzakrydderurt; flot biplante. Anvendes til tomatretter, pizza o.a.. 60 - 90 cm høj, sås direkte eller med forkultur, behøver lys til spiringen. Fra februar i drivhus ved 16 °C, fra april på friland. TKV 0,07 - 0,1 g; 40 - 50 g / 100 m², ved forkultur 1 g / 1000 planter, 3 g / 1000 potter; planteafstand 50 x 30 cm.

K 80 Græsk oregano - *Origanum heracleoticum***D**

Krydderurt: typisk for pizza og sovser. Selekeret for særlig intensiv aroma. Flerårig, 30 cm høj, under sol og mager jord; blomstrer juli/ august med hvide blomster. TKV 0,07 - 0,08 g. Planter med afstandene 30 x 25 cm.

K 50 Blodkvæsur, Bibernelle - *Sanguisorba minor***D**

Flerårig, til 50 cm høj. Te- og krydderurt, også til at blande i salaten. Høst indtil efterår; under solrige, tørre, kalkholdige steder. Fra marts på friland. TKV 7,0 - 11,0 g; 300 g / 100 m², ved forkultur 15 g / 1000 planter, 80 g / 1000 potter; planteafstand 30 x 25 cm.

K 58 Salvie - *Salvia officinalis***D, H**

Flerårig halvbusk, krydderurt og lægeplante, 50 - 70 cm høj; under varme og læ, god kalkforsyning, tørre fødder og meget humusrig jord, småplanterne udvikles langsomt. Småplanter tiltrækkes fra marts i drivhus med udplantning fra maj til juni. TKV 7,5 - 9,0 g; 50 - 80 g / 100 m², 15 g / 1000 planter, 80 g / 1000 potter; rækkeafstand 50 - 60 cm, planteafstand 30 - 40 cm, sådybde 1,5 cm.

For alle purløgssorter gælder følgende: Flerårig, til 60 cm høj, god vandforsyning nødvendig, ynder humus- og kalkrig jord; tåler frost; velegnet til pottekultur. TKV 0,8 - 1,5 g; 60 - 100 g / 100 m², 0,5 - 2,0 g / 1000 planter, 20 g / 1000 potter; rækkeafstand 30 - 40 cm.

K 61 Purløg KS-SW-01 (mellemstorbladet) - Allium schoenoprasum D

Sorten er under sorts-afprøvning. Frodig, med mellemstore, faste blade. TKV 1,2 g; direkte såning 8,0 - 12,0 kg / ha.

K 63 Purløg BI-CH-01 (storbladet) - Allium schoenoprasum D, H

Sorten er under sorts-afprøvning. Frodig og opret; mørkegrøn; højtydende. Lige god til både frilands- og drivkultur.

K 64 Sortkommen - *Nigella sativa* S

Etårig; matsorte kantede frø med en specifik smag, stærk-krydret til brød og ost. Dette er den ægte sortkommen som bruges til tyrkisk brød. Gammel læge- og krydderurt. Til 60 cm høj, blomstrer i juni / juli. TKV 1,9 - 2,7 g; 150 - 200 g / 100 m², rækkeafstand 25 - 30 cm.

K 65 Spisechrysantemum - *Chrysantemum coronarium* S

Etårig, til grønt drys, intensiv smag, til 100 cm høj, snithøjde som grønsag: 10-25 cm. Flere gange høst mulig pga. plantens nyforgrening fra bladakslerne. Pottekultur mulig. Dyrkes som spinat. Specielt velegnet til forårshold, men kan sås hele året direkte fra april. TKV 2,4 - 2,7 g. Afstand mellem rækkerne 25 - 30 cm.

K 70 Timian - *Thymus vulgaris* D

Læge- og krydderurt. Uundværlig for det mediterrane køkken, men også som te mod hoste. Stedsegrøn flerårig halvbusk, 30 - 40 cm høj, ynder let og kalkholdig jord, men tåler også tungere jord, bare den ikke er for våd. Klip ikke for langt ned for at undgå udvintring; evt. overvintring med dække; tørketolerant. Direkte såning vanskelig, men mulig, vand godt til efter såningen. Velegnet til pottekultur. TKV 0,25 - 0,3 g; 50 - 70 g / 100 m², 1 g / 1000 planter, 6 g / 1000 potter; planteafstand 40 x 30 cm.

K 73 Isop - *Hyssopus officinalis* D

Krydder- og lægeurt, flerårig halvbusk, 60 - 100 cm høj. Anvendes frisk eller tørret, med blomster, til kød- og grønsagsretter og råkost og salater; krydret te; smagen er let sylrig. Bliver 60 - 100 cm høj. Blomsterne er oftest blåviolette, sjældent lyserøde eller hvide. Direkte såning er mulig i fugtig-varmt vejr., det anbefales at lave småplanter. Småplanterne har en langsom udvikling. Nyttetid 3 - 4 år. TKV 0,9 - 1,2 g; 40 - 60 g / 100 m², 2 g / 1000 planter, 10 g / 1000 potter; rækkeafstand 40 - 60 cm, 30 - 40 cm i rækken.

K 75 Rude - *Ruta graveolens* S

Læge- og krydderplante, insektplante. Flerårig, stedsegrøn halvbusk, 50 - 80 cm høj, med gule blomster. Stammer fra Sydeuropa og ynder tørre, solrige steder, evt. overvintring med dække. Anvendes kun i små mængder. Obs! øger lysfølsomheden. Forkultur i potter, prikles enten til enkeltplanter eller små buketter, eller direkte såning fra april. TKV 2,0 - 2,3 g; 40 g / 100 m², 3 g / 1000 planter, 10 g / 1000 potter; planteafstand 30 x 30 cm.

K 79 Vinterkarse - *Barbarea praecox* S

Krydderurt med karse-lignende smag. Toårig staude, til 80 cm høj, tåler sol til halvskygge; fra kålfamilien. Jo mere tørre betingelser, desto skarpere smag. Høstes inden blomsterdannelse; erstatter brøndkarse og er nemmere at dyrke end denne; også velegnet til koldhus. Sås i august, høst indtil blomstring det følgende år. Fjersnitdelte blade, gyldengule blomster; ynder fugtig, næringsrig jord, men ikke overgødskning. Blomstrer april til juni, frøene høstes i juli. Dækkes til om vinteren. TKV 1,2 - 1,2 g.

K 90 Hjertensfryd, Citronmelisse - *Melissa officinalis* D

Læge- og krydderplante, til te. Flerårig, til 90 cm høj; foretrækker næringsrig, varm men ikke for tør jord, gerne ler-sand-blandinger med god humusforsyning og struktur, tåler ikke at have våde fødder. Undgå plantning på lavninger med megen tågedannelse; halvskygge eller sol er det rigtige. I kolde egne dækkes den til om vinteren. Direkte såning anbefales ikke, pottekultur er anbefalelsesværdig. Frøene behøver lys til at kunne spire. Småplanter trækkes fra midt i marts til udplantning fra begyndelsen af maj, efterårsplantninger til midt i september; småplanterne er meget følsomme for frost; plantebehov: 50 000 - 60 000 planter / ha. TKV 0,5 - 0,7 g; 10 g / 100 m², 3 g / 1000 planter, 6 g / 1000 potter; rækkeafstand 50 - 60 cm, i rækken 30 - 40 cm.

Blomster og lægeplanter

Etårige

B 110 *Agrostemma githago* - Klinte

Etårig vildform. Blomst rød-violet, dæmpet purpurfarvet, fra juni til september 50 - 80 cm høj. Vildform. Sås direkte fra marts-juni.

B 111 *Amaranthus hypochondriacus* - Rød Rævehale

Dekorativ i haven eller store potter . Ynder sol. Opret vækst, rødlig stilk og rødlige bladårer. Den mørkerøde blomsterstand tager sig særlig godt ud i grupper i staudebedet eller foran buske og træer. Ungplanter trækkes fra april, udplantning eller såning på friland fra midt i maj. Blomstrer juli - september. Anvendes som skærebloomst frisk eller tørret.

B 119 *Antirrhinum majus* - Løvemund (høj blanding)

Ny højere blanding af den behageligt duftende velkendte bondehaveplante i mange skønne farver! Smuk skærebloomst. Ofte flerårig på beskyttede steder. Ca. 60 cm høj. Sås i bakker indendørs fra marts/ april. Frilandssåninger fra april / maj. Moden til skæring når 3 - 5 blomster nederst i klasen er åbne. Relativt sneglesikker.

B 119 b *Antirrhinum majus* - Løvemund

Lav blanding med mange farver. Ca. 30 cm høj; sås i marts/april, god snitblomst, kan skæres når 3-5 blomster er åbne i klasen. Relativt sneglesikker..

B 122 *Asarina scandens* - Klætre-løvemund

Vidunderlig, sirlig klatreplante med mørkeviolet blomster. Sås i kasser fra marts til udplantning i maj, også velegnet til altankasser. Bør støttes, eller som hængeplante.

B 130 *Calendula officinalis* - Morgenfrue

Blanding af gule og orange farver, blomstrer fra juli til oktober, 30 - 60 cm høj. Rigt blomstrende snitblomst, lægeplante. TKV 4 - 13 g.

B 130 a *Calendula officinalis* - Morgenfrue, orange

Orange, overvejende fyldte blomster fra juni til oktober, bliver ca. 60 cm høj. Rigt blomstrende snitblomst, lægeplante. Denne selektion har højt indhold af flavonoider. TKV 4 - 13 g.

B 135 *Callistephus chinensis* - Sommerasters

Mange farver, blomstrer fra juli til november, ca. 50 cm høj. Sås i kasser fra marts til udplantning i maj. 5 g giver ca. 1000 planter. Gammel bondehaveplante.

B 136 *Callistephus chinensis* - Fyldte Sommerasters

Blomstrer i mange farver fra juni til september, ca. 50 cm høj. Sås fra marts til udplantning i maj, 5 g giver 1000 planter. Moden til skæring så snart blomsterne er rigtig åbne. Gammel bondehaveplante.

B 145 *Centaurea cyanus* - Kornblomst (blå)

Blå, fyldte blomster fra juni til september, 70 cm høj. Sås marts til juni eller fra august - september til det påfølgende år. God snitblomst til rabatter eller blomsterbede.

B 146 *Centaurea cyanus* - Kornblomst (blandede farver)

Hvide, lyserøde, blå og violette farver. Blomstrer fra juni til september, 70 cm høj. Sås marts til juni eller fra august - september til det påfølgende år. God snitblomst til rabatter eller blomsterbede. Skæremoden så snart den øverste blomst har åbnet sig.

B 164 *Chrysanthemum segetum* - Gul Okseøje

Gule blomster fra juli til oktober, 30 - 50 cm, sås fra april på friland. God snitblomst.

B 164 a *Chrysanthemum carinatum* - Flerfarvet okseøje

Hvide, røde, gule og brune ringe på blomsterne, blomstrer juli - oktober, 30 - 50 cm høj. Sås fra april på friland. Taknemmelig snitblomst. Moden til skæring så snart blomsterkurven har åbnet sig.

B 175 Clarkia elegans (R) - Silkeskørt

Sommerblomst; 40 - 60 cm høj. Blomsterne er lilla til laksefarvede, overvejende lyserøde, stærke farvenuancer. Rabatplante. Blomstrer juni - september. Sås direkte fra april til slutningen af maj.

B 178 Cleome spinosa - Edderkopplante

Hvid/ lyserød/ lilla; ca. 1 m høj; varmeelskende. Blomstrer fra juli til oktober. Sås i kasser fra april, udplantning i maj. Velegnet som solitärplante i rabatten. Skæremoden når de første blomster har åbnet sig.

B 180 Convolvulus tricolor - Pragtsnerle

Blå og hvide nuancer med gult øje; udtryksfulde blomster fra juni - august, ca. 30 cm høj, sås marts - april direkte. Behøver lys til spiring. Snitblomst.

B 185 Coreopsis tinctoria (R) - Skønhedsøje

Gul til brun-rød snitblomst. 50 - 80 cm høj. Sås marts - april. Behøver lys til spiringen. Skæres når blomsterne er godt åbne.

B 190 Cosmos bipinnatus (R) - Stolte Kavalierer, Kosmos

Lilla, lyserøde og hvide blomster fra juni - november, 100 - 150 cm høj. Gammel bondehaveplante og populær snitblomst. Skæres når den første endebloomst er godt åben. Afskæring af visne blomster øger blomstringen betydeligt. Til fint, duftende binderi.

B 192 Cosmos sulphureus - Orange Kosmos

Flammende orange blomster fra juni - august, ca. 40 - 50 cm høj. Sås fra april.

B 199 Dahlia variabilis - Georgine, Sommerdahlia

Farveblanding rød-orange-gul, ca. 30 - 40 cm høj. Forkultur anbefales. Danner knolde, som kan udplantes igen hvis de opbevares frostfrit om vinteren. Meget følsom for frost!

B 200 Delphinium ajacis (R) - Ridderspø

Hvide, blå og lyserøde blomster fra juni - september, 50 - 100 cm høj. Sås fra begyndelsen af april til midt i juni, 5 g giver 1000 planter. Meget god snit- og evighedsblomst. Skæres når 6-8 blomster har åbnet sig per klase.

B 201 Delphinium ajacis, blå

Ren blå farveselektion af B 200.

B 235 Eschscholtzia californica - Californisk valmue

Sirlig valmue-art med fortrinsvis gule, orange og hvide blomster fra maj - september. Fine, blågrønne, meget dekorative blade. Ca. 30 - 50 cm høj, sås fra april til begyndelsen af juni. 3 g giver 1000 planter, også velegnet til tørre steder. Vældig flot på græs-tag.

B 260 Gilia capitata

Kugleformede, himmelblå blomsterstande fra juni - september, 30 - 50 cm høj, sås fra april, sirlig, meget holdbar snitblomst. Tiltrækker insekter, især sommerfugle.

B 260 a Gilia tricolor

Vidunderlig smuk i blomsterblandinger. God naboplante til f.eks. roser. Fin og sirlig sommerblomst med svagt violette tragtformede blomster med mørkt øje fra juni - august, anden gangs blomstring opnås hvis de skæres tilbage efter første blomstring, 20 cm høj. Sås fra april, også flot i altankassen.

B 265 Godetia grandiflora - Atlaskblomst

Blomsternes farve leger mellem purpur og laksefarvet, nogle gange hvid. Fra juli - september, 50 - 60 cm høj. Sås marts - maj, ½ g rækker til 1000 planter. Til sol og halvskygge, i bede eller pletter. Taknemmelig snitblomst og gammel bondehaveplante.

B 270 Gypsophila elegans - Brudeslør, hvid

Hvide, fyldte blomster fra juli - august, 40 - 80 cm høj. Direkte såning er mulig. Dyrkes i hold for at forlænge snitsæsonen til blomsterbinding. Sås fra marts til slutningen af maj, 1 g giver 1000 planter. Populær blomst til blandede friske buketter samt til tørring.

B 270 a Gypsophila elegans - Brudeslør, rosa

Snitblomst; bredt forgrenet, løs vækstform. Sås marts til slutningen af maj. 2 g giver 1000 planter. Til dekoration af blomsterbuketter. Skæres når mere end halvdelen af blomsterne i en klase er åbne.

B 275 Helianthus annuus - Solsikke " La Torre"

Småblomstret, rigt forgrenet sort som bliver op til 2 m høj; med lysegule, gule og røde blomster. God snitblomst. Sås til senet begyndelsen af juli.

B 277 Helianthus annuus - Solsikke "Velvet Queen"

En særlig attraktion for bondehaven: Mange pragtfulde, fløjlsagtige rødbrune, spiselige blomsterblade! Værdifuld biplante. Sås i hus fra april til maj, på friland i maj / juni.

B 278 Helianthus debilis - Småblomstret Solsikke

Stærkt forgrenet med mange små gule blomster med mørkt hjerte. Som skøre- eller evighedsblomst Hyppig skæring fremmer blomstringen. Værdifuld biplante. Sås i hus fra april til maj, på friland i maj / juni.

B 279 Helichrysum bracteatum - Evighedsblomst, lav

Flerfarvet blanding; 3 - 5 g giver 1000 planter. Ca. 30 - 40 cm høj. Sås fra april i kasser, direkte såning mulig fra maj, blomstrer i juli - september. Skæres, så snart 2-4 rækker af tungeblomsterne har åbnet sig. Til tørring.

B 280 Helichrysum bracteatum monstr.- Kæmpe-Evighedsblomst, høj

Flerfarvet blanding; 3 - 5 g giver 1000 planter. Ca. 80 - 100 cm høj. Sås fra april i kasser, direkte såning mulig fra maj, blomstrer i juli - september. Til tørring.

B 285 Helipterum roseum (R) - Evighedsblomst

Lyserøde og hvide blomster fra juli - august, 40 - 50 cm høj. Sås i april i potter, 10 g giver 1000 planter, udplantes på friland fra maj, 25 x 25 cm. Til tørring.

B 286 Hibicus trionum

60 cm høj; udtryksfulde, cremefarvede blomster med mørkebrun midte og orange støvdragere; blomsterne er kortlivede; rig knopsætning. Sås i begyndelsen af april i potter, plantes på friland fra maj. 30 x 40 cm.

B 296 Iberis umbellata - Sløjfeblomst

Overvejende lilla blomsterskærme fra juli - august., ca. 25 cm høj. Sås fra april i hus og udplantes på 30 x 30 cm, eller direkte såning fra maj. Kimplanterne bør beskyttes mod jordlopper. Snitblomst.

B 300 Ipomoea rubro-coerulea (R) - Blå Pragtsnerle

Pragtfuld slyngplante med overvejende himmelblå, store blomster fra juli til august, varmeelskende, 100 g giver 1000 planter. Sås i marts / april til udplantning i maj.

B 310 Lathyrus odoratus - Ærteblomst

Klatreplante, rigt blomstrende farveblanding fra juni til august, ca. 2 m høj. Direkte såning i april, ikke for overfladisk, 150 g giver 1000 planter. Velduftende snitblomst, gammel bondehaveplante. Skæres når den nederste blomst i klase er åben. Sættes i ganske lidt vand.

B 315 Lavatera trimestris (R) - Mamelukærme

Forgrenede buske med lyserøde katost-blomster i juni - august, 2 m høj. Sås direkte på stedet i april til begyndelsen af juni. Relativ sneglesikker. Holdbar snitblomst. Skæres når 1-2 blomster per stilk er åbne. De knopper, som har farve, kommer til at åbne sig i vasen.

B 316 Layia platyglossa

Sommerblomst med gyldengule, hvidrandede blomster i præstekrave stil til tørre, solrige steder, 30 - 40 cm høj. Sås april - maj direkte på friland.

B 330 Linaria maroccaria

Fortryllende farveleg fra rød til violet over gul og hvid. Sirlige, flerfarvede blomster som ligner løvemund eller torskemund i juni / juli, 40 cm høj. Sås direkte i april - juli, meget fint frø, så derfor meget overfladisk og tyndt. Sirlig snitblomst.

B 335 Linum grandiflorum - Rød Hør

Silkeagtig glinsende røde blomster fra juni-september, 40 - 50 cm høj, rigt og langvarigt blomstrende. Sås april - juli. Relativt sneglesikker.

B 343 Malope trifida

60 - 100 cm høj; vidunderlig flotte purpurfarvede blomster, rig og vedvarende blomstring; blomsterne er ca. 8 cm i diameter. God snitblomst. Sås fra slutningen af marts på friland.

B 345 *Matricaria chamomilla* - Kamille "Alemania"

Læge- og præparatplante, sås august til april, blomstrer maj - september. 10 - 50 cm høj. Frøet behøver lys til spiring, trykkes derfor fast i overfladen; TKV 0,04 g.

B 348 *Nemesia strumosa* - Sommerfugleblomst

Brogede, rigt blomstrende buske med lysende farvespil igennem mange sommeruger; 20 - 30 cm høj. Også meget velegnet til altankassen. Ynder mager jord med megen luft og sol. Sås i marts - april i næringsfattig jord til udplantning i maj, spiretemperatur ikke over 16°C, ellers hæmmes spiringen.

B 350 *Nigella damascena* - Jomfru i det grønne

Sommerblomst med himmelblå, også lyserøde og hvide blomster fra juni. 40 - 50 cm høj, sås i marts/ april på stedet, snitblomst, frøkapslerne tørres til tørre blomsterbuketter. Relativt sneglesikker.

B 369 *Papaver rhoeas* - Kornvalmue, rød

Sommerblomst med store, lysende højrøde blomster. Ca. 50 - 60 cm høj, sås i marts - maj, god snitblomst. Til vasen bør den skæres når blomsten er i knop. Frøstande til tørre buketter. Relativt sneglesikker.

B 371 *Papaver rhoeas* - Kornvalmue

Rød, hvid og lyserød farveblanding, store blomster som blomstrer hele sommeren igennem, 60 - 80 cm høj. Sås direkte. Hvis du skærer de oprette blomsterknopper af og sætter dem på vase, kan du kigge på mens de åbner sig. De sirlige frøkapsler egner sig til tørring. Relativt sneglesikker.

B 390 *Reseda odorata* - Reseda

Duft- og biplante med små, gulgrøn/røde blomster på opadstræbende aks fra juni - september. Sås i marts i kasser; fra april-juni på friland. 20-30 cm høj.

B 395 *Rudbeckia hirta* -Håret Solhat

En snitblomst til sensommeren, i grupper og rabatter; gyldengule blomster, ca. 80 cm høj. Sås marts / april til udplantning i maj. 2 g giver 1000 planter. Blomstrer juli-oktober. Skæres når blomsterkurvene er godt åbne.

B 399 a *Salvia viridis* - Blåtoppet Salvie

Med pyntelige lyserøde eller violette højblade, blomstrer fra juni til oktober, 30 - 50 cm høj, sås direkte fra april, snitblomst. Efter afskæring sætter planten endnu mange gange nye blomster. Relativt resistent mod snegle!

B 400 *Scabiosa atropurpurea* (R) - Skabiosa, Enkeblomst

Sommer- og snitblomst, ca. 90 cm høj; flot farveblanding. Sås i marts / april i kasser eller fra slutningen af april direkte på friland. Blomstrer juli-november. Til skæring bør blomsterhovederne være godt gennemfarvede og halvåbne.

B 401 *Silene vulgaris* - Blæresmælde (Limurt)

Lav krybende plante med lysende purpurfarvede blomster i maj - juli/ august. Sås fra marts på friland.

B 415 *Tagetes tenuifolia* (R) - Dværgtagetes (Dværgfløjlsblomst)

Sirlige, gule blomsterpuder fra maj til november; 5 g giver 1000 planter. Sås marts / april til udplantning i maj. 30 - 40 cm høj, snitblomst.

B 415 a *Tagetes tenuifolia* blanding

Småblomstret tagetes (fløjlsblomst), rigt farvespil fra citrongul over orange og rødbrune nuancer; 30 - 40 cm høj; sås i marts / april i potter, plantes fra maj på 40 x 40 cm, meget god snitblomst, rabatplante med aromatisk duft.

B 415 b *Tithonia rotundifolia* - Mexicansk Solblomst

Meget dekorativ, til 1,80 m høj plante med højorange store blomster. Ynder varme og sol med god jord. Snitblomst. Sås marts til april i potter, prikles senere; udplantes først efter den sidste frost.

B 416 *Trigonella coerulea* - Bukkehornsfrø

Med blå blomster. Ynder sol. Bliver 40 cm høj. Krydderurt til kryddring af kartoffelretter, brød, kvark og ost. Sås fra midt i april. Trives på næringsfattig jord, da den hører til ærteblomstfamilien.

B 417 *Tropaeolum majus* - Tallerkensmækker, Blomsterkarse

Rankende blanding. Enkle blomster i forskellige gul-, orange- og røde farver. Både blade og blomster er spiselige - de har en senneps/karse-agtig smag og giver en flot optisk og kulinarisk berigelse. Plantet omkring frugttræerne holder de bladlus på afstand. Tiltrækker bier. Kan bruges som snitblomst. De friske grønne frøkapsler kan syltes i eddike og bruges som kapers-erstatning. 200 g giver 1000 planter. Sås marts / april i potter eller sidst i april på friland. Blomstrer fra juni til den første frost.

B 418 Tropaeolum majus - Tallerkensmækker (ikke rankende)

Som B 417, men uden ranker. derfor ideal til store potter eller altankasser.

B 455 Xeranthemum annuum- Papirblomst

Violete og hvide, sirlige blomster; snitblomst og evighedsblomst til tørre buketter, også flot i stenbedet. 30 - 60 cm høj. Sås direkte fra april-maj. Blomstrer juli-september. Til tørring bør blomsterne skæres så snart de er åbne. Hæng dem med hovedet nedad på et luftigt, køligt sted.

B 460 Zinnia angustifolia - Frøkenhat

Frodig blomstrende i gule - brune farvenuancer, ca. 40 cm høj. Varm forkultur, udplantes fra sidst i maj. Rabat- og snitblomst. Blomstrer juli-september. Moden til skæring når støvtrådene i midten er godt synlige. Bedre holdbarhed som snitblomst end almindelige havezinnias.

B 480 Zea mays japonica - Pyntemajs

Sås som suktermajs; forkultur eller direkte såning i maj. Sørg for god bestøvning, majs er vindbestøvende! Danner små, dekorative blå - gule eller rustbrune kolber. Planteafstand 15 cm, rækkeafstand 30 cm.

To- til flerårige**B 140 Campanula medium (R) - Marieblåklokke**

Toårig; enkel blanding med lyslilla eller hvide blomster i juni - juli, 70 cm høj, 1 g giver ca. 1000 planter, holdbar snitblomst. Moden til skæring når blomsterne er udviklede og har fået farve, men er ikke åbne endnu

B 157 Cheiranthus cheiri (R) - Alm. Gyldenlak

To- til flerårig; gul til brun-røde blomster i maj - juni. 5 g giver 1000 planter. Ca. 90 cm høj. Sås i kasser i juli, udplantning på 25 x 25 cm.

B 210 Dianthus barbatus - Studenternellike

To- til flerårig, rigt blomstrende farveblanding, blomstrer juni-juli, 50 - 60 cm høj, sås april. - juli, 2 g giver 1000 planter, udplantes ikke for sent på 30 x 30 cm. Skæres så snart de første blomster har åbnet sig.

B 347 Myosotis alpestris - Forglem-mig-øj

Toårig forårsblomst med himmelblå blomster i april - maj, ca. 25 cm høj. Sås i juli og holdes godt fugtigt til spiringen.

B 399 Salvia sclarea - Muskatsalvie

Toårig, med lyserøde blomster; duftplante. Sås i marts / april. 80 - 120 cm høj. Krydret, aromatisk duft. Blev tidligere dyrket som krydderurt og lægeplante i vindyrkningsområder.

B 420 Verbascum densiflorum - Kongelys

Toårig, pyntelig staude; ca. 160 - 200 cm høj. Citrongule blomster med mørkt øje. Såning: forår eller efterår.

B 422 Viola tricolor - Stedmoderblomst

Toårig; småblomstret stedmoder, violet - gul - hvid. Sås i juni - juli til senere udplantning.

Flerårige**B 120 Arnica montana - Arnika**

Solgule blomster fra maj - august, gammel lægeplante. Sås februar - april; ynder humusrig jord med lavt pH. TKV 1,4 g.

B 117 Althaea rosea - Stokrose

Pragtblanding, 200 cm høj. Blomstrer juli - september. Sås til sidst i maj. Gammel bondehaveplante til afskæring eller som solitærplante. Skæres tilbage om vinteren.

B 118 Althaea officinalis - Lægestokrose

Flerårig urt fra katost-familien, blade filthårede blegt lyserøde til hvide blomster, ca. 50 - 150 cm høj, lægeplante.

B 233 Echinacea pallida - Smalbladet Solhat

4-9 cm lange, smalle, nedadbøjede tungeblomster, lyserøde. Blomstringstid fra juli - september, ca. 80 cm høj, sås fra april. Lægeplante.

B 234 Echinacea purpurea - Rød Solhat

Bleg lyserøde til lilla blomster fra slutningen af juni til september, ca. til 120 cm høj. Sås midt i marts til juni, udplantes midt i maj - juli, ca. 4 kg / ha. Moden til skæring når skiveblomsterne er åbne og tungeblomsterne friske.

B 290 Hypericum perforatum - Prikbladet Perikon

Lægeplante med gule blomster i juni / juli. 60 - 90 cm høj. Sås i kasser i april til juni til udplantning om sommeren. Specielt selekteret med henblik på tolerance overfor den "røde visnesyge". TKV 0,1 g.

B 320 Leonurus cardiaca - Hjertespan

Solitærplante; røde blomster; flot biplante. Sås april - juli.

B 419 Valeriana officinalis - Baldrian

Læge- og præparatplante; til 1,5 m høj; ynder halvskygge. Sås fra marts til juni; behøver lys til spiringen. Planteafstand: 100 x 40 cm.

Sommerblomsterblandinger

B 558 Sommerbuket

Blanding af høje, sirlige sommerblomster, ca. 60 - 110 cm.

Pakningens indhold rækker til ca. 1 m². Blandingen sås ganske tyndt. Blandingen indeholder :

Edderkopplante, lyserød / hvid (B 178, Cleome spinosa), Kornblomst, blandede farver (B 146 Centaurea cyanus), Kosmos, lyserød / hvid (B 190, Cosmos bipinnatus), Ridderspore, blå / lyserød (B 200, Delphinium ajacis), brudeslør, hvid (B 270, Gypsophila elegans), Rød hør (B 335, Linum grandiflorum), Kornvalmue, røde nuancer (B 371 Papaver rhoeas), Skabiose, flere farver (B 400, Scabiosa atropurpurea) samt forskellige græsarter. (Ret til ændringer forbeholdes)

B 560 Bondehave

Blanding af høje blomster (ca. 80 - 110 cm) som traditionelt hører hjemme i bondehaven. Pakningens indhold rækker til ca. 1 m². Blandingen sås ganske tyndt. Blandingen indeholder :

Kosmos, lyserød / hvid (B 190, Cosmos bipinnatus), Kornblomst, blandede farver (B 145, Centaurea cyanus), Skønhedsøje, gul / brunrød (B 185, Coreopsis tinctoria), Mamelukærme, lyserød (B 315, Lavatera trimestris), Solhat, gul (B 395, Rudbeckia hirta), Klinte, lilla (B 110, Agrostemma githago), Gul okseøje (B 164, Chrysanthemum segetum), Honningurt, blå (D 10, Phacelia tanacetifolia), Dild (K 22, Anethum graveolens), samt Kolbe- og Børstehirse. (Ret til ændringer forbeholdes)

B 562 Elverhave

En middelhøj blanding af sirlige sommerblomster. Pakningens indhold rækker til ca. 1 m². Blandingen sås ganske tyndt. Blandingen indeholder :

Kalifornisk Valmue (B 235, Eschscholtzia californica), Silkeskørt, lyserød (B 175, Clarkia elegans), Orange Kosmos (B 192, Cosmos sulphureus), Kamille, hvid (B 345, Matricaria chamomilla), Blåtippet Salvie (B 399 a, Salvia viridis), Brudeslør, hvid (B 270 Gypsophila elegans), Hibiscus trionum, cremefarvet (B 286), Jomfru i det grønne, blå/ lyserød/ hvid (B 350, Nigella damascena), Gilia, blå (B 260, Gilia capitata), og Stor Hjertegræs. (Ret til ændringer forbeholdes)

B 564 Farvemagi

En broget blanding af lave, sirligt voksende sommerblomster (ca. 30 - 50 cm høj). Pakningens indhold rækker til ca. 1 m². Blandingen sås ganske tyndt. Blandingen indeholder :

Kalifornisk Valmue (B 235, Eschscholtzia californica), Gilia tricolor, violet (B 260 a), Linaria maroccaria, flere farver (B 330), Enårig sløjfeblomst, lilla (B 296, Iberis umbellata), Reseda (B 390, Reseda odorata), Blåtippet Salvie, lilla/ lyserød (B 399 a, Salvia viridis), Bukkehornsfrø, blå (B 416, Trigonella coerulea), dertil græsarterne Harehale og Stor Hjertegræs. (Ret til ændringer forbeholdes)

B 566 Sommerpragt

Denne blanding indeholder ligeledes lave, men stærke sommerblomster (ca. 30 - 50 cm høj). Posens indhold rækker til ca. 1 m². Blandingen sås ganske tyndt. Blandingen indeholder):

Silkeskørt, lyserød (B 175, *Clarkia elegans*), Californisk Valmue (B 235, *Eschscholtzia californica*), Blæresmælde, lyserød/ hvid (B 401, *Silene vulgaris*), Atlaskblomst, lyserød (B 265, *Godetia grandiflora*), Pragtsnerle, blå/ hvid/ gul (B 180 *Convolvulus tricolor*), *Gilia*, blå (B 260, *Gilia capitata*). (Ret til ændringer forbeholdes)

B 568 Biblomsterblanding

Komposition af krydderurter; duft- og blomsterfrø. Tjener som næringsgrundlag for honning- og vilde bier, humlebier, sommerfugle o.a. Ideal til små ledige arealer eller blomsterøer i haven, til solrige steder eller halvskygge. Ingen særlige krav til jorden. Blandingen indeholder bl.a. :

Boghvede, Kornblomst, Morgenfrue, Hjulkrone, Dild, Koriander og Honningurt.

Vildblomsterblandinger

Blandt vore vildblomster er der vildformer, som er dyrket overvejende ifølge Demeter retningslinierne eller Bio-Suisse retningslinierne (svarende til EU-forordningen for økologisk jordbrug). Frøene høstes per håndkraft for at bevare mangfoldigheden af vildformerne. Blandingerne kan enten anvendes til nysåning eller til at så under en dækafrøde. Ved nysåning skal arealet graves om, bearbejdes fint, og frøet bredsås. Frøet bør ikke dækkes, kun trykkes til med f.eks. et bræt. Vort frø er blandet med en hjælpestans i form af stammel, som skal gøre det lettere at så jævnt. En komplet artsliste er angivet på hver frøpose. Leveres kun som portion!

OBS!

Blandinger indeholder flerårige arter, hvoraf mange spirer langsomt. Andre naturlige arter som allerede befinder sig i jorden vil således også kunne udvikle sig. Første året slås en enkelt gang. På andet og tredje år vil blandingen udfolde hele sin pragt.

B 601 Blanding til tørre lokaliteter

Sås fra marts til oktober, bør ikke tørre ud. Udsædsmængde 0,3 g / m². Blandingen bør slås 1 - 2 gange om året (i juni / juli og evt. i september / oktober). Blandingen består af 34 forskellige vildblomster, bl.a. forskellige blåklækker, skabiose, kodriver o.a. En portion rækker til 5 m².

B 602 Blanding til skyggefulde lokaliteter

Såning mulig fra marts. Udsædsmængde 0,3 g / m². Blandingen består af 30 forskellige vildblomster, f.eks. af Trævlekrone (*Lychnis flos-cuculi*), skovanemone, Fladkravet kodriver (*Primula elatior*), Ramsløg (*Allium ursinum*) o.a. En portion rækker til 5 m².

B 603 Blanding til sommerfugleeng

Mulig at så fra marts til oktober. Udsædsmængde 0,3 g / m². Blandingen bør slås 1 - 2 gange om året (i juni / juli og evt. i september / oktober). Består af 28 forskellige vildblomster, bl.a. Engsalvie (*Salvia pratensis*), Slangehoved (*Echium vulgare*), Uldbladet Kongelys (*Verbascum densiflorum*) o.a. En portion rækker til 5 m².

PORTRÆT

Gården Krebsbachhof – Frøformering og dyrkning af blomstrende krydderurter – Mere end 20 års erfaring.

I 1988 blev gården Krebsbachhof overtaget af to unge familier. Gården ligger i Lahn-Dill- bjergregionen (mellem Kassel og Frankfurt, ca 60 km nord fra sidstnævnte, syd fra Marburg), i et fortryllende bjerg-bakke- landskab med mager skifer-jord. Vi forpagtede udstykning-gården med 12 ha, med ønsket om at gennemføre dyrkningsforsøg med lægeurter, og efter end landbrugsuddannelse at finde en vej ind i landbruget. Gården blev lagt om til biodynamisk, og et tørreanlæg til tørring af krydderurter blev bygget, som forudsætning for den planlagte dyrkning af urterne. Med bedriften fulgte en mælkekvæg-besætning, som blev krydset ind med limousin-kødkvæg. Ammeko-besætningen plejer græsmarkerne og sørger for gødningen. I 1991 valgte den anden familie at flytte, og siden da drives gården af Peter og Doris Heuner sammen med vekslende medarbejdere. I de følgende år fik praktikanter og elever læreplads. Pt. er en forhenværende elev fastansat, og sammen med sæsonhjælp klares pleje- og høst-arbejdet. Gården er udvidet med en større stald og i alt 85 ha er forpagtet og dyrket, hvoraf de 55 ha med græs. De første krydderurforsøg har udviklet sig til en vigtig driftsgren, med ca 8 ha urter. Blomstrende krydderurter har vist sig som optimale på vores stenede og sommer-tørre jord. Naturkosmetikfirmaer og grossist aftager vores urteproduktion. Vi dyrker pt. Arnika, Calendula, Kornblomst, Primula, Stedmorbomst og Esdragon. Takket være et tæt samarbejde med vores aftagere kan vi tilbyde første klasses urter i Demeter-kvalitet, til den rigtige pris.

Kontakt til 'Frø-initiativet'.

Allerede de første år tog vi kontakt til frø-initiativ-kredsen. I første omgang kun til at få rensset vores eget frø/udsæd. Senere leverede vi også frø til videresalg, derefter begyndte vi med dyrkning af grøntsagsfrø. Frøformeringen har vist sig som en værdifuld supplerende til krydderurterdyrkingen: vores specialmaskiner og tørreanlæg udnyttes bedre og spidsbelastninger fordeles. Igennem de sidste 10 år dyrkes der krydderurter og grøntsager til frøformering på ca 6 -8 ha. Den mangeårige erfaring med selektion og opformering af arnika, calendula og perikon bruges i grøntsagsfrøformeringen. Krydderurterne og grøntsagskulturene radsåes direkte på marken, eller plantes ud efter tiltrækning i tunnel, udfra frø eller stikling. Ukrudt bekæmpes maskinelt 2 -6 gange, derefter håndhakkes. Nogle blomster og frø, f.e. Arnika, kan kun høstes med håndkraft. Andre, som vårsalat, høstes med en grønthøster, men skal eftertørres på en tørrevogn, før tærskningen. Kun lidt håndarbejde giver karse- og radisefrø: de kan tærskes direkte på marken med en mejetærsker. Både krydderurterdyrking og frøformering kræver en vis åbenhed for eksperimenter og risiko. Erfaringerne i 22 års arbejde er kilde til den videre økonomiske og spirituelle udvikling af gården og dens medarbejdere.

Gården er aktiv medlem af 'Initiativkredsen', aktionær i Bingenheimer Saatgut og medlem af 'Kultursaat'. Vi anser det for vigtigt at arbejde med i denne kreds, til fortsat at udvikle forædling og udbredelse af biodynamisk fremavlet frø. Desuden er vi aktiv i foreningen 'Økoplant e.V.', til fremme for økologisk krydderurterdyrkning, og forum for erfaringsformidling.

(Peter Heuner)

Økologisk landbrug har brug for en selvstændig forædling

Det er med ret at vi afviser at benytte genteknisk forandrede planter i det økologiske landbrug. Alle erkendelser tyder på, at naturen i sin sammenhæng og processer er langt mere kompleks, end hvad der kan reduceres til en byggeklodsmodel med aminosyrer, som vi efter behov kan fiske nogle op af.

Vi ved meget. Og vi benytter os af den viden. I teknikken har det ført til de mest beundringsværdige resultater. Men jo dybere vi griber ind i styremekanismer i levende organismer med en ren teknisk holdning, jo større bliver de ukendte x og y som vi leger med. Vi vil vise det med et eksempel: Fra en vis højde er det meget nemt at beskrive en by, f.eks. dens udstrækning, antallet af biler, der dagligt pendler ind og ud, eller strukturen af bygninger, trafikårer og grønne arealer. Samtidig sætter dette perspektiv nøje erkendelsesgrænser: Jeg kan f.eks. ikke forklare, hvordan menneskerne i denne by fungerer, endnu mindre om deres sociale interaktioner.

Hvis vi overfører denne tanke til naturvidenskab og teknik, så betyder det: Det vi har let ved at omgås med er naturkonstanterne. Men kvantefysikken lærer os, at der faktisk gemmer sig et sammensat, kaotisk system af åbne muligheder bagved. Fysikeren Hans-Peter Dürr har i denne sammenhæng sat spørgsmålstegn ved den gængse opfattelse af DNA (som ligger til grund for genteknikken): DNA beskrives normalt som en følge af aminosyrer med overlappende områder, hvor det er højt sandsynligt at finde et elektron. ”Vigtigt at bemærke sig: I denne model betragtes kun intensiteten, men ikke fasen af elektronbølgerne, der spiller en væsentlig rolle i overlappingsområderne. I denne ’lemlæstede’ form kan elektronerne ikke ’vide af hinanden’. Den holistiske sammenhæng bliver tilsidesat.” (Dürr,2003)

For det andet forbliver også det følgende upåagtet: ved siden af det oprindelige genetiske materiale spiller styringen af generne en central rolle for organismernes fremtoning og funktion. Visse miljøpåvirkninger eller konditioneringsaktiverer eller deaktiverer de enkelte gener, som kan være arvelig, og videregives til de næste generationer.

I frøet har vi en fortætning af begge: kaosset af muligheder som ligger bagved naturkonstanterne, og genstyringens udprægning af en plante. Frøet er ikke kun kulminationspunktet af metamorfosen fra en plante forgår til en ny opstår, men også af prægningen, som planten har fået ikke kun indenfor dens eget liv, med i hele generationsrækken før den. Frøet er så at sige essensen af det totale driftsmanagement og miljøpåvirkningerne. Samtidig holder det udviklingen åben.

Det står hermed klart, hvorfor en selvstændig forædling må have en central betydning for det økologiske jordbrug. De nuværende forædlingsinitiativer og Bingenheimer Saatguts arbejde kan derfor ikke værdsættes højt nok. De må dog ikke forlede os til at tro, at nu er den hjemme. Gevældige anstrengelser kommer der til at være brug for i fremtiden, for at nå en tilfredsstillende situation.

Os fra BÖLW – forbundet for økologisk levnedsmiddelproduktion – retter blikket mod de politiske rammer, for at opnå fremskridt. Aktuelle emner er for øjeblikket::

Protoplast- og Cytoplastfusion

anses brancheinternt for at være en flydende overgang til genteknikken, og at vi derfor bør give afkald på det. Dette ønske er et klart budskab fra IFOAMs generalforsamling 2008 i Vignola, og IFOAMs forædlingskonference 2009 i Santa Fé. Udfordringen består nu i, så hurtigt som muligt at forædle eller fremskaffe alternative sorter for de grøntsagsarter, hvor kun CMS- hybridfrø er i handelen.

Men forædlingen i Tyskland foregår under vanskelige forhold. Sortsretten begrænser og vanskeliggør økoforædlingen med dens specifikke rammebetingelser og spørgsmål, og gør den uforholdsmæssig dyr. I den kommende parlamentsperiode vil vi derfor politisk arbejde for en ændring af sortsretten. Forbilledet er f.eks. den hollandske lovgivning på området.

Staten må have en interesse i at økolandbruget med sit overgennemsnitlige potentiale for bæredygtig landbrug, får skred i udviklingen. En af forudsætningerne er et offensiv i forædlingsforskningen af frø af høj kvalitet, som kan sikre udbytte og sundhed på økologiske marker. Men forædling er uhyre dyr. I en sektor, som er i udvikling er økonomien på grund af små mængder ofte ikke givet. Derfor behøver vi en massiv øko- forædlingsstøtte.

Et centralt anliggende er resistensforædling. De indskrænkede muligheder for brug af plantebeskyttelse i økologisk jordbrug kræver særlige anstrengelser.. Bare tænk på spørgsmålet om hvordan kobber kan minimeres eller endda udfases.. Alternative præparater synes ikke i horisonten. Derfor synes resistensforædling at være den mest lovende

vej til succes. Her burde forskningen fokusere meget mere på den såkaldte markresistens, dvs. plantens evne til at vokse robust på marken uden at bukke under for skadeforvoldere, f.eks. svampesygdomme. En sådan "horisontal", dvs. raceafhængig resistens udgør en varig resistens, hvorimod modstandskraften i en "vertikal" eller racespecifik resistens kan brydes af nye racer af sygdomme.

Alligevel er det vigtigt, ikke at se resistensforædlingen som et vidundermiddel. Vi behøver også tilpassede produktionsmetoder til at høste sunde planter. Heriblandt regnes **sædskifte**, som muliggør landbrugere og gartnere en produktion, som de kan leve af uden at rovdrift på jorden og mindsker risici ved udbyttet. Der bør sættes på at finde sådanne sædskifter, som opbygger et antifytopatogent potentiale, i stedet for, hele tiden, at sætte på nye, kortlivede resistenser og derfor kortsigtede løsninger udefra. Forædling og dyrkning må altså gå hånd i hånd. Også her er frø kulminationspunktet, hvis det, som f.eks. gennem dette katalog, som forædlerens arbejdsresultat gives videre til producenten af en tilsvarende økologisk dyrkning.

Forfatteren:

Dr. Alexander Gerber

Uddannet landmand og agronom, formand for BÖLW – forbundet for økologisk levnedsmiddelproduktion. Dette forbund gør sig til opgave at skabe gunstige betingelser for økologisk levnedsmiddelproduktion. Det samler interesserne fra producenterne og repræsenterer dem overfor politik og samfund.

Fra Kultursaats arbejde:

Fra impuls til ny sort – Hvordan udvikles en ny grøntsagssort til Kulturfrø?

Fra begyndelsen af var Kultursaats opgave klar: En nænsom pleje og udvikling af vore grøntsagsarter. Velafprøvede sorter skal bevares og nye udvikles – alt under paraplyen af en almennyttig forening, så sorterne ikke falder til bytte for rent økonomiske interesser, men bevares som en kulturarv. For at sikre et kontinuerligt, optimalt og målrettet arbejde omkring de ofte langvarige forædlingsforløb, har vi udviklet former for samarbejde, som er magen til de der betegnes som kvalitetssikring i et firma.

Tegningen af den udviklende spiral viser de forskellige elementer og trin i udviklingen af en ny sort: 1 – Impuls – hvad vil jeg?, 2 – projektforslag, 3 – Forædlingsproces med årsberetning, kollegial udveksling og interaktion med andre bedrifter, 4 – kvalitetsbestemmelse, 5 – intern ansøgning om tilmeldelse af en ny sortskandidat, 6 – intern prøvedyrkning, 7 – faggruppen rådgiver, om bestyrelsen skal godkende forædlerens anmodning om tilmelding, 8 – officiel anmeldelse af sorten, 9 – 'Plantedirektoratet' (i Tyskland Bundessortenamt) afprøver sorten, 10 – Den oprindelige idé er realiseret – Ny sort!

Begyndelsen er forædleren, som beskæftiger sig med visse sorter, og forfølger et bestemt 'spor'. Det kunne være en velsmagende, sygdomsresistent salat eller intensiteten i en rødbedesorts gennemfarvning ved samtidig forbedret lagerevne. Paletten af opgaver er stadigvæk bred. Individuelt forskellige idéer og fremgangsmåder opstår i drøftelser mellem gartnere, forhandlere, forbrugere, kvalitetsforskere o.a. Disse idéer formuleres som projektforslag; bestyrelsen uddeler forædlingsopgaver. Årligt forfattes der skriftlige mellemberejninger som dokumentation af forædlingsarbejdet Disse beretninger samt arbejdsbesøg fra to medlemmer af bestyrelsen, de såkaldte forædlingsgudforældre, og samtaler i faggruppen (afhængig af grøntsagssorten) danner grundlaget for beslutningen af hvordan arbejdet skal og kan fortsættes i snæver forstand. Udveksling kollegaer imellem finder desuden sted på årsmøder og lokale gruppemøder. Billeddannende metoder såsom stignbilleder efter Wala og kobberkloridkrystallisation efter Pfeiffer giver forædleren et vink om den indre kvalitet.

Når forædleren er nået frem til nogle favorit-linier afprøves de i flere erhvervsgartnerier. Detaljerede tilbagemeldinger af disse prøvedyrkninger indgår sammen med ovennævnte dokumentationer i bedømmelsesgrundlaget, når faggruppen og foreningsbestyrelsen skal til at afgøre, om en kandidat er moden til den officielle sortsanmeldelse, eller om den behøver yderligere forædlingsarbejde. 'Plantedirektoratet' behandler nye sortskandidater fra Kultursaad på samme måde som nye sorter fra andre forædlingsinstitutioner. Kriterierne er: adskiller sorten sig fra andre? – er den ensartet? – holder karaktertrækkene? Desuden afprøves ny tomatsorters modstandsevne mod visse patogener: den skal være enten 100% eller 100% ikke resistent mod en bestemt sygdomsfremkalder. Denne ekstraprøve har allerede forhindret tilladelsen af mangen en lovende tomatstamme.

'Plantedirektoratet' behøver i reglen to år for dens testfase. Hvis det siger god for sorten i henhold til UPOV overenskomsten(*), er udviklingsprojektet gennemført med succes – en ny sort er tilvejebragt. Dens vedligeholdelse gennemføres i foreningens navn. Den officielle tilladelse gør at sorten må komme i handelen. Rettighederne for sorten ligger hos foreningen Kultursaad, dvs. Den er ejeren af sorten. På denne måde forbliver sorten et 'Kulturgode' for samfundet, og ligger ikke under for profittænkning hos de multinationale selskaber som dominerer frøforædlingen.

I hele verden bevæger udviklingen i frøforædlingen sig allerede i mange år mere og mere i retning af 'hybride-avl', GMO-teknik og patentering: dette kan ses i den hurtige nedgang af antal til disposition stående frøfaste-OP-sorter (Stadtlander 2005, Fleck und Boie 2009). Når sorten ikke mere er officiel registreret, og ikke mere findes i et katalog, er den ikke mere tilgængeligt for erhvervsmæssig dyrkning. Dette, selvom sorten i mange år er blevet dyrket med gode udbytter, efterspurgt af kunderne, som endog er villige til at betale med overpris!! Til at sikre avlsarbejdet i 'Kultursaad' er over 700 frøfaste sorter, fordelt over 30 grøntsagsarter, som stadig var tilgængeligt, samlet igennem de sidste år. Sorterne stammer fra det tyske og nordeuropæiske område. En del af disse sorter kunne allerede igennem de sidste tre år prøvedyrkes, vurderes og delvis dyrkes mht. vedligeholdelse. Dette med finansiel hjælp af et statslig program for øko-landbrug (FZK 06OE154 for kålrabi, porre og gulerod). De sorter som vil vise sig egnet for økologisk dyrkning under de forhåndenværende omstændigheder, vil 'Kultursaad' overtage det officielle ansvar for og stå som vedligeholdelses-avler; således vil sorten ikke forsvinde fra EU-registret. Disse sorter vil oveni være alternativer mht. erklæringen af IFOAM-forsamlingen i sommer 2008, at CMS-hybrider fremkommet ved protoplastfusion, ikke er foreneligt med øko-landbrugets principer.

International Netværk

Netop fordi frøforædlingen under 'Kultursaat e.V.' forbliver et regionalt anliggende, med lokale avlere, er kontakten i et internationalt netværk med andre lignende initiativer en berigelse for, det sig til stadig videreudviklende 'Kulturfrø-arbejdet'. Under det første verdensomspændende IFOAM-kongres med tema: Avl og forædling, (1st IFOAM International Conference on Organic Animal and Plant Breeding, Santa Fe, New Mexiko, USA) kunne mange nye kontakter etableres. Synligt berørt af Kultursaat's engagement var modtageren af den alternative Nobel-fredspris, og forkæmper for bevarelse af traditionelt udsæd i Indien, Vandana Shiva. Fru Shiva modtog med begejstring opfordringen til at blive 'kulturfrø-ambassadeur' den første internationale, ved siden af Elke Röder, forretningsfører af 'Bundesverband Naturkost mv.'.

Literatur:

Fleck, M und P. Boie(2009):

FAIR-BREEDING® - Wegweisende Partnerschaft zwischen Naturkostfachhandel und Gemüsezüchtern. In: AgrarBündnis (Hrsg.):Der Kritische Agrarbericht 2009, S. 116-120.

IFOAM (2009): In action No 99 (Internal Letter), 32 Seiten.

Stadtlander, C (2005): Untersuchung zur Agrobiodiversität auf der Ebene der Gemüsesorten der EU unter besondere Berücksichtigung der Züchtungsmethoden sowie Auswirkungen auf die Verfügbarkeit von Gemüsesorten für den biologischen Anbau. Studie zur Sortenvielfalt im Gemüsebau. 56 Seiten (<http://orgprints.org/13263/>)

Forfatteren:

Dipl.-Ing. Agr. Michael Fleck har været formand i den almennyttige foreningen Kultursaat e.V. siden Mai 2006; inden da var han videnskabelig medarbejder i forædlings spørgsmål og gulerodskvalitet.

() UPOV er en international forening til beskyttelse af planteforædling med hovedsæde i Geneve, Schweiz.*

Kultursaat e.V.

Forening for forædlingsforskning og pleje af kulturplanter på biodynamisk grundlag.

Kultursaat organiserer den biodynamiske (on farm) grøntsagsforædling, som finder sted i det tysksprogede område. Kultursaat-forædlerne tager sig af plejen af frøfaste sorter, som har stået deres prøve i økologisk erhvervsdyrkning. De udvikler også nye, frøfaste sorter, som registreres i Kultursaats navn hos de tilsvarende plantenævne. På denne måde fortsætter sorterne med at være kulturgoder!

Adresse: Schlossstraße 22, D-61209 Echzell-Bingenheim

e-mail: kontakt@kultursaat.org / www.kultursaat.org

Kinakål-projekt i Eichstetten, på forsøgsmarkerne hos Christina Nagel.

I mere end ti år har Christina Nagel været medlem af foreningen 'Kultursaaf', og leder pt. én af foreningens 18 projekt-lokalisationer. Af 'Kultursaaf's egne sorter kan nævnes Arola (agurk), Froelia (hvidløg) og til den kommende sæson: Atsuko (kinakål), som alle er godkendt og registreret i (den tyske) sortsliste. Ved siden af udviklingen af nye sorter forefindes vedligholdesavl og omfattende sortsafprøvninger på avlsstationen Eichstetten ved Kaiserstuhl. Til kataloget besvarede Christina Nagel nogle spørgsmål.

Hvad er dine motiver for avlsarbejdet, og hvorfor har du valgt kinakål, som en af dine favoritter?

Det var det forsvinden af de frøfaste sorter, som gjorde at jeg fra erhvervsdyrkning mere og mere gik over til forædling. Frøfaste sorter blev mere og mere kun tilbud hobby-markedet, da forædlingen hos frøfirmaerne kun tog sigte på hybrid-avl. Med den konsekvens at man som erhvervsgartner, indenfor flere grøntsagssorter, kun kunne købe hybrider. Også kinakål. Derved modnede planen i mig: Det må dog være muligt at have sorter til rådighed, som ikke 'ejes' af en af de store (og stadig voksende) firmaer, og som er velegnet også for erhvervsdyrkning! Velegnet betyder her for mig ikke bare 'stor og meget', men med en harmonisk vækst, sunde udbytte og høj næringsværdi.

Hvilket livsforløb har kinakålen Atsuko?

Arbejdet startede i 1998 med sorten Asko, en frøfast sort fra det tidligere DDR (Quedlinburg), som havde en stor variation: Store forskelle i hovedform, hvor ikke engang halvdelen formåede at danne et acceptabel hoved. Eftersom overvintring af elite-planter, ved kinakål, næsten er umuligt, dvs. forædlingsfremskridt gennem efterdyrkning af de bedste planter ikke kan lade sig gøre, må andre metoder bruges: rest-frø-metoden og afprøvning af enkelt-plante-efterkommere. Dette gøre arbejdet med kinakål meget bekosteligt. - Efter flere år kunne denne kinakål selekteres til en uniform sortstype. Målet var: et ovalt, ikke for stort, fast hoved, med god (mark-)tolerance og uniformitet, med mild-aromatisk smag. I 2006 blev flere erhvervsgartnerier, som dyrker kinakål i større stil, tilbud Atsuko-frø til forsøgsdyrkning. Deres tilbagemeldinger fik mig i 2007 til at melde sorten til statens sortsafprøvning og registrering.

Hvordan fandt du navnet Atsuko?

En japansk pige havde sit praktikplads her hos os på gartneriet; hun inspirerede mig til navnet. For mig var hun udtryk for dynamik, kraft og positivitet. Og hvilken avler vil ikke give disse egenskaber ens nye sort med på vej?!

Hvad er din(e) næst(e) udfordring(er)?

En grøntsag som virkelig trænger til et alternativ til hybrid-avl er broccoli. Her er gabet mellem frøfast- og hybrid-sorter ekstremt stort. Derudover indgår tiltagende bioteknologiske metoder i broccoli-avlen. Derfor vil jeg de næste år, sammen med nogle kolleger, beskæftige mig med denne kultur.

Hjertelig tak, Frau Nagel.

(Petra Boie)

Kommunikations-projekter.

Foreningen Kultursaat engagerer sig, i samarbejde med forskellige partnere, i informationskampagner omkring temaet: økologisk forædling. To projekter – hvor der er åbent for flere deltagende – præsenteres.

FAIR-BREEDING® (Biodynamisk planteforædling, del af et associativ erhvervsliv.)

er et koncept i partnerskab med Naturata International-Gemeinsam Handeln e.V. Siden 2008 understøtter Naturata-Natur(helse-)kost-forretninger Kultursaat med at udvikle nye, smagsfulde og kvalitativ højværdi grøntsags-sorter. Igennem 10 år doneres 0,3% af deres grøntsags- og frugt-omsætning til Kultursaat. Bevæggrund for samarbejdet er bl.a. bekymringen om kvaliteten. ”Hvis vi fremover vil sælge grønt af – tiltagende - høj kvalitet, bliver vi nu nødt til at gøre os umage med en tilsvarende planteforædling”, forklarer **Knauss** fra Naturata bestyrelsen, på Biofach 2009, ved den anden check-overrækkelse. ”Denne kendsgerning har fået os til at indgå dette enestående samarbejde med de biodynamiske planteforædlere. Projektet er opstået ud af den erkendelse, at også planteforædling er en del af den værdi-forøgende-kæde.”

'GRØNTSAG MED KARAKTER' - Handel med Navne (sorter) - 'branding'

Projektet 'Grøntsag med karakter' retter sig først og fremmest til gartnere, som gerne vil forsyne deres kunder med specifikke informationer om de enkelte sorter. Informationsmaterialet henvender sig til forbrugeren. De små hæfter og plakaterne anskueliggøre på en enkel måde sorternes navne og de specielle egenskaber. De er især egnet til åbent-hus arrangementer. Valget af sorterne er en vigtig byggesten i en kvalitets-orienteret bedrift. Interesserede kunder kan igennem denne indfaldsvinkel få indblik i det unikke i bedriften. Bestilling af informationsmaterialet: Bingenheimer Saatgut AG.

Bingenheimer Saatgut AG - del af et netværk

Mange læsere og frøkunder har kendt os i flere år. Nogle har besøgt os i Bingenheim, andre følger vor udvikling gennem kataloget eller personlige samtaler. Men hvert år kommer der også nye kunder til. Dermed stiller kataloget som organ for selvpræsentation os for en klar udfordring: Vi ønsker både at forklare vort arbejde, strukturer og grundlag, som er vokset gennem 20 år, men også at informere om nyheder. Vi håber det er lykkedes os at give jer en interessant blanding af de forskellige aspekter.

Dengang det begyndte:

Initiativkredsen for grønsagsfrø fra biodynamisk dyrkning

Allerede i 80'erne havde en gruppe engagerede Demeter-gartnere erkendt, at spørgsmålet om frøet vil blive til et nøglespørgsmål for økolandbruget. Frøfaste sorter forsvandt med urovækkende hast, uønskede teknikker til forædling blev taget i brug. Dette truede, ifølge initiativkredsens første medlemmer, grundlaget for den biodynamiske dyrkning. Deres hovedanliggende var i første omgang at producere frø fra frøfaste sorter fra konventionel forædling på økologiske og biodynamiske marker - en kæmpe opgave, da der knapt nok fandtes viden om grøntsagsfrø dyrkning specielt under økologiske forhold. Udveksling af erfaringer var og er derfor også idag en vigtig bestanddel af netværket. Allerleirauh GmbH (salgsorgan fra Bingenheimer's værksteder) overtog frøsalget fra 1990. Initiativkredsens medlemmer fortsætter den dag i dag med at mødes to gange årligt. Ved siden af de praktiske sider af frødyrkning diskuteres også fremtidsstrategier. I dag er der ca. 80 gartner- og landbrugsbedrifter, som er medlem af initiativkredsen. På siderne 65-69 i det tyske katalog finder du korte portrætter af medlemmerne samt deres kontaktadresse.

Hvis du som gartner, forhandler eller forarbejdende ønsker at kende mere til vort arbejde, så besøg et af disse møder:

Vintermødet 2009 finder sted fra 20 - 22. november 2009 i Schwarzwald. Tilmelding er nødvendigt, henvendelse til Bingenheimer Saatgut.

Sammen at være et initiativ

Bingenheimer Saatgut plejer et særligt intensiv kontakt til de frø-avlere som er sammensluttet i 'Initiativ-kredsen'. Det interne forhold er en grundsten i et vellykket samarbejde. At tage sig tid for hinanden, at forbinde sig i ideen/sagen, og ikke i et økonomisk profit's øjemål, kræver af de implicerede et kontinuerligt fornyende bevidsthed. Det lykkes kun på basis af gennemsigtighed og tillid. På de halvårlige 'Initiativ-kreds'-møder bygges denne basis til tillid op.

Milesten i udviklingen:

- For over 30 år siden begyndte en frø-udveksling af interesserede, og sammenslutningen i 'Initiativkredsen for grøntsagsfrø af biodynamisk dyrkning'
- Fra midten af 80'erne : Firmaet Allerleirauh GmbH står som organisator af frøsalget og frøproduktionen
- 1994 : Foreningen Kultursaat e. V. startes for at koncentrere og styrke det begyndende forædlingsarbejde
- 2001 : Bingenheimer Saatgut AG grundlægges
- 2008 :Byggeriet af større faciliteter til frørensning mm afsluttes.
- 2009: første internationale Initiativ-kreds-møde i Holland

" Sorterne er kulturarv" - en almennyttig forening er nøglen til et moderne alternativ i planteforædlingen: Kultursaat e. V.

Ved siden af det grundlæggende arbejde med frøproduktionen, indså initiativkredsen hurtigt at udviklingen af nye sorter specielt til økologer, måtte være næste skridt. Det førte i 1994 til starten af Foreningen "kulturfrø" - Kultursaat e.V. Mange medlemmer af initiativkredsen blev medlemmer i foreningen. Nogle er aktive, med forædlingen som led i arbejdet på deres bedrift, andre har helt viet sig opgaven at producere frø og støtter foreningen som passivt medlem. Foreningens arbejde har mange sider: udvikling af nye sorter, opretholdelsen af sorter, forskning og informationsarbejde kræver meget opmærksomhed. Helt modsat de globale multikoncerner, som tilstræber biopatenter (det er patenter på levende organismer eller deres dele. EU-patentretningslinier er kontroversiel og fuld af modsigelser. Mere information på www.no-patents-on-seeds.org), så mener foreningen at sorterne bør behandles og betragtes som et beskyttelsesværdigt fællesgode, der tilhører hele samfundet. Foreningen har indtaget en konsekvent holdning imod privatøkonomisk ejendom af sorter og / eller DNA-sekvenser.

Aktieselskabets grundlæggelse : dynamisk udvikling

Da Bingenheimer Saatgut AG grundlagdes som aktieselskab i året 2001 skulle det helt og holdent fortsætte traditionen af det tidligere arbejde. Firmaets selvforståelse medfører disse væsentlige grundholdninger: Bingenheimer Saatgut AG forhandler udelukkende økologisk frø og plantemateriale. Vi forhandler frøfaste sorter og afstår bevidst fra at tilbyde hybridfrø.

Medarbejderne i firmaet plejer en intensiv kontakt med netværkets aktører, i særdeleshed frøproducenterne. Gensidig forståelse og gennemsigtighed er forudsætninger for at videreudvikle sociale økonomiske former. Nogle aspekter er f.eks. partnerskabelige prisforhandlinger og plejen af et langvarigt samarbejde. Vi ønsker at give fair informationer til vore kunder frem for at overtale dem til et køb. Endvidere er det vor opgave at formidle mulighederne og grænserne for forædling, frøproduktionen og gartnerens behov imellem. Ejerforholdene i aktieselskabet vidner også om " andre veje": Vi har udelukkende udgivet navne-noterede aktier, dvs. hver aktie er udstedt i holderens navn, hver aktionær er selskabet bekendt. Vi lægger vægt på at (nye) aktionærer forbinder sig med indholdet i det økologiske frøarbejde. Et højt afkast er ikke målet med et engagement hos os. Aktieselskabets overskud bliver som regel geninvesteret, således at aktiviteterne kan vokse.

Aktionærerne

Ved siden af Software AG-fonden, er det levestofsskabet Bingenheim, frøproducenterne og -kunder samt venskabeligt forbundne institutioner, som er i aktionær-kredsen. Det er vort mål at få alle grupper med, som er involverede i produktions- og forbrugsprocessen. Således er ønsket, at sikre at firmaet på lang sigt udvikler sig ifølge frøproducenternes og brugernes behov. Deltagelsen af alle grupper har endnu en fordel: Aktionærer-møderne er som en slags markedsforskning, fordi en aktionær, som også er leverandør eller kunde kan tilføje synspunkter af markedsdeltagerens behov. På denne måde kan vi på et tidligt stadie iagttage kundernes og leverandørernes behov og lade dem blive del af firmaets udvikling.

(Petra Boie)

Ved aktieselskabets grundlæggelse formulerede det sine mål i følgende lede-sætninger:

- salg af biodynamisk forædlede og dyrkede sorter
- at opretholde og fremme en mangfoldighed af sorter til have- og landbrug
- at opretholde og fremme frøformeringen som en kulturel samfundsopgave
- at videreudvikle sociale økonomiske former mellem alle grupper som deltager i produktions- og forbrugsprocesser
- at bestrebe sig på at skabe arbejdsområder for udviklingshæmmede mennesker

Fra det aktuelle arbejde

Sortiments- udviklingen

Udvidelsen af vort sortiment er en kontinuerlig og vigtig opgave. Inden en ny sort optages bliver den testet på forskellige lokaliteter i Tyskland. I de tilfælde, hvor sorten arter sig regionalt forskelligt, er det angivet i sortens beskrivelse. Denne afprøvning i praksis er det vigtigste kriterium for os, for at sorten kan blive optaget. Ligeså vigtig for os, er kundernes erfaringer: Du er mere end velkommen til at meddele os dine erfaringer, så vi kan videreformidle dem til andre kunder og anbefale den bedste sort alt efter sted og formål.

Udover de nye sorter, som fremkommer af vore forædleres arbejde i Kultursaat e.V., tilbyder vi også gode, frøfaste sorter fra andre forædlingsfirmaer. Desværre drejer sorts-karusellen hos disse firmaer så hurtigt, at tilkøb altid indebærer risikoen for en snarlig afvikling og at vi må tage den af programmet igen.

Ofte får vi spørgsmål fra kunderne om genoptagelse af sådanne sorter. Det første skridt på vejen, er at kigge på hvem der har sortsrettighederne og optage kontakt til forædlingsfirmaet. Hvis der ikke er juridiske problemer, optages sorten til forsøgsdyrkning på Initiativkredsens bedrifter. Hvis anbefalingen styrkes positivt opbygges et vedligeholdelsesprogram og en frøformering med og på en af Initiativkredsens bedrifter.

For beskyttede sorter, som Initiativkredsens medlemmer producerer frø af på Bingenheimer Saatguts bestilling, betaler Bingenheimer Saatgut licensafgift til ejeren af sorten.. Licensbetalingen yder et bidrag til sortens vedligeholdelse og refinansierer forædlingen. Licenser betales også til foreningen Kultursaat's sorter. Til bedre at anskueliggøre målet i denne licens, kalder vi den for 'sorts-udviklings-bidrag'. Med dette bidrag kan sorten vedligeholdes, og nye sorter udvikles. Disse ydelser beregner vi i frøets salgspris, så forbrugeren deltager direkte i sortens vedligeholdelse og udviklingen af nye biodynamiske sorter.

Frøformering

Dyrkningen af frøformerings-kulturer tager forholdsvis langt tid, derfor er arbejdet med disse mere krævende. Ugunstige vejrforhold og regulering af uønskede vildplanter kalder på megen ekstrainsats. Hvert år glæder vi os over de nye bedrifter, der ønsker at begynde med at formere frø som en ny bedriftsgren. Netop i begyndelsen er det vigtigt for dem at udveksle erfaringer. Mere om temaet 'frøformering' finder de under overskriften 'Fra afdelingerne'.

Aktiv mod agro-genteknik

Brugen af genteknologi i plante-(og dyre-)avl og dyrkningen af dens planter er tiltagende, og stiller hele økobranchen foran store udfordringer. Bingenheimer Saatgut AG er medstifter af en ny sammenslutning, "Interessefællesskabet for genteknikfri frø" eller kort IG-Saatgut. Denne kreds af organisationer samler og styrker det politiske engagement økologiske frø-initiativer, sætter projekter i gang og tjener som platform til vidensformidling mellem medlemmerne. Et af projekterne var en fornyet "Bantam Majs" aktion, som gennemførtes i samarbejde med "Save our Seeds" og "Fremtidsstiftelsen Landbrug" (Zukunftsstiftung Landwirtschaft). Bantam majs er en frøfast sukermajs som muliggøre private havejers interesse til temaet frøformering, grøntsagsproduktion og truslen fra gensplejede sorter.

Frø-tematikken national og international

Diskussionen om genteknik bølger i samfundet, og efterspørgslen af et ægte alternativ, nemlig konsekvent økologisk frø, fra nyforædling over vedligeholdelsesavl til og med frøformering, stiger støt. Vi inviteres oftere som foredragsholder og/eller informationsstand ved forskellige arrangementer. For erhvervsgartnerier er det værd at nævne sortsdagene på Gartneriet Sannmann ved Hamborg, på Obergrashof i Dachau / München og på Gartneriet Piluweri i nærheden af Freiburg. Hvis du ønsker at gennemføre en emnedag med os tag gerne kontakt.

Internationalt

I slutningen af august 2009 afholdtes for første gang et IFOAM-kongres under temaet: Forædling (1st IFOAM International Conference on Organic Animal and Plant Breeding, Santa Fe, New Mexico, USA). Næsten ethvert tema som bliver diskuteret, med hele verden som skueplads (fra Alaska til Zimbabwe), vil give sine særegne vanskeligheder. Det gælder også for temaet plante- og dyr- avl/forædling, især da indtil nu en klar definition og målsætning om temaet manglede. Desto mere betydningsfuld er derfor dette skridt af IFOAM om samle alle verdens økologer omkring dette tema . På IFOAM's hjemmeside (www.ifoam.org) kan i se slutdokumentet af kongressen. Og på bloggen er der for enhver givet mulighed for videre diskussion. Med henblik på forædlings/avls-metoder foreslår IFOAM to principper for økologisk forædling: 1. Forædling skal tage udgangspunkt i hele planten, og ikke på det direkte molekylære plan. 2. Forædlingen skal bibeholde den naturlige formeringsevne af planten. Derudover opfordres i slutdokumentet at der i avlen tages hensyn til vigtige principper i økologisk landbrug, som f.eks. proceskvalitet og socio-økonomiske aspekter (f.eks. ingen patent på liv). Vi tilslutter os disse udsagn og arbejder med på den konkrete udformning af IFOAM's standarder. I en workshop kunne vi præsentere vores 'Initiativ-kredsen'. Vores model:- delagtiggørelse - on farm - konsekvent øko: fra forædling, over vedligeholdelse til frøformeringen - socio-økonomisk indsats, blev flere gange benævnt som enestående og vejvisende for opbygning af et reelt og ægte alternativ. Vi opfatter dette som en opfordring, fortsat at finde tidssvarende løsninger på aktuelle problemstillinger.

Første skridt på vej til en transatlantisk alliance

På IFOAM-kongressen i Santa Fe kunne interessante kontakter etableres. 'Bio-Udsæds-Forbund', som har sæde i Washington, USA, organiserer workshops i økologisk frøproduktion og forædling, og forbinder praktikere med videnskabere. Da vi kunne konstatere at der var mange overensstemmelser imellem det amerikanske forbund, Bingenheimer Saatgut og Kultursaat, var det tydeligt at et blivende kontakt skal etableres.

Fra afdelingerne : Frøindkøb og opformerings-pleje

Medarbejderne i Bingenheimer Saatgut AG præsenterer på dette sted hvert år en anden afdeling. Sidste år kunne du læse om frøbehandling., i år om indkøb og opformerings-pleje.

Afdelingen 'Indkøb af frø' koordinerer og følger/vejleder frøproduktionen på de ca 80 bedrifter, som producerer økologisk frø til Bingenheimer Saatgut. Afdelingen ledes af Andreas Wisbar, hjulpet af kollegerne Gebhard Rossmann og Klaus Kopp. Fra januar 2010 bliver afdelingen styrket med en ekstra person.

'Indkøb' er ansvarligt for at der foreligger en tilpas stor mængde frø af høj kvalitet, samt deres teknisk forarbejdede artsfæller som frøbånd/skiver, piller mm. Og dette af alle vores 358 lagerførte grøntsags, krydderurte- og blomstersorter.

I over 25 år, siden firmaets start og dens forløber, er frøproduktionen baseret på et partnerskabs-samarbejde med gartnerier og landbrugsbedrifter, i 'Initiativkredsen for grøntsagsfrø af biodynamisk dyrkning'. I mellemtiden er kredsen vokset til 80 opformeringsbedrifter, deres placeringer rager langt ud over initiativkredsens oprindelse, nu igennem hele Europa. Størstedelen findes dog i det sydlige og østlige Tyskland. Var det i starten mål som regional og egns-tilpasning af sorter, som 'bestemte' hvor frøet skulle opformeres, er det nu i større grad en høj frø-kvalitet som fører til at opformeringen også finder sted andre steder i Europa, hvor klimaet sikrer en bedre modning og en dermed forbundne større dyrkningsikkerhed.

De fleste frøproducenter oplever sig selv ikke kun som økonomisk medansvarligt for firmaet Bingenheim, idet det er aktionærer, men også på ideelle plan deltager de vedvarende med de problemstillinger som firmaet og dens udvikling fordrer. Dette foregår især på det halvårslige stævner, hvor også afdelingen 'Indkøb' er med til at organisere. Et sommerstævne hvor der lægges mest vægt på bedriftsbesøg og videreuddannelse i frøavl, og et efterårsstævne, hvor også aktieselskabets generalforsamling afholdes.

Forudsætningen for frøproduktionen er den årlige dyrkningsplanlægning. At udpege den egnede lokalitet til de mange sorter med hver deres egne krav til klima og jordbund, er kerneområdet i afdelingen. Den aktuelle lagerbeholdning og salg skal indgå i kalkulationen af hvor meget skal købes ind. Men også fremtidig købelyst og især fejlhøst skal kalkuleres ind. Frøforsyning, planlagt udover det umiddelbare årlige forbrug, er nødvendigt for hele tiden at være leveringsdygtig. Især et tæt samarbejde med kollegerne af salgsafdelingen er her vigtigt.

Tætte forbindelser med de mange kompetente partnere som bl.a. vores egen afdeling frødiagnostik, 'officielle' øko-planteavls-konsulenter og selvfølgelig selve avlerne, er vigtige om hurtigst muligt at erkende og finde egnede løsninger på problemer i dyrknings sæsonen. Derfor bliver alle fremavlbedrifter mindst en gang pr sæson besøgt af en af vores medarbejdere. Sammen med avleren gennemgås bestanden, homogeniteten (ensformetheden) vurderes, evt. fravigere luges bort, og omgivelserne checkes for evt. fremmedbestøvere, også den naturlige flora. Det styrker ikke kun fortroligheden mellem avleren/leverandøren og firmaet, men giver også mulighed for en intensiv udveksling af erfaringer og en fælles læreproces.

Med afdelingen 'frørensning og klargøring' (beskrevet sidste år) holdes ligeledes et tæt kontakt. Kan den leverede portion råvare leve op til kravene om renhed og beskaffenhed? Er mængden lige med det bestilte? Det er vigtige informationer til vurdering af råvarekvaliteten.

For at holde kvaliteten af en given sort på et højt niveau, især dens homogenitet i dens sortsegne egenskaber, bruges generel til fremavl kun elite- eller basisfrø. Dens kvalifikationen indeholder den nødvendige ydre kvalitet, såsom spireevne, men også fravær af frøbundne-, svampe- eller bakterielle sygdomme. Det som en vigtig forudsætning for en sund start af opformerings-kulturen i marken.

Efter som ansvaret af vedligholdelsavlen af mange af vores sorter ligger hos 'Kultursaats' avlere, er en langsigtet planlægning og et forpligtende samarbejde nødvendigt.

Som redskab i kvalitetssikringen bruges 'ægteds'-dyrking. Af hver frøparti gennemføres en prøve-dyrkning til at kontrollere sorts-ægteden. Vores afdeling organiserer en konsekvent gennemførelse af dette program og sørger for rettidige tilbagemeldinger af resultaterne.

Ved siden af 'frødiagnostik' og 'salg' har også afdelingen 'påfyldning' en kontaktflade med vores afdeling 'indkøb'. At kunne råde over alle sorter i de forskellige kaliberstørrelser, og i de forskellige afvejninger, ved salgssæsonen begyndelse, kræver et stramt tidsplan. Når sidste sæsons frø er udsolgt, skal den nye høst være til rådighed. Derfor skal den nye råvare være rettidigt i hus, således at rensning, testning og behandling kan gennemføres, hvorefter påfyldningen kan sørge for at lageret har de rette mængder til rådighed.

(Andreas Wisbar)

Nyttigt eller sjovt at give gaver

Priklepind af egetræ

Til prikling og omplantning af småplanter. Den afrundede spids skåner de sarte rødder. Enderne er af forskellig tykkelse så de egner sig til småplanter af forskellig størrelse.

Nettopris 3,75€ (plus 19% moms og forsendelse) Art. Nr. Z 002

Blomsterpotte – hånddrejet

Den smukke potte har et tværsnit på 10 cm. Potten og underskålen fremstilles af mennesker med handicap i Levefællesskabet Bingenheim. Ideal gave i forbindelse med såskiver af dild, basilikum og rucola. Sorterede farver, med underskål.

Nettopris: 5,85€ (ekskl. moms og forsendelse) Art. Nr. Z 004

Bog: Blomsterorgier

Denne limitede særudgave af Andrea Heisting, Gebhard Kofler & Markus Zuber fås ikke i boghandlen. Denne smukke bog på 80 sider indeholder mange farvefotografier. – I vor rationelle verden har vi reduceret grønsagerne til deres nytteværdi, og blomsterne til deres pynteværdi. Forfatterne støder denne ordning omkuld og ser med friske øjne på tolv velkendte haveplanter, hvis blomster er spiselige: Klokkeblomst og georginer, begonia og dagliljer o.a. lækkerier.

Nettopris 26€ (plus moms og forsendelse) Art. Nr. Z 006

Bog : Havens grønsager

Tit spørger kunderne os om vi har en god havebog. Valget faldt ikke nemt, for der findes mange gode havebøger på markedet. Et af dem kan du nu bestille hos os. Forfatteren **Christel Rupp** har læst til agronom og har i mange år dyrket en stor økologisk grønsagshave. Hun arbejder som freelance-forfatter for forskellige have- og fagtidsskrifter. I mange år var hun forfatter af Demeter Havenyt. Fra bogens indhold: Succes hviler på snedig planlægning af nyttehaven med blandingskulturer og sædskifte.

- Talrige farvetegninger forklarer dyrkningsteknikken af grønsager, der er nemme at dyrke,
- Læs alt om opstart, pleje og høst
- Lækre og resistente sorter lover succes

Nettopris 13,92€ (plus moms og forsendelse) Art. Nr. Z 007

Bog : Håndbog i frø-avl

Tag kampen op og høst jeres eget udsæds-frø! Hele vores sortiment udgøres af frøfaste sorter, dvs. at I ved hjælp af passende vejledning kan høste jeres eget frø. Eftersom vi er overbevist om at allerede mange (hobby-)gartnere forsøger sig med hjemme-frø-avl, sælger vi gerne dette virkelig gode håndbog. Heri finder I informationer om bl.a.: Hvor lang tid tager det? Hvad har man brug for? Hvordan opformerens egne yndlings sorter? Hvordan kan man bidrage til opretholdelse af sorts-mangfoldigheden?

Nettopris: 23,27€ (plus moms og forsendelse. Art. Nr. Z 013

Urteskilte

De her skilte (ca. 9 cm) pynter ethvert urtebed. Leveres sammen med kobberstav, ca. 68 cm lang. Fremstillet i Levefællesskabet Bingenheim. Hvis du skal aftage større mængder, tag gerne en snak med os. Længere leveringstider er mulige.

Nettopris Urteskilt med stav 3,90€ (plus moms og forsendelse)

Art.Nr.Z 008 Koriander

Art.Nr.Z 009 Zitronemelisse

Art.Nr.Z 010 Majoran

Art.Nr.Z 011 Thymian

Frø - gavekort

Den ideale gave til den passionerede haveejere. Gavekort på 25€ eller 50€ inklusive katalog og folder "Biodynamisk frøforædling". Også smukt i kombination med en frø-gaveæske, priklepind eller postkort "Livets urformer".

Art. Nr. ZG 25€

Art. Nr. ZG 50€

Leverings- og forsendelsesbetingelser

Priser

- Priserne i kataloget er nettopriser i euro og gælder ab lager. Momsen er angivet og beregnes ekstra. Ved trykningens tidspunkt gælder en momssats på 7 %.
- De nye priser gælder fra dette nye katalog udkommer; de gamle mister gyldighed.

Portionsposer

- Vær venlig at bemærke at små bestillinger af enkeltportioner indebærer høje administrationsomkostninger. Forsendelsesomkostninger dækker ved brevforsendelser ikke kun porto, men også administrationsomkostningerne. - Tak for din forståelse.
Ved portionsposer forbeholder vi os retten til at sende ligeværdig erstatning ifald den ønskede sort ikke kan leveres.
- Portionsposer sælges i 7 prisgrupper. Vær venlig at bemærke at prislisen viser nettopriserne. Brutto prisen er nettoprisen plus 7% moms som i følgende tabel:

Netto	1,60 €	1,75 €	2,10 €	2,35 €	2,75 €	3,90 €	6,50 €
Brutto	1,71 €	1,87 €	2,25 €	2,51 €	2,94 €	4,17 €	6,95 €

- I prislisen finder du ud for hver portion bemærkningen „Portionen rækker til...“. Dette tal blev beregnet ud fra den laveste spiringsprocent efter gængse planteafstande. Når frøet er meget småt har vi foretaget et yderligere nedslag, fordi såningen er vanskeligere. Værdierne er således kalkuleret så man er på den sikre side.

Leveringsforbehold / Delleverancer

- Det samlede udbud er underlagt forbeholdet for leveringsdygtighed. Køberen er forpligtet til at aftage delleverancer, så vidt som dette skønnes rimeligt. Ved delleverancer grundet flaskehalse i leveringen bliver forsendelsesgebyret kun pålagt en gang. Krav om skadeserstatning kan ikke imødekommes pga. en skade opstået ved delleverance.
- Grundlæggende gælder de prisberegninger, der er angivet i kataloget. Priskorrektur pga. trykfejl forbeholdes.
- Hastebestillinger af delleverancer, som er indgået hos os inden kl. 11.00 enten per fax eller telefon, sendes som regel samme dag.
- Ekspresudbringning er mulig efter telefonisk aftale. De faktiske forsendelsesomkostninger påhviler køber.

Miljøvenlig forsendelse

Fyldmaterialet, som vi benytter, består af 100% naturmateriale ifølge producenten. Det er 100% komposterbar på 14 dage. Den grønne farve er levnedsmiddelfarve. Det fremstilles udelukkende af ikke genteknisk forandrede råstoffer. Materialet kan genbruges eller smides ud til kompost.

Forsendelsesomkostninger

Hver ordre pålægges et forsendelsesgebyr på 5,55€ (brutto 5,94€). Ved efterbestillinger gælder mindst 2,75€ (brutto 2,94€) for brevforsendelser, 5,55€ (brutto 5,94€) for pakkeforsendelser.

Betaling / Nye kunder

- Hvis du er ny kunde beder vi om en skriftlig første bestilling.
- Er du ny kunde, forbeholder vi os ret til forudbetaling af varerne ved bestillinger over 200 €.
- Hvis ikke andet er aftalt, skal regninger betales uden fradrag inden 30 dage.
- Varen er Bingenheimer Saatgut AG's ejendom indtil fuldstændig betaling.
- Levering til detailhandel efter meddelelse af gireringsfuldmagt.
- Bestillinger over 100 € skal forligge skriftligt.
- Du kan angive mulige erstatningsleverancer på din bestillingsblanket.

Returvarer

Hvis du returnerer frø eller øvrige varer på eget initiativ, kan vi hverken godskrive eller udbetale beløbet. Det gælder også delvis returnering. Dette gælder ikke når du som kunde/forbruger handler i følge en lovlig tilbagekaldelses-, garanti-, fortrydelses- eller tilbagesendelsesret, som ikke er udelukket af disse leverings- og forsendelsesbetingelser. Vær venlig at tage hensyn til at vi som regel ikke kan videresælge returneret frø, da spireevnen kan have ændret sig pga. os ukendte transport- og lagerbetingelser.

Udlandsbestillinger

- For bestillinger fra udlandet beregnes de faktiske forsendelsesomkostninger. Hvis der opstår yderligere omkostninger for sælgeren ved forsendelse eller betaling, er det for køberens regning. Ved brug af de nedenstående bankkoder bortfalder den høje pengeoverførselsgebyrer som blev beregnet i de tidligere år:

IBAN-Code: DE 82 5185 0079 0086 0016 08

SWIFT-BIC-Code: HELADEF1FRI

- Vore EU-kunder (undtagen Tyskland) bedes angive deres UST-ID-Nr (SE. Nr.). Uden dette kan leveringen af frø ikke ske. Såfremt dette nummer ikke foreligger dig, bedes du meddele os skriftligt, at du ikke har det. Pengeoverførsler fra udlandet bedes pålyde beløbet i euro.

Stikløg / Hvidløg / Blomsterløg

- Stikløg og hvidløg gælder som særskilt ordre. De forsendes ekstra. Tidspunktet for forsendelse afgøres af den egnede vegetationstid og gunstige vejrforhold. For stikløg og hvidløg beregnes de faktiske forsendelsesomkostninger.
- Blomsterløg gælder som særskilt ordre. Forsendelsesomkostninger beregnes ekstra.

Reklamationer

- Kunden skal påtale mangler, så snart de bliver opdaget. Kunden skal eftervise frøenes identitet (opbevare pakninger med parti-nr., restindhold af frø). I tilfælde af stridigheder omkring manglerne skal der omgående inddrages en sagkyndig. Hvis reklamationen er berettiget er sælgeren fritstillet til enten efterlevering, erstatningsleverance eller prisnedslag. Reklamationen berettiger højst til tilbagebetaling af varens værdi. Kunden skal i rimeligt omfang iværksætte alle de forholdsregler, der kan formindske skaden. Hæftelse for sygdom eller skadedyr i eller overdraget ved frøet er udelukket. Husk at angive partiets nummer ved reklamationer.

Frø er levende

- Køber må ikke foretage en erhvervsmæssig formering eller forandring (f.eks. pillering) af frøene uden tilladelse fra indehaveren af sortsrettighederne . Vær venligst opmærksom på, at frø er levende. Det reagerer på forskelligartede miljøforhold, og planterne tilpasser sig individuelt til disse. Sortsbeskrivelserne baserer sig på forhåndenværende erfaringsværdier, og er kun beregnet som sammenligningsgrundlag. Planteudviklingen kan forløbe forskelligt alt afhængig af udviklingsfaktorer som klima, vejr, plantetid osv.
- Spireevnen som er angivet på pakningen gælder på forsendelsestidspunktet.

Oprindelse af sorterne / Genteknik

Bingenheimer Saatgut AG handler udelukkende med økologisk frø. Udgangsmaterialet (elitefrø) stammer hovedsageligt fra biodynamisk vedligeholdelsesavl. Sorterne i sortimentet er opstået ved traditionelle forædlingsmetoder som f.eks. selektion, masseselektion eller krydsning. De sorter som er kendetegnet som "biodynamisk" er desuden udviklet efter biodynamiske kriterier. Alle sorter i vor sortiment er frøfaste sorter.

Udover at overholde de lovpligtige bestemmelser til frøproduktion, er vi opmærksomme på at holde større afstande mellem beslægtede arter. Vha. denne og andre forholdsregler som f.eks. insekt-isolerede drivhuse, kan vi forhindre uønsket bestøvning/krydsning. Det er en væsentlig forudsætning for at forhindre uønskede, potentielle indkrydsninger fra genetisk manipulerede organismer, også i fremtiden. Økologisk frø skal være fri for selv de mindste spor af genmanipulation. Vi forsikrer, at vi foretager alle de os mulige foranstaltninger for at nå dette mål.

I øvrigt gælder almene forretningsbestemmelser ifølge BGB.

Bingenheimer Saatgut AG

Kronstraße 24, D-61209 Echzell

Tel. 0049 - 60 35 / 18 99 - 0, Fax 00 49 - 60 35 / 18 99 – 40

Bestillinger Tel. 00 49 - 60 35 / 18 99 – 10

E-mail: info@bingenheimersaatgut.de

Hjemmeside: www.bingenheimersaatgut.de

GLS Gemeinschaftsbank eG

Kontonr. 6 003 927 300, BLZ 430 609 67

Sparkasse Wetterau

Kontonr. 86 001 608, BLZ 518 500 79

DE-007-Øko-Kontrolstelle

Impressum

Dette katalog er fremstillet på FSC-papir og ved miljøvenlig tryk. FSC betyder Forest Stewardship Council og er et forum, som certificerer bæredygtig skovbrug efter sociale- og miljøkriterier. Det forbyder bl.a. indsats af rovdrift og genteknik. Traditionelle rettigheder af indigene (indianer) stammer bør anerkendes og træsorter skal udvælges passende til lokaliteten. Trykningen er skånsom for miljøet og omfatter bl.a. formindsket brug af kemikalier, reduceret emission samt trykfarver på basis af rapsolie. Al ret forbeholdes. Forfatterne tager ansvar for deres bidrag, hvor disse er kendetegnet med navn.

Koordination: Judith Jäger, Petra Boie

Oversættelse: Endrik Maat (em@roedmose.dk), Annette Gentsch